

ELŐTERJESZTÉS

Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestületének

Előterjesztő: Nagy Attila Gyula polgármester

Tárgy: Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)
2. felülvizsgálata

Iktatószám: Ü/1- *67* /2026.

Melléklet HEP 2. felülvizsgálati anyaga

Felelős: Balogh Márta igazgatási ügyintéző

Véleményezésre megküldve: Pénzügyi- és Ügyrendi Bizottság

*Az előterjesztést nyílt ülésen kell tárgyalni!
A döntéshez egyszerű szótöbbség szükséges!*

Törvényességi véleményezésre bemutatva: 2026. szeptember 11.

ÜLLÉS NAGYKÖZSÉG POLGÁRMESTERE

☎ 6794 Üllés, Dorozsmai út 40.

☎ 62/282-122

✉ polgarmester@ulles.hu

Ügyiratszám: Ü/1- 67/2026.

Tárgy: Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)
2. felülvizsgálata

Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestülete

Üllés

Tisztelt Képviselőtestület!

Üllés Nagyközség Képviselőtestülete 2022. szeptember 6-i ülésén, a 125/2022. (IX.06.) önkormányzati határozatával fogadta el Üllés Nagyközségi Önkormányzat – 2022 – 2027. évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját *(továbbiakban: HEP)*.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv) 31. §-a rendelkezik a helyi esélyegyenlőségi programokról. A törvény 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat ötévente 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyet a 31.§ (4) bekezdése értelmében kétévente áttekint, és szükség esetén felülvizsgál.

(új, 2027-2032-ig szóló HEP 2027-ben kerül elkészítésre és elfogadásra)

A 2022-ben elfogadott HEP 2. felülvizsgálati anyagára vonatkozóan a HEP fórum tagjaitól saját szakterületükről javaslatokat, észrevételeket kértünk be.

A beérkező válaszok mindegyike jóváhagyta a HEP-et, így azt kisebb-nagyobb módosításokkal, pontosításokkal – a megvalósult „Infokommunikációs akadálymentesítés (pl. honlap megújítás)” intézkedést az IT-ből töröltük, illetve felvettünk egy új intézkedést: „A gyermekek közlekedési tudatosságának fejlesztése„; statisztikai évek kiegészítése, vármegyenév változás 2026. október 1-jétől, stb. – terjesztjük a testület elé.

A felülvizsgálat során frissítettük az adattáblákat is, melyek tartalmát az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR) HEP segédlete szolgáltatja a települések számára.

(Sajnos a TeIR rendszerből a legutolsó „kinyerhető” év, a 2024-es év, így a korábbi rendelkezésre álló 2022-es évet a 2024. év adataival tudtuk frissíteni)

A törvény 31.§ (6) szerint:

„A települési önkormányzat az államháztartás alrendszereiből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.”

A program-tervezetet megküldtük a felülvizsgálat során mentorszervezetként közreműködő Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Dél-Alföldi Társadalmi Esélyteremtési Igazgatóságához, ahol azt az iránymutatást kaptuk, hogy a HEP felülvizsgálata során elsősorban az Intézkedési Tervre koncentráljunk.

Az áttekinthetőség miatt egy egységes szerkezetű dokumentum készül. A 2024. évi felülvizsgálat során aktualizált részeket a „**Bodoni MT Black**” betűformával jelöltük.

...../2026.(IX.15.) önkormányzati határozat

Tárgy: Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 2. felülvizsgálata

H A T Á R O Z A T-i javaslat

Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestülete Üllés Nagyközségi Önkormányzat –2022. szeptember 6-i ülésén a *125/2022.(IX.06.) önkormányzati határozatával elfogadott* Helyi Esélyegyenlőségi Programját felülvizsgálta, és a 2. felülvizsgált programot a melléklet szerinti tartalommal – 2026. október 1-jei hatállyal - jóváhagyja.

Határidő: -

Felelős: Balogh Márta igazgatási ügyintéző

Erről jegyzőkönyvi kivonaton értesül:

- 1) Nagy Attila Gyula polgármester
- 2) Irattár

Ü l l é s, 2026. szeptember 11.

Nagy Attila Gyula
polgármester

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

ÜLLÉS Nagyközségi Önkormányzat

2022-2027.

*Elfogadva: Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestületének
125/2022.(IX.06.)önkormányzati határozatával
I. felülvizsgálat: 142/2024.(IX.17.) önkormányzati határozatával,
II. felülvizsgálat:/2026.(IX.15.) önkormányzati határozatával*

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	7
Célok	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	8
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	36
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	59
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	68
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	76
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	83
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	85
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	86
1. A HEP IT részletei	86
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	86
Jövőképünk	87
Az intézkedési területek részletes kifejtése <i>(kitöltése javasolt, opcionális)</i>	88
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	103
3. Megvalósítás	111
3.1 A megvalósítás előkészítése	111
3.2 A megvalósítás folyamata.....	111
3.3 Monitoring és visszacsatolás	113
3.4 Nyilvánosság.....	113
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	115
4. Elfogadás módja és dátuma	115

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Üllés Nagyközségi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Üllés a Dél-Alföldön, Csongrád megyében, Szegedtől 26 km-re helyezkedik el.

A nagyközséget Forráskút, Zsombó, Zákányszék, Ruzsa és Pusztamérges határolja. A település az 5408-as országút mentén helyezkedik el. Kiskundorozsmától való különválásától - 1948-tól 1949 májusáig az Árpádközpont nevet viselte, ettől kezdve viseli a mai községnevet.

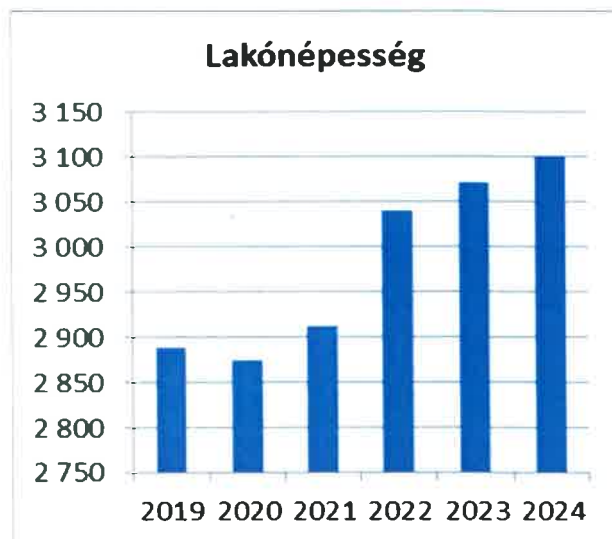
A település területe 4988 ha, melyből 204 ha belterület, 4777 külterület, 7 ha zártkert. Az állandó népesség száma **2026. január 1-jén 3157 fő**, melynek megközelítően a harmada a külterületi szétszórt tanyákon, döntően Árpád dűlő, Kossuth dűlő, Petőfi dűlő, Rózsa dűlő területén él

¹ Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2019	2 888	bázis év
2020	2 874	99,52%
2021	2 912	101,32%
2022	3 039	104,36%
2023	3 071	101,05%
2024	3 100	100,94%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

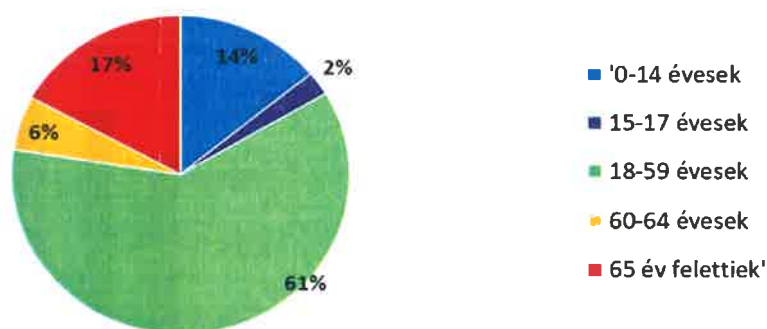
A táblázatból látszik, hogy a lakónépesség száma kismértékben, de folyamatosan növekszik.

A település lakosságának túlnyomó része magyar nemzetiségű, azonban élnek roma, román, német és szerb nemzetiségű, valamint kettős állampolgárságú személyek is a településen.

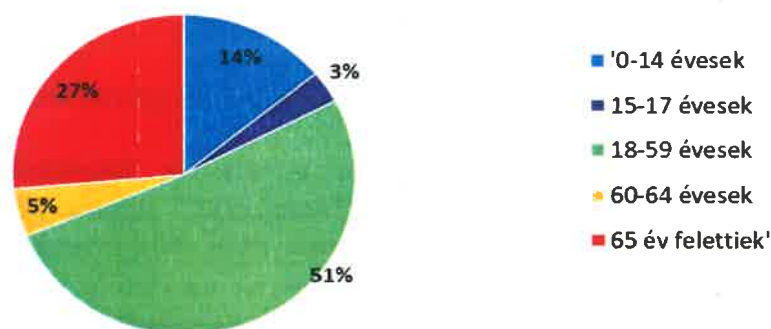
Korcsoport	Fő (2024. év)			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 561	1 630	3 191	48,92%	51,08%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)	52	63	115	3,60%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	219	229	448	6,86%	7,18%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	38	53	91	1,19%	1,66%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	951	837	1 788	29,80%	26,23%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	86	79	165	2,70%	2,48%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	267	432	699	8,37%	13,54%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

A nemek aránya összességében kiegyensúlyozott, ugyanakkor az idősebb korosztályokban már jól látható a nők túlsúlya.

A település lakosságának legnagyobb részét a 18–59 éves, aktív korú népesség alkotja (1 788 fő), amely a helyi munkaerőpiac és a gazdasági aktivitás szempontjából kedvező. A 0–14 éves gyermekek száma 448 fő, ami jelzi, hogy továbbra is jelentős az oktatási és gyermekjóléti ellátások iránti igény.

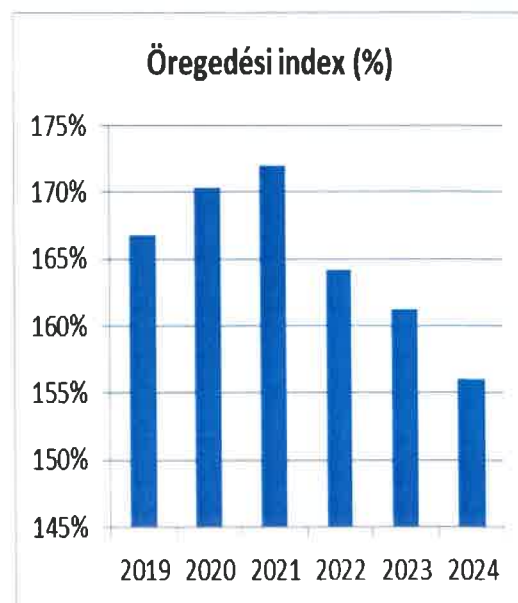
A 65 év feletti lakosok száma 699 fő, amely az összlakosság közel 22%-át teszi ki. Ebben a korcsoportban jelentős a nők aránya (432 fő), míg a férfiaké 267 fő. Ez megfelel az országos tendenciának, miszerint a nők várható élettartama magasabb, ezért az időskorban nagyobb arányban vannak jelen.

Az idős népesség magas aránya indokolja az egészségügyi, szociális és házi segítségnyújtási szolgáltatások, valamint a közösségi programok folyamatos fejlesztését.

A korösszetétel alapján Üllésen egyszerre van jelen a gyermekkorú lakosság ellátásának biztosítási igénye és a társadalom előregedéséből fakadó kihívás. Ez a Helyi Esélyegyenlőségi Program szempontjából kiemelt figyelmet igényel mind a gyermekeket és családokat támogató intézkedések, mind az idősek egészségügyi, szociális és közösségi ellátásának fejlesztése terén.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2019	644	386	166,84%
2020	659	387	170,28%
2021	669	389	171,98%
2022	678	413	164,16%
2023	695	431	161,25%
2024	699	448	156,03%

Forrás: TeIR, KSH-
TSTAR

Az öregedési index megmutatja, hogy 100 fő 0-14 éves korú gyermekre hány 65 év feletti személy jut.

Üllés lakónépességében továbbra is a 65 év felettiiek száma jelentősen meghaladja a 0-14 éves korosztály létszámát, ugyanakkor az index értéke 2021. óta folyamatos csökkenést mutat. Míg 2021-ben 100 gyermekkorúra közel 172 időskorú jutott, addig 2024-re ez az érték 156-ra mérséklődött. A kedvező változás háttérében elsősorban a gyermekkorú népesség számának növekedése áll, miközben az időskorú lakosság létszáma is emelkedett, de kisebb arányban. Az adatok arra utalnak, hogy a település korösszetétele továbbra is előregedő, azonban az elmúlt években mérséklődött az időskorúak és a fiatalok közötti aránytalanság. Ennek ellenére továbbra is kiemelt feladat az idősök ellátását biztosító szolgáltatások fenntartása és fejlesztése, valamint a fiatal családok helyben maradását és letelepedését ösztönző intézkedések támogatása.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2019	10,41
2020	1,74
2021	12,79
2022	13,11
2023	11,78
2024	11,34

Forrás: TeIR, KSH-
TSTAR

A táblázat számai alapján megállapítható, hogy a belföldi vándorlások száma plusz előjeles mind a vizsgált 6 évben. Ez pozitív, a beköltözők száma több, mint azoké, akik elhagyják a települést.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2019	-5,20
2020	-6,94
2021	-3,46
2022	1,34
2023	-0,65
2024	-2,92

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás alakulása Üllésen az elmúlt években ingadozó képet mutat. A vizsgált időszakban a természetes népességfogyás volt a jellemző, ugyanakkor 2022-ben pozitív érték (+1,34‰) mutatkozott, amikor az élve születések száma meghaladta a halálozásokét. Ezt követően azonban ismét negatív irányba változott a mutató: 2023-ban -0,65‰, 2024-ben pedig -2,92‰ értéket ért el. Bár a természetes fogyás mértéke nem minden évben jelentős, a tendencia hosszabb távon hozzájárul a település népességének csökkenéséhez és az elöregedés erősödéséhez.

Ki kell emelni, hogy országos szintű probléma a gyermekvállalási kedv csökkenése. A központi szabályozás a családtámogatási programokkal igyekszik növelni a gyermekvállalási kedvet, és mivel a programok többsége az alacsony jövedelműek számára kedvező, ezért a kistelepüléseken érzékelhető ezek hatása.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő, vagy férfi, egészséges, vagy fogyatékossgal él, milyen a származása, a kora, vagy az anyagi helyzete.

Üllés Nagyközségi Önkormányzat folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban.

Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, mely áthat valamennyi önkormányzati tevékenységet.

Az önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti.

Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában a civil szervezetek is aktív szerepet játszanak, elősegítve a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei: szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Üllés Nagyközségi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény XV. cikk (4) bekezdése kimondja:

„Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- **a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2025. 04.27-i módosítása**
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Üllés Nagyközségi Önkormányzat az alábbiakban ismertetett és esélyegyenlőséggel kapcsolatba hozható szabályokkal, rendeletekkel rendelkezik:

- a gyermekvédelem helyi rendszeréről szóló 15/2021.(XI.18.) önkormányzati rendelete,
- A lakáscélú támogatásról szóló 3/2022.(III.8.) önkormányzati rendelete,
- A helyi önszerveződő közösségek pénzügyi támogatásának rendjéről szóló 16/2020.(XI.11.) önkormányzati rendelet,
- Az „Üllési Talentum” ösztöndíj megalapításáról, a felsőoktatási intézményekben tanulók támogatásáról szóló 4/2022.(III.23.) önkormányzati rendelet,
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról és azok térítési díjáról szóló 16/2021.(XI.18.) önkormányzati rendelet,
- A szociális célú tüzelőanyag juttatásának szabályairól szóló 12/2021.(X.20.) önkormányzati rendelet,
- A szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 14/2021.(XI.18.) önkormányzati rendelet,

- 19/2023.(X.11.) önkormányzati rendelet az elhagyott hulladék felszámolásához szükséges helyi intézkedésekről,
- 20/2023.(X.11.) önkormányzati rendelet a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz szállításával és kezelésével kapcsolatos közszolgáltatásról,
- A szociális étkeztetés szakmai programja,
- A tanyagondnoki szolgáltatás szakmai programja,
- **Üllés Nagyközségi Önkormányzat Gazdasági Programja,**
- az önkormányzati tulajdonú bérlakások és nem lakás célú helyiségek bérbeadásáról szóló Szabályzat.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózáspolitikai hazai kereteit meghatározó alapidokumentumként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. határozat], majd 2014-ben annak felülvizsgált változatát, a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II.-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. határozat]. Ezt követően 2021-ben készült el a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely 2030-ig határozza meg a felzárkózáspolitikai céljait, kiemelt beavatkozási területeit és intézkedéseit. A stratégia kiemelt figyelmet fordít a mélyszegénységben élők, a roma lakosság, a gyermekek, a hátrányos helyzetű térségek lakói, valamint a fogyatékkal élő személyek társadalmi felzárkózásának elősegítésére.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése és felülvizsgálata során figyelembe vett további országos szakpolitikai dokumentumok:

- **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030);**
- Roma Stratégiai Keret (2021–2030), amely az Európai Unió Roma Stratégiai Keretéhez igazodva határozza meg a hazai célkitűzéseket;
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009–2024) – a stratégia időbeli hatálya lejárt, új országos stratégia előkészítése folyamatban van;
- „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia (2007–2032);
- „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” című kormányzati akcióterv (2021-2030.);
- Időügyi Nemzeti Stratégia (2010–2022) – a stratégia időbeli hatálya lejárt, az időspolitikai feladatok jelenleg több szakpolitikai programban és intézkedési tervben jelennek meg;
- **Országos Fogyatékosügy Program (2025-2036.)**

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az Esélyegyenlőségi Programban megfogalmazott célokat elsősorban Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestületének **GAZDASÁGI PROGRAMJA** priorizálja:

A szegénységben élők (munkanélküliek) esélyegyenlőségét:

- a hajléktalanok számára szociális ebéd biztosítása,
- önkormányzati bérlakások lakások korszerűsítése, felújítása, állagmegőrzése,
- tanyagondnoki autók cseréje.

A gyermekek esélyegyenlőségét:

- játszóterek fejlesztése, a meglévő, Dózsa György és az Arany János utcai játszótérek **az öntözési lehetőség megoldása, WC-k kialakítása,**
- a Déryné Művelődési Ház és Könyvtár tetőterének beépítése,
- jelzőrendszeri szolgálat megerősítése,
- anyagi és mentális segítséget nyújtó, hátránykompenzáló támogatásokhoz, szolgáltatásokhoz, programokhoz való csatlakozás (pl. családterápia, szünidei gyermekétkeztetés stb.),
- új gyalogátkelő az óvoda előtt.**

A nők esélyegyenlőségét:

Gyermekvállalási kedv ösztönzése – gyermek születése esetén pl. ajándécsomag juttatása,

Az idősek és fogyatékosok esélyegyenlőségét:

- A felújított, bővített és korszerűsített Egészségházban magán szakorvosi rendelések beindítása,
- mini idősek otthona építése (apartmanok a Radnai utca 22. szám alatt a Homokháti Szociális Központ Üllési Tagintézménye szolgáltatásaira építve).

A külterületi lakosság esélyegyenlőségét:

- az Üllési Polgárőr Egyesület természetbeni és anyagi támogatása,
- a helyi sajtón keresztül lakossági figyelemfelhívó cikkek megjelentetése.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Üllés Nagyközségi Önkormányzatnak két célcsoport tekintetében – a fogyatékkal élők és a gyermekek esetében – van kistérségi kapcsolódási pontja:

A fogyatékossgal élő személyek esetében az önkormányzat felvállalta nem kötelező feladatként Támogató Szolgáltatás fenntartását. A működtetés a bordányi gesztorsággal működő Integrált Szociális és Egészségügyi Központon keresztül történik.

Kistérségi kapcsolódásunk van szintén a fogyatékkal élők esetében, ahol a legközelebbi nappali ellátást nyújtó Intézmény, a Mórpartner Kft fenntartásában működő Fogyatékkal élők nappali Intézményét tudja az üllési célcsoport legközelebb elérni.

2017. január 1-jétől a törvényi változások következtében az üllési általános iskolások oktatási-nevelési feladatait, az oktatási-nevelési intézmény épületének fenntartását, annak költségeit a Szegedi Tankerületi Központ szervezete látja el.

A településfejlesztéssel, ezáltal az itt lakó polgárok esélyegyenlőségének javításával kapcsolatban az önkormányzat folyamatos kapcsolatban van több társulással is többek között pályázati

tevékenység folytatásában, így a Homokháti Kistérség Többcélú Társulással, a Homokháti Önkormányzatok Kistérségfejlesztési Társulással és a Dél-alföldi Térségi Hulladékgazdálkodási Társulással. Ezekben a pályázatokban a társulások, mint pályázati gesztorok szerepelnek, a pályázat kedvezményezettjei a projektben résztvevő települések.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatok többségét a jelenleg 2024-es adatokkal dolgozó Teir rendszerből, valamint egyes esetekben helyi információk alapján gyűjtöttük össze. Sajnos igen sok esetben hiányoznak az utolsó, 2024-es adatok. A hiányzó adatokat helyi önkormányzati és intézményi nyilvántartásokból próbáltuk kinyerni.

Bizonyos adattáblákban adathiányok mutatkoznak, mint pl. egyes járási hivatal által megállapított ellátások.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység nemcsak tudományos fogalom a szociológiában, hanem a hétköznapi élet jelensége.

Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

A szegénység kialakulásának okai többek között a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek.

Ismereteink szerint már Üllésen is megjelent a mélyszegénység, több család is él jóval a létminimum alatt. Üllésen „klasszikus” hajléktalanságról nem beszélhetünk, nincsenek utcán élő személyek, viszont a népességnylvántartási adatok szerint **jelenleg 4 főnek van településszintű lakóhelye bejegyezve a lakcímkártyájába.**

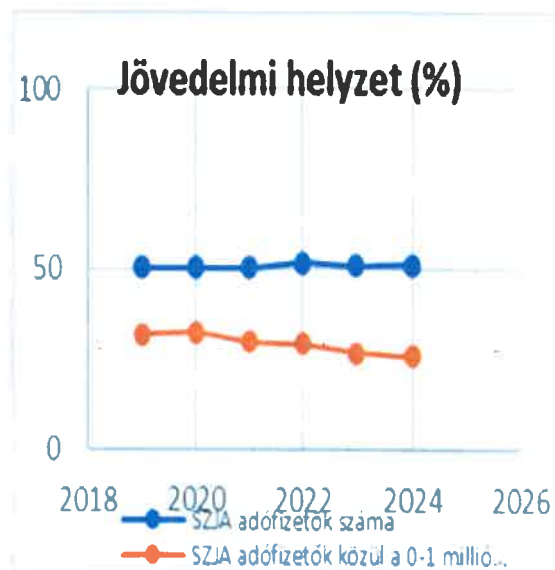
A településen a hagyományos roma életforma nem jellemző.

Az utóbbi években több erdélyi roma család is betelepült, többen közülük állampolgárságot is kaptak. A családok zöme helyben a mezőgazdasági szektorban alkalmi munkásként dolgozik.

A településen tudomásunk szerint jelenleg nem jellemzőek a lakbértartozások, közüzemi díjtartozások. Magasabb tartozások egyedi esetekben fordulnak elő. Az önkormányzat tudomására ez elsősorban akkor jut, amikor az adós – a hátralékfizetés megkönnyítését segítő – települési, vagy rendkívüli támogatási kérelmével, vagy védendő fogyasztási igazoláskérelmével jelentkezik az önkormányzat polgármesteri hivatalában.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2019	50,43	31,87
2020	50,50	32,55
2021	50,50	29,76
2022	51,87	29,33
2023	50,85	26,59
2024	51,33	25,89

Forrás: TelR, KSH Tstar

A táblázatból megállapítható, hogy a vizsgált időszakban az adófizetők száma az állandó népesség %-ban folyamatosan emelkedett, miközben a 0-1 millió Ft-os jövedelemsávba tartozók száma pedig folyamatos csökkentést mutatott. Mindkettő pozitív tendencia.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

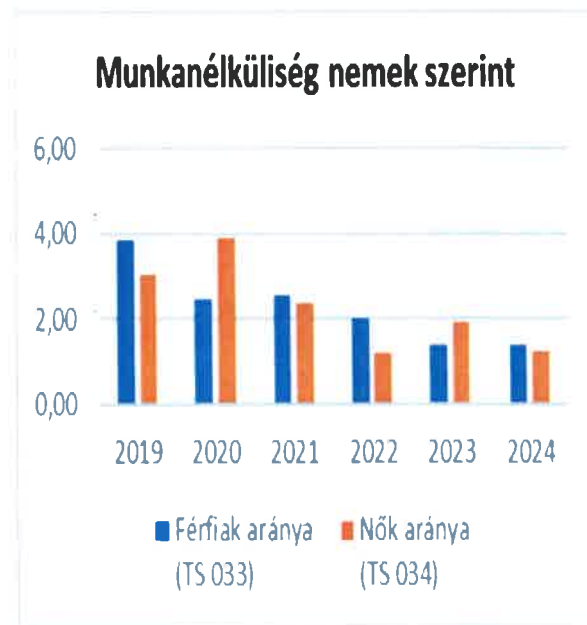
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2019	3,84	3,04	3,44%
2020	2,47	3,91	3,19%
2021	2,57	2,36	2,47%
2022	2,02	1,22	1,62%
2023	1,38	1,94	1,66%
2024	1,40	1,24	1,32%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

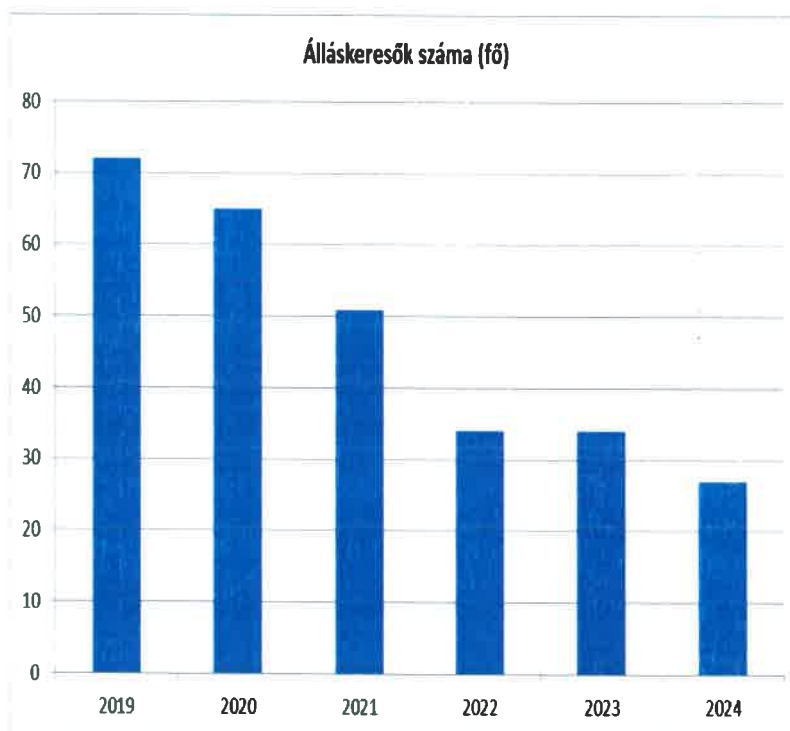

A nyilvántartott álláskeresők aránya Üllésen a vizsgált időszakban összességében kedvezően alakult, 2019 és 2024 között jelentős csökkenés figyelhető meg. Míg 2019-ben a 15–64 éves állandó népesség 3,44%-a volt nyilvántartott álláskereső, addig 2024-re ez az arány 1,32%-ra mérséklődött. **A férfiak és a nők munkanélküliségi rátája az egyes években kisebb eltéréseket mutatott, azonban egyik nem esetében sem figyelhető meg tartósan magasabb munkanélküliségi arány.** A mutató alapján megállapítható, hogy a település munkaerőpiaci helyzete stabilizálódott, és a foglalkoztatási lehetőségek összességében kedvezően alakultak. Ugyanakkor továbbra is indokolt figyelemmel kísérni a hátrányos helyzetű csoportok – különösen az alacsony iskolai végzettségűek, a pályakezdők, a kisgyermekes szülők és az idősebb munkavállalók – munkaerőpiaci esélyeit, valamint támogatni a tartós foglalkoztatást elősegítő programokat.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Fő összesen	72	65	51	34	34	27
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	7,00	5,00	1,00	0,00	2,00
	%	1,39%	10,77%	9,80%	2,94%	0,00%	7,41%
21-25 év (TS 038)	Fő	10,00	6,00	4,00	5,00	2,00	2,00
	%	13,89%	9,23%	7,84%	14,71%	5,88%	7,41%
26-30 év (TS 039)	Fő	6,00	8,00	5,00	1,00	5,00	0,00
	%	8,33%	12,31%	9,80%	2,94%	14,71%	0,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	6,00	7,00	5,00	4,00	3,00	4,00
	%	8,33%	10,77%	9,80%	11,76%	8,82%	14,81%

36-40 év (TS 041)	Fő	7,00	5,00	3,00	1,00	4,00	1,00
	%	9,72%	7,69%	5,88%	2,94%	11,76%	3,70%
41-45 év (TS 042)	Fő	4,00	6,00	6,00	3,00	4,00	1,00
	%	5,56%	9,23%	11,76%	8,82%	11,76%	3,70%
46-50 év (TS 043)	Fő	10,00	4,00	3,00	5,00	2,00	1,00
	%	13,89%	6,15%	5,88%	14,71%	5,88%	3,70%
51-55 év (TS 044)	Fő	10,00	7,00	5,00	5,00	3,00	2,00
	%	13,89%	10,77%	9,80%	14,71%	8,82%	7,41%
56-60 év (TS 045)	Fő	5,00	4,00	4,00	3,00	2,00	4,00
	%	6,94%	6,15%	7,84%	8,82%	5,88%	14,81%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	13,00	11,00	11,00	6,00	9,00	10,00
	%	18,06%	16,92%	21,57%	17,65%	26,47%	37,04%

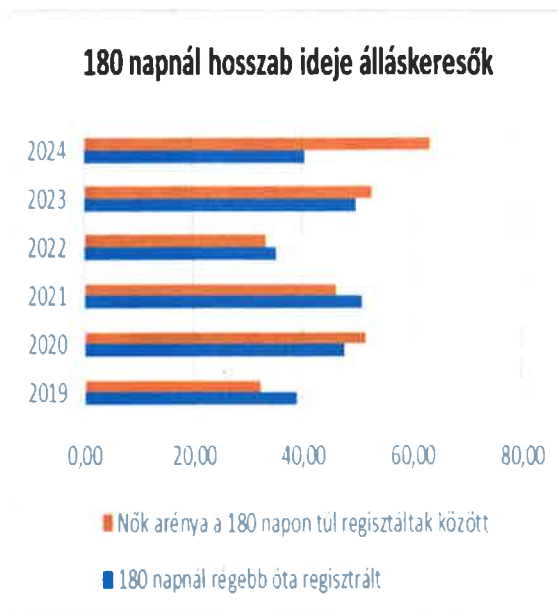
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma Üllésen 2019 és 2024 között jelentősen csökkent: a 2019. évi 72 főről 2024-re 27 főre mérséklődött. Ez a tendencia a település munkaerőpiaci helyzetének javulását tükrözi. Az álláskeresők korcsoportos megoszlása alapján megállapítható, hogy a munkanélküliség nem egyetlen korosztályt érint kiemelten, ugyanakkor az idősebb, különösen a 61 év feletti álláskeresők aránya a vizsgált időszakban végig meghatározó maradt. A fiatal korosztályokban az álláskeresők száma összességében alacsony, ami kedvező munkaerőpiaci beilleszkedésre utal.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állás keresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott állás keresőkön belül (TS 058)
	%	%
2019	38,89	32,14
2020	47,69	51,61
2021	50,98	46,15
2022	35,29	33,33
2023	50,00	52,94
2024	40,74	63,64

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

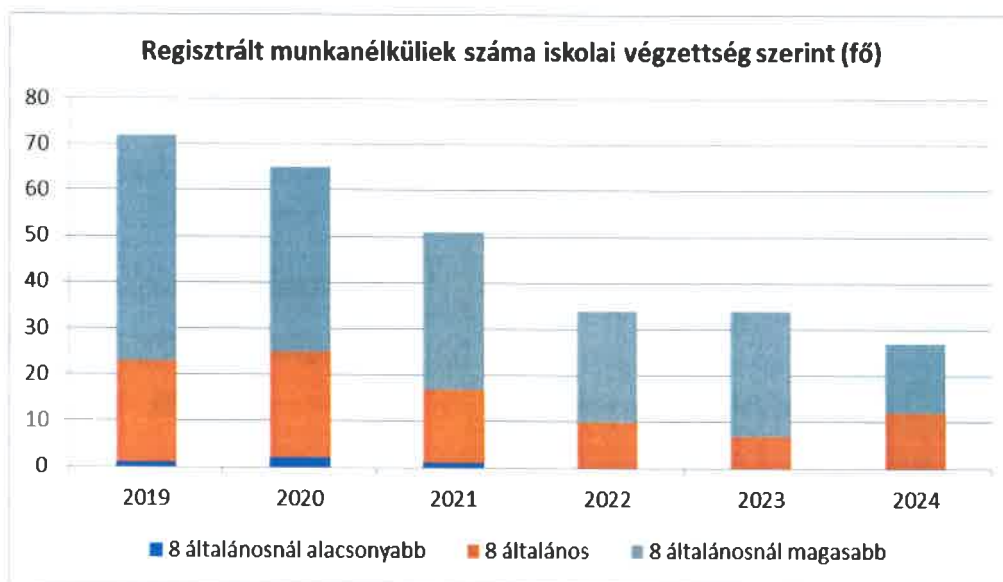

A táblázat arra mutat rá, hogy a nyilvántartott munkanélkülieken belül milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. A nyilvántartott állás keresők és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma igen magas. A tartós munkanélküliség, illetve a nem „piacképes” szakképzettség a többség elhelyezkedését, munkaerő piacra történő visszatérését kedvezőtlenül befolyásolhatja.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2019	72	1	1,39%	22	30,56%	49	68,06%
2020	65	2	3,08%	23	35,38%	40	61,54%
2021	51	1	1,96%	16	31,37%	34	66,67%
2022	34	0	0,00%	10	29,41%	24	70,59%
2023	34	0	0,00%	7	20,59%	27	79,41%
2024	27	0	0,00%	12	44,44%	15	55,56%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 8 általánossal rendelkezők aránya az összes nyilvántartott álláskereső arányához viszonyítva igen magas. Ez mutathatja egyrészt azt, hogy végzettséggel rendelkezők választják a munkakeresés hivatalos útját, vagyis ők regisztrálnak, míg a végzettség nélküliek alkalmi munkával, napi bejelentéssel végeznek munkát.

A településen nincs általános iskolai felnőttképzés, de erre ismereteink szerint nincs is igény. Aki mégis szeretné az alapfokú ismereteket nyújtó iskolát elvégezni, annak Szegeden erre lehetősége van.

Általában az általános iskolával nem rendelkezők nem is érzik szükségét iskolai végzettségük kiszélesítésére.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás újabb rendszerét.

Üllés Nagyközségi Önkormányzat aktívan részt vesz a különböző közfoglalkoztatási programokban. Az elmúlt években több közfoglalkoztatási program is futott párhuzamosan településünkön.

Startmunka mintaprogram keretében idén 8 fő közfoglalkoztatása valósulhat meg. Azért ennyi, mivel az álláskeresők körében nincs igény közfoglalkoztatásra.

A közfoglalkoztatás szervezését az Üllési Polgármesteri Hivatal szociális osztálya végzi, a munkáltatói feladatokat a polgármester látja el. A közterületen dolgozók szakmai irányításával a Technikai Csoport vezetője foglalkozik.

Az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök azok az eszközcsoportok, melyek a foglalkoztatás elősegítésére szolgálnak. Az aktív eszközök (átképzés, munkaerő-piaci képzés) fogalmának kialakulása a segélyek munkanélküliség kezelésében játszott szerepének háttérbe szorulásával párhuzamosan ment végbe. Mindazokat a szakpolitikai eszközöket jelentheti, amelyek a munkanélküliek munkaerőpiacra történő gyorsabb visszavezetését szolgálják.

A kilencvenes évektől aktív eszközként kezdik értelmezni a munkaközvetítő tevékenységet és az ehhez kapcsolódó szolgáltatásokat, a munkakeresést ösztönző segélyfolyósítási eljárásokat, valamint a tanácsadást és az ellenőrzést-szankcionálást is.

Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök: munkaerőpiaci szolgáltatások, képzések elősegítése, foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások, az álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatás, munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatása, munkaerő-piaci programok támogatása és egyes általánostól eltérő foglalkoztatási formák támogatása – ezek az utóbbi időszakban háttérbe szorultak.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2019	33	24
2020	63	18
2021	24	17
2022	27	17
2023	15	16
2024	26	11

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból látható, hogy a vizsgált időszakban az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak száma, valamint a közfoglalkoztatottak éves átlagos száma is csökkenést mutat.

A táblázat adatai azt az országos tendenciát mutatják, hogy a foglalkoztatás növekszik, tehát egyre kevesebb személy van a munkaügyi kirendeltségek látókörében. Települési szinten is jellemző, hogy a közfoglalkoztatottak száma egyrészt azért csökken, mert a nyilvántartott álláskereső jelentős része nem kíván közfoglalkoztatottként munkaviszonyt létesíteni, másrészt egy kis részüknek sikerül más munkahelyen elhelyezkedni.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Az üllési lakóhellyel rendelkező munkaképes korú korosztály többsége - mivel helyben csak korlátozott számú munkahely áll rendelkezésre – Szegeden vállal munkát.

A megyeszékhelyre történő ingázás feltételei adottak, a buszjáratok Üllésről-Szegedre és Szegedről Üllésre óránként járnak, a menetidő autóbusszal 45 perc.

A megyeszékhelytől, Szegedtől való távolság 25 km, személygépkocsival kb. 35 perc alatt érhető el a munkahelyek.

Munkahelyteremtő beruházások, munkahelybővítés a településen önkormányzati és egyéb – nem önkormányzati – munkáltató esetében szintén pályázati források kihasználásával valósulhat meg.

Megtörtént az ipari terület kialakítása, melyre kb. 6 vállalkozás tudott betelepülni, növelve ezzel a munkahelyek számát, az elhelyezkedés lehetőségét.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2019	72	2
2020	65	10
2021	51	7
2022	34	2
2023	34	1
2024	27	1

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére, elhelyezkedési esélyeikre, lehetőségeikre irányítja a figyelmet. A 2019-2024. év adatokat figyelembe véve megállapítható, hogy az álláskereső pályakezdők száma évről évre jelentős mértékben csökken. Valószínűleg ők a legmobilisabbak és ők rendelkeznek a legfrissebb tudással, a legpiacképesebb végzettségekkel, képesítésekkel.

A regisztrált pályakezdő fiatalok részére a Csongrád-Csanád **Megyei** Kormányhivatal Mórahalmi Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztálya is folyamatosan kínál átképzési, továbbképzési lehetőségeket.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Az önkormányzat a munkahelykeresés információs, informatikai feltételét mindenki számára ingyenesen is elérhetővé tette. A Déryné Művelődési Ház és Könyvtárban rendelkezésre áll internet hozzáférési és alapvető ügyintézési pontként, ami lehetővé teszi a tájékozódást a különböző állásportálokon, illetve ingyenes adminisztrációs segítséget nyújt (az álláskereséssel összefüggő fénymásolás, nyomtatás, faxolás stb.)

A Csongrád-Csanád **Megyei** Kormányhivatal Mórahalmi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya által korábban szervezett képzések száma az utóbbi években drasztikusan lecsökkent.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Jelenleg közfoglalkoztattként 8 főt alkalmazunk intézményeknél, segítve ezzel mindennapi megélhetésüket.

Roma nemzetiségű személyt önkormányzati fenntartású intézményben nem foglalkoztatunk, mivel roma munkavállaló részéről munkavállalói érdeklődés nem történt.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hátrányos megkülönböztetés elsősorban az 55-60 éves, nyugdíj előtt álló korosztályt, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos embereket érinthet.

Az önkormányzat nem alkalmaz diszkriminatív eljárást, minden esetben eleget tesz a jogszabályban meghatározott kötelezettségének és elítéli a hátrányos megkülönböztetés minden formáját.

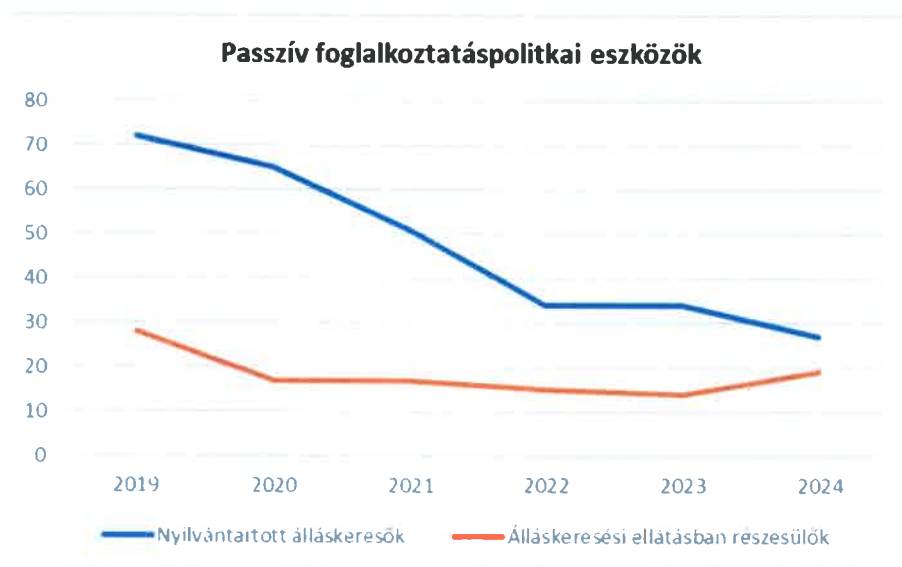
- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

A Déryné Művelődési Ház és Könyvtár korábban több alkalommal is indított gyakorlatorientált, könnyen elsajátítható informatikai képzést. Legutóbb 2018. júliusában és augusztusában a GINOP pályázati program keretében került sor egy Tanúsítványt adó tanfolyam elvégzésére. (a résztvevők tablettet is kaptak) E képzések folyamatos lebonyolítását az intézmény a projekt keretében – a képző szervezettel egyeztetve - biztosította. **A képzés a Covid-19 járvány óta nem került megrendezésre.**

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2019	72	3,88%	28	38,89%
2020	65	3,56%	17	26,15%
2021	51	2,75%	17	33,33%
2022	34	1,75%	15	44,12%
2023	34	1,75%	14	41,18%
2024	27	1,38%	19	70,37%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresői ellátásban csak álláskereső részesülhet. Az álláskereső a munkaviszonyba töltött időtartam, az egyéni, illetőleg társas vállalkozó a vállalkozói tevékenysége alatti járulékfizetési kötelezettségével szerezhet jogosultságot az álláskeresői járadékra.

Az álláskeresői ellátás fajtái: álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély és költségtérítés.

Az ellátás megállapításának feltételei: álláskereső, munkát akar keresni, megelőző 3 éven belül 360 nap jogosultsági idővel rendelkezzen, amely lehet munkaviszony, vagy egyéni, vagy társas vállalkozói tevékenység feltéve, ha járulékfizetési kötelezettségének eleget tett.

Álláskeresői járadék illeti meg azt, aki - álláskereső - munkát akar vállalni, de önálló álláskereső nem vezetett eredményre, és számára az illetékes állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani, - az álláskereső az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább háromszázhatvan nap jogosultsági idővel rendelkezzen. Jogosultsági időt munkaviszonnyal, illetve egyéni, illetőleg társas vállalkozói tevékenység folytatásával lehet szerezni, feltéve ez utóbbi esetben, hogy az álláskereső vállalkozói tevékenysége alatt járulékfizetési kötelezettségének eleget tett.

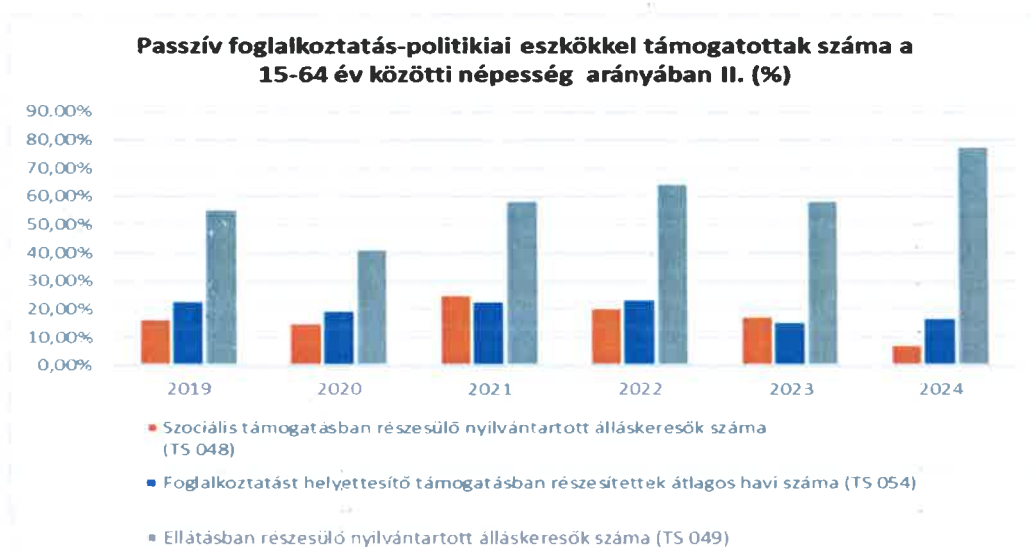
Az álláskeresői járadék folyósításának időtartamát annak az időtartamnak az alapulvételével kell megállapítani, amely alatt az álláskereső az álláskeresővé válást megelőző három év alatt munkaviszonyban, közfoglalkoztatási jogviszonyban állt, vagy egyéni, illetőleg társas vállalkozói tevékenységet folytatott, feltéve ez utóbbi esetben, hogy vállalkozói tevékenysége alatt járulékfizetési kötelezettségének eleget tett. A jogosultsági idő tartamába nem számítható be az az időtartam, amely alatt az álláskereső álláskeresői járadékban vagy vállalkozói járadékban részesült. Az álláskeresői járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző négy naptári negyedévben az érintett jogviszonyokban elért – a vállalkozói jogviszony esetén a megfizetett – munkaerő-piaci járulék alapja havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani. 27 Ha az álláskereső a bejelentés előtti három évben folyamatosan, 8 órás munkaviszonyban volt vagy megszakítás nélkül vállalkozói tevékenységet folytatott, akkor 90 napig, 3 hónapig jogosult álláskeresői járadékra.

A táblázat szerint az álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 2019-ről 2024-re csökkent.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2019	12	16,67%	17	23,04%	40	55,56%
2020	10	15,38%	13	19,52%	27	41,54%
2021	13	25,49%	12	22,92%	30	58,82%
2022	7	20,59%	8	23,62%	22	64,71%
2023	6	17,65%	5	15,59%	20	58,82%
2024	2	7,41%	5	16,89%	21	77,78%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A passzív foglalkoztatás-politikai eszközök adatai alapján megfigyelhető, hogy 2019. és 2024. között csökkent a szociális támogatásban, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma. Ugyanakkor az ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők aránya összességében emelkedett, 2024-ben már a nyilvántartott álláskeresők közel négyötöde részesült valamilyen ellátásban. Ez arra utal, hogy a munkanélküliek jelentős része jogosult álláskeresői ellátásra, miközben a szociális jellegű támogatásokra szorulóknak száma mérséklődik. A folyamat összességében kedvező tendenciát jelzett a munkaerőpiaci helyzet és a szociális ellátások igénybevételének alakulásában. Ugyanakkor továbbra is fontos cél a tartós álláskeresők munkaerőpiaci reintegrációjának támogatása és az elsődleges munkaerőpiacra történő visszajutás elősegítése.

A táblázatból látható, hogy az álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 2019-ről 2024-re mindhárom ellátási forma kapcsán jelentős mértékben csökkent.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2019	6
2020	3
2021	2
2022	2
2023	3
2024	3

Forrás: TeIR, KSH

Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, kivéve azokat a speciális eseteket, amikor az ellátás formája egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki

a) egészségkárosodottnak minősül,

b) 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás havi összege a család jövedelmétől függően változó, de nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-át (48 795,- Ft).

A táblázatból kiolvasható, hogy Üllésen nagyon alacsony az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult személy.

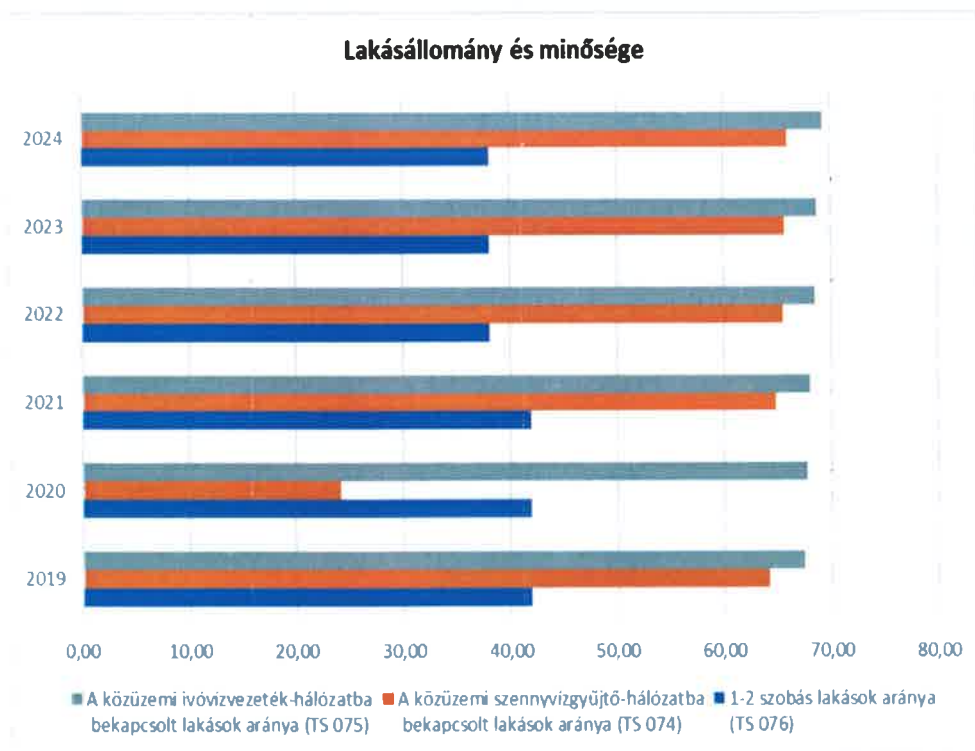
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2019	1478	0	0,00	42,02	64,14	67,52
2020	1478	0	0,00	42,02	24,15	67,73
2021	1480	2	1,35	41,96	64,80	68,04
2022	1477	1	0,68	38,19	65,54	68,58
2023	1480	3	2,03	38,11	65,74	68,72
2024	1480	0	0,00	38,11	66,01	69,32

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
önkormányzati adatok

A lakásállomány Üllésen a vizsgált időszakban lényegében stabil maradt, 2019 és 2024 között 1477–1480 lakás között alakult, ami kiegyensúlyozott településszerkezetre utal. Az új építésű lakások száma alacsony, évente legfeljebb 3 lakás épült, ami mérsékelt lakásfejlesztési aktivitást jelez, jellemzően új ingatlant nem építenek, meglévő használt lakásokat vásárolnak, majd azokat újítják fel. (új ház az elmúlt 2 évben nem épült)

Zömmel külterületen lévő tanyás ingatlanok esetében léphet fel elégtelen lakhatás körülmény. A család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársa jelzés esetén közreműködik a problémák megoldásában.

A településen nem jellemző a hajléktalanság, jelenleg 4 fő lakcím nélküli személyt tartanak nyilván. A hajléktalanok lakcím nélküli üllési lakosok, akiket tanyába, melléképületekben a helyi lakosok befogadnak, közvetlen veszélyben nincsenek.

Az önkormányzat jelenleg 1 hajléktalan (lakcím nélküli) számára – a rendeletben meghatározott feltételek szerint - szociális ebédet biztosít.

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülmények t biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülmények t biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülmények t biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2019	1 478	n.a.	7	0	0	0	0
2020	1 478	n.a.	7	0	0	0	0
2021	1 480	n.a.	7	0	0	0	0
2022	1 477	n.a.	7	0	0	0	0
2023	1 480	n.a.	7	0	0	0	0
2024	1 480	n.a.	7	0	0	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen pályázati támogatással 2002-ben 7 bérlakás került átadásra. E lakások jellegüket tekintve szociális bérlakásként funkcionálnak.

Az önkormányzat tulajdonát képező ingatlanok 37-57 m² alapterületűek, komfortosak és kisköltségvetésűek: alacsony víz-, gáz- és villany költségigényűek, segítve ezzel az ott lakók életvitelét, tovább lépésüket.

A lakás 2002-ben megállapított bérleti díja 125 Ft/m² volt, melyet a Képviselőtestület 2023. október 12-től 250 Ft/m² bérleti díjra emelt.

Az önkormányzat az önkormányzati tulajdonú bérlakások és nem lakás célú helyiségek bérbeadásáról szóló Szabályzata szerint szociális bérlakás adható:

- a) legfeljebb 5 éves időtartamra azoknak, akik házasságban, vagy élettársi kapcsolatban élnek, és az egyik fél 35 életévnél fiatalabb, valamint akik az önálló életvitelhez szükséges lakhatási feltételekkel nem rendelkeznek,
 - b) olyan családi körülmények között élő személyek részére, akik lakhatásukról – átmeneti időre – nem tudnak megfelelően gondoskodni.
- (2) Szociális lakás bérbeadásának feltétele, hogy a kérelmező családjában – a vele együtt lakó családtagokat is beleszámítva – az egy főre jutó havi nettó átlagjövedelem elérje a mindenkori

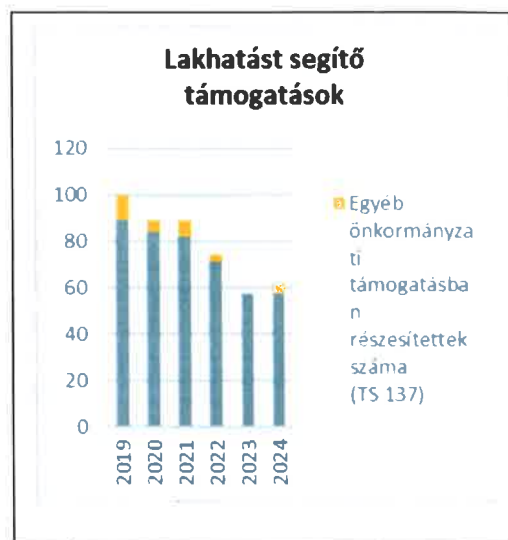
garantált bérminimum 30%-át, de nem lehet magasabb annak mindenkori teljes összegénél. A havi jövedelem számítása szempontjából a Soctv. 4. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakat kell alkalmazni.”

A bérlakásokra nagy az igény, a kérelmek folyamatosan érkeznek. **A bérlakások 2002. óta a bérlőváltások alkalmával részleges felújításon estek át, 3 lakásban nyílászárók és kazán, 3 lakásban csak kazán lett cserélve, 1 lakásban még nem történt felújítás.**

Egyéb lakásra használt, nem lakáscélú ingatlana nincs Üllés Nagyközségi Önkormányzatnak.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2019	89	11
2020	84	5
2021	82	7
2022	71	3
2023	57	0
2024	57	5

1.) A lakásfenntartási települési támogatás, mely a szociálisan rászoruló háztartások részére (ahol a háztartásban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 300%-át, egyedül élő esetén a 350 %-át, kivéve, ha az igénylő és a vele egy háztartásban élő az életvitelszerűen lakott ingatlanon kívül további belterületi lakáscélú ingatlannak tulajdonosa, ide nem értve az öröklés jogcímen szerzett ingatlant.

A támogatás havi összege:

- 1 személyes háztartás esetén: 3.500 Ft/hó,
- 2-3 személyes háztartás esetében: 4.500 Ft/hó,
- 4-5 személyes háztartás esetében: 5.500 Ft/hó,
- 6 és 6 személy feletti háztartás esetében: 7.500 Ft/hó.

(4) A települési lakásfenntartási támogatást egy évre kell megállapítani. A támogatás iránti kérelmet évente meg kell újítani.

A lakásfenntartási települési támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által életvitelszerűen lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai – gáz- és áramszámla – viseléséhez nyújtott támogatás.

A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj 30 %-os mértékében- hulladékszállítási díjkedvezmény igénybevétele díjkedvezményben részesíthető azon személy, aki

- a kérelem benyújtásakor a 70. életévét betöltötte,
- a díjkedvezményre jogosító ingatlanban a lakcím- és népességnyilvántartás adatai alapján egyedül, életvitelszerűen él, és

-a havi nettó jövedelme a kérelem benyújtását megelőző hónapban a szociális vetítési alap összegének 400%-át nem haladja meg.

2.) Szociális célú tüzelőanyag juttatás igénybevételére természetbeni juttatásként szociális tűzifa támogatást nyújthat elsősorban azoknak, akik:

- a) aktív korúak ellátására,
- b) időskorúak ellátására,
- c) lakásfenntartási települési támogatásra jogosultak, továbbá
- d) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben szabályozott halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő családnak,
- e) azon háztartásoknak, ahol az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 350 %-át, azaz a 99.750 Ft-ot, egyedül élő esetén annak 400 %-át, azaz a 114.000 Ft-ot.

2023. szeptember 8-tól Üllés Nagyközségi Önkormányzat rendelkezésre álló saját tűzifa keretének mértékéig tűzifa támogatás állapít meg annak a kérelmezőnek, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 350 %-át, egyedül élő esetén 400 %-át, valamint fatüzelésre alkalmas fűtőberendezéssel rendelkezik, és erről nyilatkozatot tesz.

3.) 2015-ben a testület megalkotta a helyi lakáscélú támogatásról szóló új rendeletét. Az új rendelet népszerű, egyrészt segíti a fiatalok letelepedését, másrészt megmozgatja a helyi ingatlanpiacot is.

A képviselőtestület kérelemre támogatást nyújthat a településen állandó lakóhellyel rendelkezők, vagy annak létesítésével letelepedni szándékozók részére Üllés közigazgatási területén belül elhelyezkedő

- a) új lakás építésére,
- b) új, vagy használt lakás vásárlására.

(2) A támogatás formája

- a) visszatérítendő kamatmentes támogatás,
- b) vissza nem térítendő támogatás.
- c) visszatérítendő kamatmentes támogatás visszafizetését követő egyösszegű támogatás.

(4) A támogatás mértéke családonként:

- a) visszatérítendő kamatmentes támogatás esetén az ingatlan értékének 20 %-a, maximum 1.000.000 Ft-ig
- b) vissza nem térítendő támogatás esetén 200.000 Ft-ig;

f) eladósodottság

Pontos számadatokkal nem rendelkezünk arról, hogy mennyire tehető az eladósodott személyek, családok száma.

Ismereteink szerint jelenleg 1 olyan ingatlan van, amely - különböző hiteltartozás miatt, vagy teljes, vagy részleges tulajdoni hányadban - árverési eljárás alatt áll. Jelenleg az ingatlanokban még az eredeti tulajdonosok laknak, konkrét kilakoltatásuk időpontjáról információnk nincs.

Településünkön az 5 év viszonylatában általában 15-20 fő részére töltöttünk ki a védendő fogyasztói kérelemhez kapcsolódó igazolást az önkormányzatnál. (a kérelmezők személye általában állandó)

Védendő fogyasztói kérelmet az nyújthat be a közszolgáltatóknál a védendő fogyasztói nyilvántartásba vétel iránt, aki a jogszabályban meghatározott szociális ellátásban részesül. Ez alapján részletfizetést vagy fizetési halasztást is kaphat. Önkormányzat vonatkozásában a

benyújtott Védendő fogyasztói kérelmek száma azért mérséklődött, mert a 1993. III. évi a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény 2013. évben történt módosítása kapcsán az önkormányzatoktól több szociális ellátás került át a járási hivatalok hatáskörébe. Mint azt már a 3.1 pontban írtuk, közműtartozások esetében magasabb hátralékok egyedi esetekben fordulnak elő. Az önkormányzat tudomására ez elsősorban akkor jut, amikor az adós – a hátralékfizetés megkönnyítését segítő – átmeneti, vagy rendkívüli segélykérelmével jelentkezik az önkormányzat polgármesteri hivatalában.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A falu kiterjedt tanyavilága miatt igen nagy úthálózattal rendelkezik /128 km/, melynek többsége nem portalanított. Ezek a külterületi dűlőutak folyamatos karbantartást igényelnek, mely jelentős terhet ró az önkormányzatra. A belterület úthálózata 20 km, ebből 16,7 km portalanított. Vasút nincsen.

Kerékpárúttal a falu belterületén rendelkezünk, melynek hossza 1,2 km. 2008. év végén épült meg az Üllést és Bordányt összekötő kerékpárút, 2011. őszén kerül átadásra a belterületet az Erdei Iskolával összekötő több mint 3 km hosszú kerékpárút, **2025. tavaszán került átadásra az Erdei Iskolától a Siposmalomig tartó kerékpárút 2,86 km hosszán.**

Az elmúlt 50 évben Üllésen a külterületi és belterületi lakosok aránya megfordult. Ma a lakosok 75 %-a belterületen él, ahol az infrastrukturális ellátottságot magasabb szinten lehet biztosítani. Jelenleg az összlakosság 25 %-a él külterületen, ahonnan a belterületen lévő infrastrukturális szolgáltatások nehezebben érhetők el.

Belterületi és külterületi lakásállomány megoszlása – 2024. XII. 31-én

Belterület 1021 db

Külterület 459 db

(Forrás: önkormányzati nyilvántartás)

A külterületi ingatlanokra vonatkozó viszonylag magas szám elsősorban abból adódik, hogy a tanyákat leginkább használó, élő emberek, tanyából való kihalásával az örökösök a tanyák állapotával nem foglalkoznak, az ingatlanok elromosodnak, lepusztulnak.

A település belterületén az alapvető közműellátottság – így a vezetékes gáz-, villany- víz- és szennyvízszolgáltatás – biztosított.

A közösségi közlekedéssel valamennyi szomszédos település elérhető.

A megyeszékhelyre, Szegedre a buszjáratok Üllésről-Szegedre és Szegedről Üllésre óránként járnak, a menetidő autóbusszal 45 perc (naponta 27 járatpár).

A járási székhely, Mórahalom busszal szintén elérhető, menetidő 30 perc (naponta – 5 járatpár).

Üllés-Szeged vonalon felújításra került összesen 17 megállóhely, köztük a központi buszmegálló is, ahol fedett biciklitárolót alakítottunk ki.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Üllésen telep, szegregátum nem található.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya; Üllésen telep, szegregátum nem található.
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.
Üllésen telep, szegregátum nem található.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Üllés egészségügyi ellátása helyben az alábbiak szerint érhető el:

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

- háziorvosi ellátás (vállalkozó háziorvosok ellátásában),
- fogorvosi alapellátás (vállalkozó fogorvos ellátásában),
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (kistérségi ellátásban),
- védőnői ellátás (védőnő alkalmazásával),
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás (a háziorvosok ellátásában)

Üllésen 1 fogorvosi körzet működik, ennél fogva a praxishoz közel 3200 fő tartozik.

A „Család és nővédelmi egészségügyi gondozást”, a védőnői ellátást az önkormányzat 2023. június 30. napjáig látta el 1,5 fő védőnői álláshely biztosításával.

2023. július 1. napjától a jogszabály erejénél fogva a területi védőnői ellátást az SZTE Szent-Györgyi Klinikai Központ biztosítja, a 1,5 fő védőnő alkalmazásával.

Az Egészség ház, mely uniós és önkormányzati támogatással felújításra, illetve átalakításra került megújult, modern környezetben 2019. január 23. napjától várja a betegeket. A kibővített létesítmény a jövőben szakorvosi rendelések megtartására is lehetőséget nyújt.

Helyben 1 jól felszerelt gyógyszerár tárház munkanapokon napi 8 órában tart nyitva.

Az önkormányzat az Egészség házban a MEDI-CSI 2000 Bt-vel kötött szerződés alapján vérévételi helyet biztosít az üllési lakosok számára, heti 3 alkalommal 6.00 – 7.00 óra között.

2023. október 1. napjától változott az ügyeleti alapellátás rendszere (háziorvosi ügyeleti ellátás, valamint sürgősségi ügyelet), melyet Csongrád-Csanád Megyében is az Országos Mentőszolgálat lát el.

A háziorvosi ügyeleti ellátása a sürgős – a következő rendelési időig nem halasztható – orvosi tevékenységek elvégzése céljából szervezett ellátás, mely hétköznapokon 16.00 – 22.00 óra között, hétvégén, ünnepnapon 8.00 -14.00 óra között érhető el. *(Üllés tekintetében az elérhető legközelebbi ügyelet: Mórahalom Kölcsey utca 2. szám és a Szeged, Kossuth L. sgt. 15-17. szám alatt található)*

A sürgősségi ügyeleti ellátás a hirtelen jelentkező, illetve súlyos egészségügyi problémák esetére nyújt magas szakmai színvonalú és biztonságos megoldást – mely hétköznapokon 22.00 – 8.00 óra között, hétvégén, ünnepnapokon 14.00 – 8.00 óra között érhető el. Az ügyelet, amennyiben személyesen keresnek fel Szeged, Kossuth Lajos sgt. 15-17. szám alatt található.

A gyermekek ügyeleti ellátását az ügyeleti pontokon, azok működési idejében, további az SZTE Gyermekklinika épületében (Szeged Korányi fasor 14-15.) hétköznap 16.00-22.00 óráig, hétvégén és ünnepnapokon 8.00-20.00 óráig látják el.

2023. október 1-jétől az egységes ügyeleti telefonszám: 1830.

A településen szakellátás, szakorvosi ellátás nincs, a legközelebbi járóbeteg szakellátás Mórahalmon érhető el.

Fekvőbeteg ellátás a megyeszékhelyen, Szegeden történik. A lakosság az ingyenes egészségügyi szakrendeléseket a szegedi és a mórahalmi szakorvosi rendelőkből tudja igénybe venni.

Tervezzük fizetős szakrendelések beindítását – a háziorvosok közreműködése mellett.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogygyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2019	2	0	0	1	99	20,62
2020	2	0	0	1	98	20,99
2021	2	0	0	1	90	20,28
2022	2	0	0	1	95	20,58
2023	2	0	0	1	94	21,91
2024	2	0	0	1	95	23,30

Forrás: TelR, KSH
Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzájárulás

Fogászati szűrést az iskola-egészségügyi feladatok közt a fogorvos végzi az önkormányzattal történt megállapodás alapján.

A védőnő folyamatos prevenció tevékenységet végez – védőnői fogadóóra, várandós tanácsadás, csecsemőtanácsadás keretében, illetve iskolai szűrővizsgálatokat tart.

Üllés Nagyközségi Önkormányzat nagyon fontosnak tartja a prevenciót. Több mint 30 éve évente szervez egészségvédelmi, szűrővizsgálati napokat ősszel. A lakosság várja a rendezvényt, hiszen ebben az időszakban több szakorvosi vizsgálat igénybe vehető – térítésmentesen. Az önkormányzat a költségvetés terhére a cél érdekében jelentős anyagi áldozatot vállal, amellel, jelentős pályázati támogatás, szervezési munka, – egészségügyi, szociális és önkormányzati dolgozók, valamint civil szervezetek társadalmi munkája - is realizálódik a megvalósításban.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A felnőtt lakosság rehabilitációs szolgáltatást a móraközi Móra-Vitál Nonprofit Kft – Kistérségi Egészségügyi Központ által működtetett járóbeteg-szakellátó központja, valamint az Erzsébet gyógyfürdőben (mozgásszervi) szolgáltatásait vehetik igénybe. A szolgáltatások az OEP által finanszírozottak. A rendelőintézetben és a gyógyfürdőben az akadálymentesítés biztosított

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat a köznevelési, közoktatási intézményben, bölcsődében és az idősek klubjában az Üllési Önkormányzati Konyhán keresztül szervezi meg a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztályok egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A szolgáltató minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakemberek (pl. dietetikus) bevonásával történik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek rekreációs és szabadidős tevékenységét, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét.

Az Önkormányzat sportlétesítményei bővültek – a futballpálya mellett pályázati támogatással – műfüves pálya került átadásra. Az iskola melletti műfüves pályát az iskolások és felnőttek, tanóra keretében és szabadidős tevékenységeik során egyaránt használják.

Az óvodások, bölcsődések számára szintén elérhető egy mini műfüves focipálya, mely az óvoda udvarán létesült.

Az iskola tornaterme megfelelően szolgálja a testnevelés és szabadidősport ügyét (edzések, kiegészítő foglalkozások.)

Szabadidős sportprogramoknak az önkormányzat fenntartásában működő Déryné Művelődési Ház és Könyvtár is helyet ad, így a Jóga Klub foglalkozásainak, az egészségmegőrző tornának, a gerinctornának – mind a három heti rendszerességgel működik.

A településen két sportjellegű szervezet működik:

Az Üllési Ifjúsági Sportegyesület, mely magában foglalja a labdarugó szakosztály gyermek és felnőtt csapatait. Az egyesület működéséhez évente jelentős önkormányzati támogatást kap.

Az Üllési Sakkszakosztály, melynek gyermek és felnőtt tagjai, versenyzői is vannak.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális szolgáltatások alanyai általában a kedvezőtlen életkörülmények között élők közül kerülnek ki, közülük is elsősorban az idősek, betegek, fogyatékkal élők.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Integrált Szociális és Gyermekjóléti Központ Üllési Területi Irodája biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést.

Az ellátások színvonalának megtartása, növelése érdekében szükséges volt az alapellátási feladatokat újra strukturálni.

A Homokháti Kistérség Többcélú Társulása keretében került ellátásra a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, a házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a nappali ellátás és a közösségi ellátás és a támogató szolgálat.

Üllés Nagyközségi Önkormányzatnak fenntartásában jelenleg két szociális feladat, az étkeztetés és a tanyagondnoki szolgáltatás működik.

Mind a kistérség keretében, mind az önkormányzat által működtetett szolgáltatások a Radnai utca 22. szám alatti intézményben valósulnak meg.

Az intézményben preventív rendszerszemléletű komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás.

A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, teljesen lefedik a szociális szükségleteket.

A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Üllésen nem elérhetők drogprevenciós szolgáltatások.

A drogprevencióval kapcsolatos megelőzés elsősorban az iskola egészségnevelési programjához illeszkednek szervesen. A program által megjelölt fő feladatok drogmegelőzési program foglalkozásainak megtartása osztályfőnöki órákon, megismertetni a tanulókkal a legfontosabb drogok hatásait, felhívni a figyelmet a lelki és testi függőség kialakulásának veszélyeire, bemutatni az elsősegélynyújtás lehetőségeit, ill. a drogfogyasztás erkölcsi és jogi következményeit, kialakítani a tanulóknál a problémamegoldás, a döntéshozás, nemet mondani tudás és a stressz - kezelés készségét; kapcsolatot tartani a szülőkkel; felvilágosító szülői értekezletek megtartása.

A drogmegelőző programok eredményei hosszú távon mérhetőek. A prevenció legfőbb célkitűzése abban áll, hogy a fiatalok ne váljanak a kábítószeres rabjaivá, szabadidejüket hasznosan töltsék, értéknek kezeljék az emberi életet.

Az iskolai drogstratégiában minden tanárnak szerepe van. Feladatuk egy olyan légkör kialakítása, amelyben nincs félelem a büntetéstől és megszégyenítéstől, amelyben a diákok őszintén feltárhathatják érzéseiket, problémáikat és segítő kezeket találnak. Így jó esély van arra, hogy megállítsanak valakit azon a lejtőn, ami tragédiához vezethet.

Iskolai prevenciós munkánkat hatékonyan kiegészítik a rendőrség munkatársai által megtartott drog – és bűnmegelőzési program foglalkozásai.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A településen az egyenlőség elve alapján jut bárki bármilyen szolgáltatáshoz. Hátrányos megkülönböztetés nem történt, panasz nem érkezett, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül pozitív diszkriminációról nincs tudomásunk. Bármely üllési lakos, aki rászorul az ellátásokra, egyenlő eséllyel veheti igénybe azokat, hasonlóan más jogosultakhoz.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0
2024	0

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) községi élet színterei, fórumai;

Az önkormányzat a helyi kötelező közszolgáltatási feladatokat megszervezi. A humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladati, a közterületek tisztán tartása biztosított.

Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, civil szervezetekkel, az egyházzal, a testvértelepüléssel (Torockó) és egyéb szervezetekkel.

A közeleti tevékenységről tájékoztatás biztosítása:

A településen az Üllési Körkép című önkormányzati havi lapban, a www.ulles.honlapon és Üllés község Facebook oldalán biztosítjuk a lakosság tájékoztatását.

A könyvtárban mindenki számára hozzáférhetők a településre vonatkozó főbb adatok, helyi rendeletek, jegyzőkönyvek.

A községi élet színterei sokrétűek, ilyenek a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templom, a civil szervezetek.

A településen művelődésre és kikapcsolódásra – ingyenesen - a Déryné Művelődési Ház és Könyvtárban van lehetőség, melynek tagintézményei a Községi Ház és a Községi Könyvtár. A művelődési intézmények programjait a lakossági igényekre és a civil szervezetek kezdeményezéseire tekintettel alakítják. A zárt terek mellett jelentősek a közterületi rendezvények is. *(Tojásos Húsvét, Majális-Családi nap, Horgászverseny, Üllési Nyárindító Falunap, Dalostalálkozó, Lecsófőző Verseny, Szent Mihály-napi Tűzgyújtás, Citerástalálkozó, Adventi Rendezvénysorozat).*

A helyi közeleti tájékoztatás, tájékozódás színtere a helyi média, az Üllési Körkép havilap. Az újság ingyenesen jut el a település minden bel- és külterületi ingatlanához. A nyilvánosság

szempontjából egyre nagyobb jelentőséggel bír Üllés Község Facebook oldala is, mely nagy tömegeknek azonnali információval szolgál.

Az Önkormányzat – az Alkotóház által - helyet biztosít a képzőművészeti alkotások elhelyezésére, segíti a népművészeti csoportok (FONÓ Néptáncegyüttes, Estike Népdalkör, Királydinnye citerazenekar, Rézhúros Banda stb.) működését, helyszínt biztosít.

Az Alkotóházban állandó helytörténeti kiállítás található.

A közösségi élet színterei még a civil szervezetek, melyből 19 tevékenykedik a településen.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2024)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	igen	18 581	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen élőkre a békés egymás mellett élés jellemző, konfliktusok nincsenek.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Az önkormányzat és több civil szervezet is szolidaritást vállal a helyi rászorult személyek, családok megsegítésében.

A civil szervezetek közül a Máltai Szeretetszolgálat Üllési Csoportja, az Üllési Karitasz Csoport, a VÉSZ Üllési Egyesület, a Mozgáskorlátozottak Együtt-Egymásért Csoportja, és a Tesz-Vesz Közhasznú Egyesület vállalt adománygyűjtést, pályázati lehetőségekkel megvalósított programokat a hátrányos helyzetű családok megsegítésére.

Két intézmény – az óvoda és az iskola - évente alapítványi estet tart, melyből a befolyt összeget az óvodások, iskolások intézményi ellátásának javítására használják fel. A VÉSZ Üllés Egyesület Karácsony előtt disznóvágást tart, az elkészült húsokat a hátrányos helyzetű emberek, családok között osztják szét még az ünnepek előtt.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A településen nemzetiségek nem élnek.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

Egyre nagyobb hagyománya van a civil szerveződéseknek, amelyek egy meghatározott célú közös állampolgári tevékenységeknek színtere.

Az önkormányzat egy-egy a civil életet is befolyásoló döntés előkészítésébe bevonja az adott szervezetet. A civil szervezetek függetlenségét elismerjük, partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényen aktívan részt vesznek a szervezetek.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel hozzájárulnak a település fejlődéséhez.

- Kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése terén működő szervezetek:
FONÓ Alapítvány, Estike Népdalkör, Királydinnye citerazenekar, Írói Klub, Üllési Folkműhely Egyesület
- a célcsoportok életfeltételeinek javítása érdekében humán, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatásokat nyújtó szervezetek:
Tesz-Vesz Közhasznú Egyesület, **Vidám Nyugdíjasok Klubja**, Máltai Szeretetszolgálat Üllési Csoportja, Karitás Üllési Csoportja, Csongrád-Csanád Megyei Mozgáskorlátozottak üllési csoportja, Üllési Suli Alapítvány, VÉSZ Üllés Egyesület, Üllési Gazdakör
- az egészségügyi szolgáltatásokban, főként az egészséges életmódot, sportolást támogató szervezetek:
Üllési Életmód Klub, Üllési Ifjúsági Sportegyesület, Üllési Sakkszakosztály, Árpád Horgászegyesület, Jóga Klub, Kincsem a Lovassportért Egészséges Gyermekekért, a Természetért Alapítvány
- a közbiztonságot támogató szervezetek:
Üllési Polgárőr Egyesület, Üllés Nagyközségi Önkéntes Tűzoltó Egyesület,
- környezetvédelem terén működő szervezet:
Zöldül(l)és Környezetvédő Egyesület

Az Önkormányzat „A helyi önszerveződő közösségek pénzügyi támogatásának rendjéről” szóló 16/2020.(XI.11.) önkormányzati rendelete alapján – pályázati lehetőség biztosításával, illetve a működésükhöz szükséges helyszín, színtér biztosításával segíti munkájukat. A támogatási szerződésben rögzítésre kerül a támogatási összeg mellett, a civil szervezet által vállalt feladat ellátása is.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az alacsony iskolai végzettségű személyek körében a szegénység oka a tartós munkanélküliség	Közfoglalkoztatás lehetőségeinek maximális kihasználása
A lakosok egészségügyi állapota az országos átlagnak megfelelő, romló egészségügyi állapot	Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, szűrővizsgálatok szervezése
Szociális bérlakások elavult, korszerűtlen állapota	Szociális bérlakások felújítása, új lakhatási lehetőségek vizsgálata
Kis település lévén kevés a munkahely	Gazdasági iparterület II. ütemének megvalósítása, újabb gazdasági iparterület kialakítása
Az alacsony jövedelmű emberek számára a kikapcsolódási, szórakozási lehetőség kevés	Üllési Horgásztó és Szabadidő Központ fejlesztése
A rezsi támogatás központi csökkentése miatt várhatóan emelkedni fognak a közüzemi tartozások	Szociális alap létrehozása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényben kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ egyezményt. A gyermekek esélyeinek javítását országos szinten a Magyar Országgyűlés által a 47/2007. (V. 31.) OGY határozattal elfogadott „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia (2007–2032) szolgálja. A stratégia átfogó célja a gyermekszegénység csökkentése, a gyermekek esélyeinek javítása, valamint a társadalmi kirekesztődés megelőzése.

A közoktatás új alapokra helyezése és az oktatás színvonalának emelése a társadalom évek óta jelentkező jogos elvárása. Ennek kívánt megfelelni a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Köznev.tv.) azzal, hogy deklarálta, hogy a nemzeti köznevelés biztosításában az elsődleges felelősség az államot terheli. Ez a feladatellátásban az eddigi állami-önkormányzati feladatmegosztás jelentősen megújuló formáját jelenti, függetlenül az oktatás színvonalát a települések pillanatnyi anyagi helyzetétől.

A Köznev.tv. 74. § (1) bekezdése alapján az állam gondoskodik - az óvodai nevelés, a többi gyermekekkel együtt nevelhető, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése kivételével – a köznevelési alapfeladatok ellátásáról.

A Köznev. tv. módosítása következtében 2017. január 1-jével a Fontos Sándor Általános és Alapfokú Művészeti Iskola működtetői feladatai teljes egészében átkerültek a Szegedi Tankerületi Központba.

Az óvodai neveléssel összefüggő feladatok ellátása továbbra is Üllés Nagyközségi Önkormányzat feladatellátásával történik. Az intézménybe felvehető maximális létszám az önkormányzat képviselőtestületének 2025.

február 11-i döntése alapján 5 csoportban 125 fő. A Köznev. tv. 5. § (1) bekezdése alapján az óvodai nevelés szakasz a gyermek 3 éves korában kezdődik és addig az időpontig tart, amíg a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi.

Az a tény, hogy a gyermekeknek 3 éves kortól kötelező részt venniük az óvodai nevelésben a hátrányos helyzetű csoportok gyermekei esélyegyenlőségének megteremtése szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bír.

A településen 2006. szeptember 1-je óta bölcsőde működik, kezdetben 10 fő férőhellyel. 2011-től 2 fő férőhelybővítést kérelmeztünk, 2011. március 1. napjától a bölcsőde 12 férőhelyes lett. 2014. június 1. napjától egy új, korszerű 2 csoportos – 22 fős, 2024. szeptember 1. napjától 2 csoportos 24 fős ellátotti létszámú intézménnyel várjuk a kis gyermekeket.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból) – 2024.					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1561	1630	3191	48,92	51,08
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			115	3,6	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	219	229	448	6,86	7,18
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	38	53	91	1,19	1,66

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, a megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. Preventív jelleggel meg kell előzni a veszélyeztetettség kialakulását. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül, illetve civil szervezetek közreműködésével valósul meg.

Meg kell előzni a gyermekszegénység kialakulását is, mely minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Tevékeny részt kell vállalni a gyermekek esélyeinek javításában. Sajátos csoportját alkotják a gyermekeknek a nehezen kezelhető, sajátos nevelési igényű, illetve a

fogyatékos gyermekek. Ezen gyermekeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

Szociális segítő munka szinterei 2025-ben:

A család- és gyermekjóléti szolgálat feladatai:

A szolgálat a feladatait az 1997. évi XXXI. tv. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 39. §-a, valamint az 1993. évi III.tv. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 64. §-a szerint végzi, az alábbiak szerint, pl.

- szociális életvezetési, mentálhigiénés tanácsadás,
- anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokról, illetve szociális szolgáltatások igényneveléssel kapcsolatos tájékoztatás és az ahhoz való hozzájárulás megszervezése,
- szociális segítő tevékenység nyújtása (a családban jelentkező működési zavarok és konfliktusok megoldásának elősegítése),
- ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásokból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,
- közösségfejlesztő programok szervezése, egyéni és csoportos készségfejlesztés,
- tanácsadás tartós munkanélküliek, fiatal munkanélküliek, adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők számára,
- tanácsadás fogyatékossgal élők, krónikus betegek, szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére,
- kríziskezelés, valamint nehéz élethelyzetben lévő családokat segítő szolgáltatások,
- családon belüli kapcsolaterősítést szolgáló szolgáltatások.

Kiemelten fontos megemlíteni, hogy az egy személyes szolgáltatások a törvényi háttér változásával jelentős segítséget kapnak munkájukhoz, az esetmenedzser és a pszichológus szolgáltatás sok esetben olyan hathatós segítség, ami nem teszi szükségessé a védelembe vételnek feltétele a szoros együttműködés a család részéről. A szolgálat tekintetében elmondható, hogy kiemelten jó a team munka: pszichológus, esetmenedzser, kormánytisztviselő, szakmai vezető között.

A veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma a Homokháti Szociális Központ Üllési tagintézményének családsegítője által nyújtott adatok alapján 2019-2024. közötti időszakban az alábbiak szerint változott:

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2019	0	36
2020	0	7
2021	0	14
2022	1	13
2023	4	16
2024	0	12

Forrás: TelR,
KSH Tstar

A védelembe vett kiskorú gyermekek száma a vizsgált időszakban jellemzően alacsony volt. 2019 és 2021 között nem volt védelembe vett gyermek, 2022-ben 1 fő, 2023-ban 4 fő szerepelt a nyilvántartásban, míg 2024-ben ismét nem volt védelembe vett kiskorú gyermek. A pozitív számok „oka” többek között elköltözés, nagykorúvá válás, támogató közeg kialakulása (több szintű szociális segítség, pl. pszichológusi szolgáltatás, családterápia).

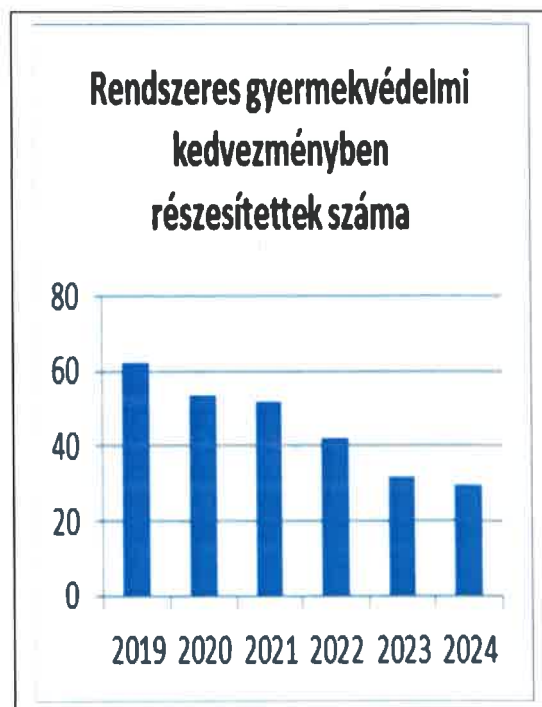
A rendelkezésre álló adatok alapján a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma az elmúlt években változó tendenciát mutatott. A vizsgált időszak elején, 2019-ben 36 fő veszélyeztetett kiskorú gyermeket tartottak nyilván, amely szám 2024-ben jelentősen, 14 főre csökkent. A gyermekek elsősorban családi, kapcsolati konfliktusok, az elhanyagolás, a gyermekek magatartászavara, illetve magas számú igazolatlan iskolai mulasztások miatt voltak veszélyeztetve. A tapasztalata az utóbbi években, hogy egyéb tényezőktől (pl. jövedelmi, iskolázottsági helyzettől stb.) függetlenül jelentkeznek egyre nagyobb számban a családon belüli konfliktusok. A válások egyre gyakoribbá válása, a különélő szülővel való kapcsolattartási problémák, mozaik-családok arányának növekedése, illetve a bizonytalan munka-és jövedelmi helyzet állhat ezek háttérében.

A 2024. évi adatok alapján megállapítható, hogy bár a településen továbbra is jelen van a veszélyeztetett gyermekek problémája, a védelembe vétel szükségessége az adott évben nem merült fel. A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, illetve a problémák korai felismerése továbbra is fontos feladat. Ennek érdekében szükséges a gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszerben részt vevő intézmények és szakemberek együttműködésének fenntartása, valamint a veszélyeztető tényezők időben történő felismerése és kezelése.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2019	41
2020	60
2021	47
2022	29
2023	41
2024	31

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres kedvezményben az a gyermek részesülhet, akinek a családjában az 1 főre jutó jövedelem nem éri el a szociális vetítési alap összegének 225 %-át (64.125 Ft-ot), a gyermekét egyedül nevelő szülő családjában pedig a 245 %-ot (69.825 Ft-ot), illetve nem rendelkeztek a törvényben rögzített vagyoni helyzettel.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek további kedvezményekben is részesülhetnek, mint pl. az intézményi térítési díjkedvezmény, ami általában ingyenességet jelent.

A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma csökkenést mutat. A kedvezményezett gyermekek száma 2019-ben 41 fő, míg 2024-ben már csak 31 fő. (a két év között kisebb-nagyobb eltérést mutat) A csökkenést egyrészt a minimálbér emelkedés okozza. Pl. egy kétkeresős, 2 gyermekes átlagos magyar családban, ahol az egyik szülő garantált bérminimumot a másik szülő minimálbért kapja, a gyermekek már kiesnek az ellátásból, másrészt a családi adókedvezmény igénybevételének a lehetősége okozza.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestülete „A gyermekvédelem helyi rendszeréről” szóló 15/2021.(XI.18.) önkormányzati rendelete helyi szinten szabályozza a gyermek jogán járó helyi juttatásokat.

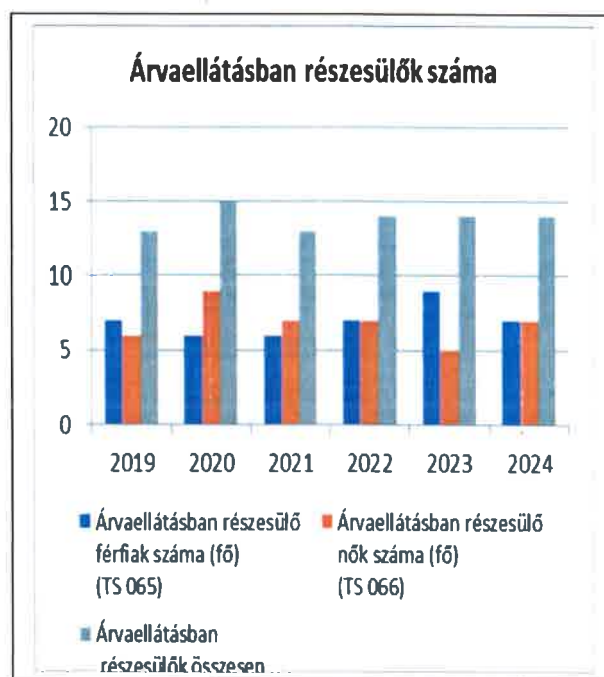
Természetbeni ellátás: gyermekétkeztetés

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) Gyermekjóléti szolgáltatás: Az Önkormányzat a család és gyermekjóléti szolgálat feladatait társulás útján a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Integrált Szociális és Gyermekjóléti Központ által biztosítja.
 - aa) A gyermekjóléti szolgáltatás térítésmentes. A szolgáltatást a szülő, más törvényes képviselő kérelmére, illetve a Gyvt. 17. § (1) bekezdésében felsoroltak, valamint a jegyző, a gyámhivatal vagy bármely állampolgár – gyermek veszélyeztetettségére utaló - jelzése alapján végzi. A kérelmet előterjesztteni, illetve jelzést megtenni közvetlenül a Szolgálat vezetőjénél lehet.
 - ab) Az ellátás biztosítását a Szolgálat vezetőjének intézkedése alapozza meg.
 - ac) A gyermekjóléti szolgáltatás részletes feladatait a Gyvt. 39-40 §-ai határozzák meg.
- b) Gyermekek napközbeni ellátása keretében
 - ba) bölcsődei ellátás, gondozás
 - bb) bölcsődei gondozásra és a bölcsődei csoport üres férőhelyein külön szolgáltatásként időszakos gyermekfelügyelet.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2019	7	6	13
2020	6	9	15
2021	6	7	13
2022	7	7	14
2023	9	5	14
2024	7	7	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen élők közül viszonylag jelentős mértékben – de csökkenő számban - részesülnek árvaellátásban. Összességében megállapítható, hogy az árvaellátásban részesülő férfiak és nők aránya kiegyenlített, illetve az ellátásra jogosultak köre hosszabb távon is állandónak tekinthető.

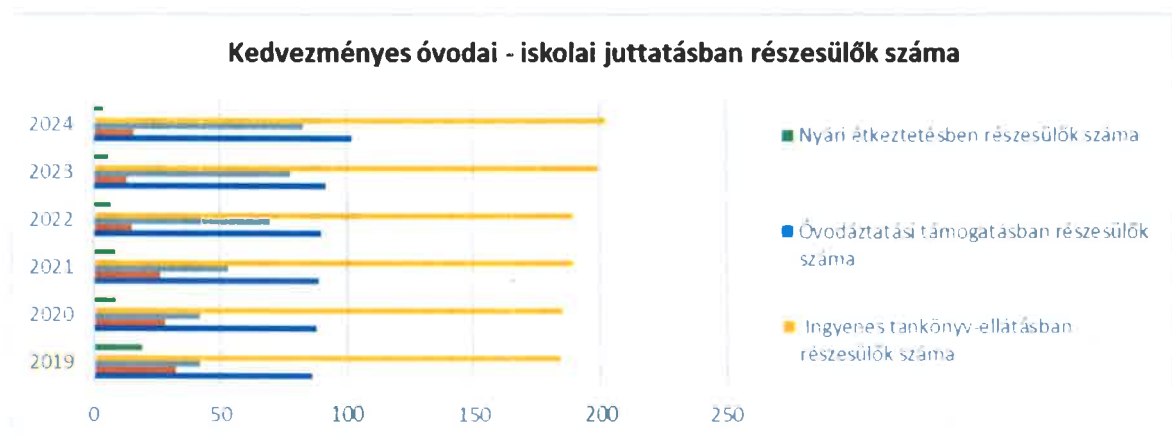
d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A gyermekek közül sokan otthon nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés.

Az ingyenes és kedvezményes étkeztetésről a helyi rendelet, továbbá a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) rendelkezik.

Szünidei (nyári) gyermekétkeztetésre azon gyermekek jogosultak térítésmentesen, akik részére a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság mellett a törvényes képviselő kérelmére Üllés Nagyközség Jegyzője által hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetük megállapításra került.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2019	86	32	42	184	0	19
2020	88	28	42	185	0	9
2021	89	26	53	189	0	9
2022	90	15	70	189	0	7
2023	92	13	78	199	0	6
2024	102	16	83	202	0	4

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek számáról az önkormányzatnak nincs pontos információja, de megítélésünk szerint az elenyésző lehet a településen. Óvodában és általános iskolában nincs magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások számáról nincs tudomásunk.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Üllésen magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért gyerekekről hivatalosan nincs tudomásunk.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Mivel a településen szegregált lakókörnyezet nem található, ezért a 4.2 pont nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Üllésen a védőnői álláshelyek száma 2012-től 1,5 fő, a védőnői feladatokat 1,5 fő védőnő látja el.

A védőnők feladatai közé tartozik:

- várandós anyák és a 0-18 éves korú gyermekek és családjuk gondozása
- tájékoztatás, tanácsadás, az egészségmegőrzés, az optimális környezeti feltételekre vonatkozóan (helyes táplálkozás, káros szenvedélyek megelőzése, egészséges életmód)
- a gyermekek megfelelő érzelmi, értelmi fejlődésének elősegítése, biztosítása, veszélyeztetettség megelőzése.

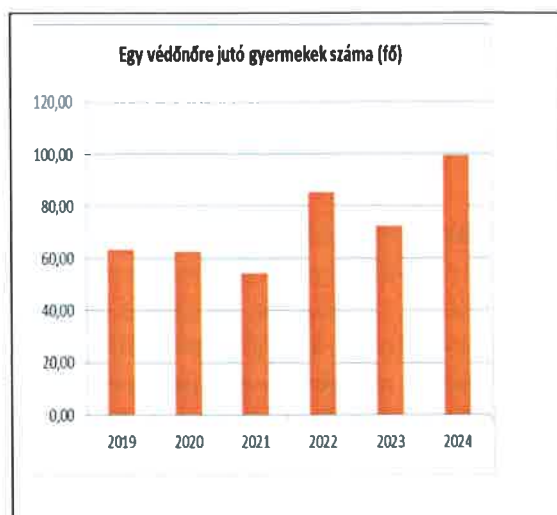
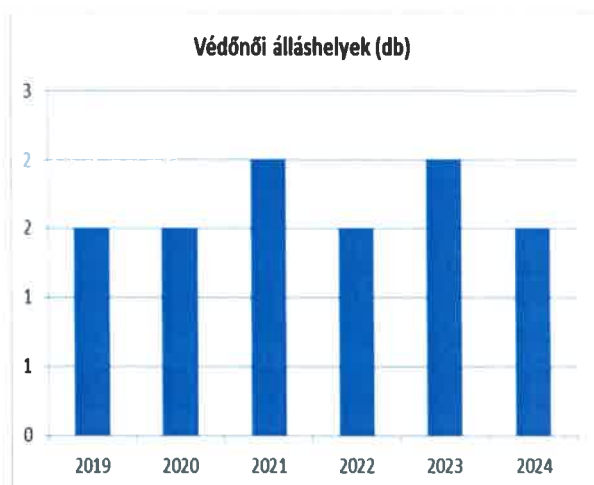
A védőnők – a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaként – egészségügyi veszélyeztetettség esetén a szülésznőgyógyással, illetve a gyermekorvossal együttműködve gondozzák a családokat, szociális veszélyeztetettség esetén lépéseket tesznek a fennálló körülmények megváltoztatására, mely a Gyermekjóléti Szolgálattal együttműködve valósul meg.

A védőnői leterheltség igen magas. A leterheltség megállapításához figyelembe kell venni, hogy a jogszabály szerint a védőnő maximum 250 gyermeket láthat el.

A védőnői leterheltség nem mérhető csupán a 0-3 évesek számával, mivel a védőnő 0-14 éves korig rendszeresen végeznek státusz-, illetve szűrővizsgálatokat. A leterheltséget fokozza, hogy magas a hátrányos családok száma, ahol az előírtnál lényegesen több alkalommal kerül sor családlátogatásra, a csecsemők, valamint a gyermekek megfelelő ellátása érdekében. Az egy védőnőre jutó átlagos gyermeklétszám a vizsgált években átlagosan 46 fő. Az iskola egészségügyi ellátás a háziorvosok és a védőnők által megvalósított. A gyermekek rendszeres szűrővizsgálatokon vesznek részt. Továbbá a védőnő mind az óvodában, mind pedig az iskolában rendszeresen ellenőrzi a tetvességet, és megteszik a szükséges intézkedéseket.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2019	1,5	95	63,33
2020	1,5	94	62,67
2021	1,5	109	54,50
2022	1,5	128	85,33
2023	1,5	145	72,50
2024	1,5	149	99,33

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen önálló gyermekorvosi szakrendelés nincs. A gyermekorvosi feladatokat a háziorvosok látják el. Üllésen 2 háziorvosi körzet működik – vegyes körzetként.

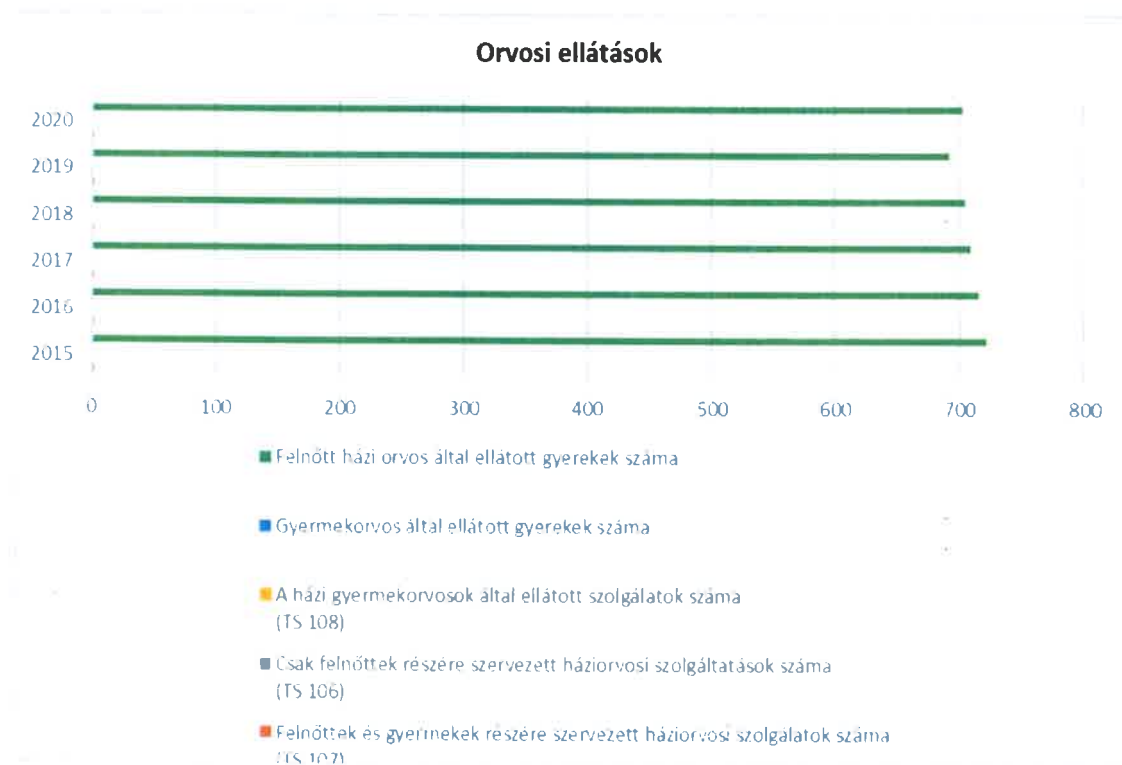
Az iskolaorvosi feladatokat az általános iskola alsó tagozatos diákjai esetében a II. számú háziorvosi körzet orvosa, a felső tagozatban pedig az I. számú háziorvosi körzet orvosa látja el.

Az óvodások egészségügyi felmérését a védőnők végzik.

A bölcsődébe felvett gyermekek orvosi felügyeletét, a gyermekorvosi teendőket – a háziorvossal kötött megbízási szerződés alapján - a II. számú háziorvosi körzet orvosa látja el.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma, + II. körzet gyermekei
	db	db	db	Fő	Fő
2019	2	0	0	0	682
2020	2	0	0	0	676
2021	2	0	0	0	738
2022	2	0	0	0	749
2023	2	0	0	0	762
2024	2	0	0	0	768

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Államilag finanszírozott gyermek szakorvosi ellátás igénybevételére legközelebb Mórahalmon és Szegeden van lehetőség.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves gyermekek egészségügyi ellátását a védőnő, illetve a háziorvos végzi. A kötelező szűrővizsgálatokon való megjelenés, elősegíti a betegségek korai felismerését. A községben nem jellemző, hogy a szülők elmulasztanak a vizsgálatokon való megjelenést, de ebben a védőnő és a családgyógyász lelkiismeretes munkájának van szerepe.

Az önkormányzat által fenntartott Csigabiga Óvodában és Bölcsődében fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, logopédus és pszichológus látja el a fejlesztő tevékenységeket.

Az óvodába járó gyermekek esetlegesen szükséges speciális igényeit az óvodapedagógus jelzése alapján az egyes szakszolgálatok látják el.

Fontos, hogy minden rászoruló gyermek részesüljön a fejlesztési tevékenységekben, amellyel a problémái kezelhetővé válnak, megoldásra kerülnek. Az óvodában a fejlesztések koordinálását a Mórahalmi Pedagógiai Szakszolgálat látja el.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

2016. január 1-től a 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 19-21. § és az 1/2000.(I.7.) SZCSM rendelet értelmében a járasszékhelyen Család- és Gyermekjóléti Központ létrehozása valósult meg, ahol járási jelzőrendszeri tanácsadói feladatokat jelenleg dr. Berta Dominika látja el. Az esetmenedzseri feladatokat helyettesként jelenleg Dorogi Beatrix látja el. Tanácsadó pszichológus a településen Jakabos Boglárka. A központ által nyújtott speciális szolgáltatások közül túlnyomórészt a

pszichológiai tanácsadás szolgáltatást vették igénybe legtöbben, de igény mutatkozik a családterápia, illetve mediátor szolgáltatásra is, melyek jelenleg nincsenek az intézménynél.

A Család- és Gyermejjóléti Központ által ellátott további feladatok:

- óvodai- iskolai szociális segítő munka,
- szociális diagnózis készítése, (a család szociális helyzetének átfogó vizsgálatát követően javaslatot tesz a szükséges szolgáltatások igénybevételére)
- készenléti szolgálat működtetése.

Prevenció- eddig is jelen volt a szolgálatok életében. 2021-től nyaranta hagyományteremtő jelleggel 1 hetes prevenciós táborok szervezése került elindításra, melyet a szolgálat látókörében lévő családok és gyermekek nagy örömmel fogadtak.

Üllésen a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása keretében valósul meg a családsegítői feladatok ellátása a mórakalmi Homokháti Szociális Központ irányítása alatt.

Az intézmény szakmai vezetőt alkalmaz, aki havi rendszerességgel hív össze munkaértekezletet, tájékoztatást nyújt szakmai, módszertani képzésekről, koordinálja a különböző pályázatok településszintű megvalósítását.

Üllésen Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda és a gyermekszegénységet csökkentő egyéb speciális szolgáltatás nem működik.

(A bántalmazó esetekben különösen fontos a Szakmai együttműködés: gyámhivatali munkatárs, intézményi szociális munkás, szakmai vezető, eszményedzser, pszichológus, orvos között. A mórakalmi gesztorintézmény a segítő tekintetében szupervíziós lehetőséget és csoportos esetmegbeszélést biztosított.)

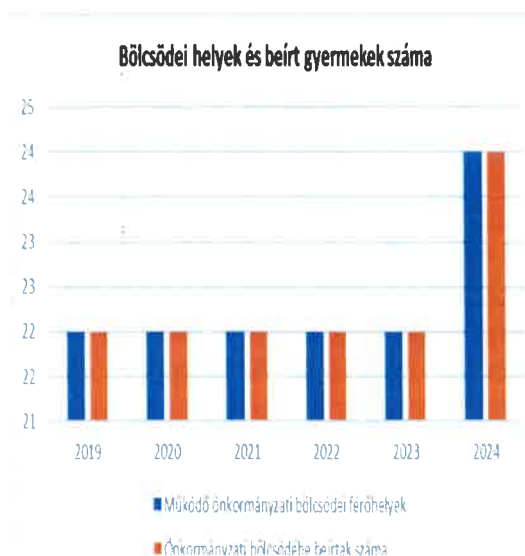
e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

A településen 2006. szeptember 1-je óta bölcsőde működik, kezdetben 10 fő férőhellyel.

2011-től 2 fő férőhelybővítést kérelmeztünk, 2011. március 1. napjától a bölcsőde 12 férőhelyes lett. 2014. június 1. napjától egy új, korszerű 2 csoportos – 22 fős, 2024. szeptember 1. napjától 2 csoportos 24 fős ellátotti létszámú intézménnyel várjuk a kis gyermekeket.

2014. június 1-jétől két csoportszobás bölcsőde működik, amelyben jelenleg 24 gyermek napközbeni felügyelete, gondozása, nevelése vált biztosítottá. Az új épületben a helyiségek számának növekedésével, fejlesztő szoba és sószoza kialakításával komplexebb ellátásra nyílt lehetőség: már két évnél fiatalabb gyermekek napközbeni ellátása mellett időszakos felügyelet, fejlesztő foglalkozások (pl. gyógytorna), baba-mama klub, étkezési-táplálási tanácsadás kialakítása.)

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2019	22	22
2020	22	22

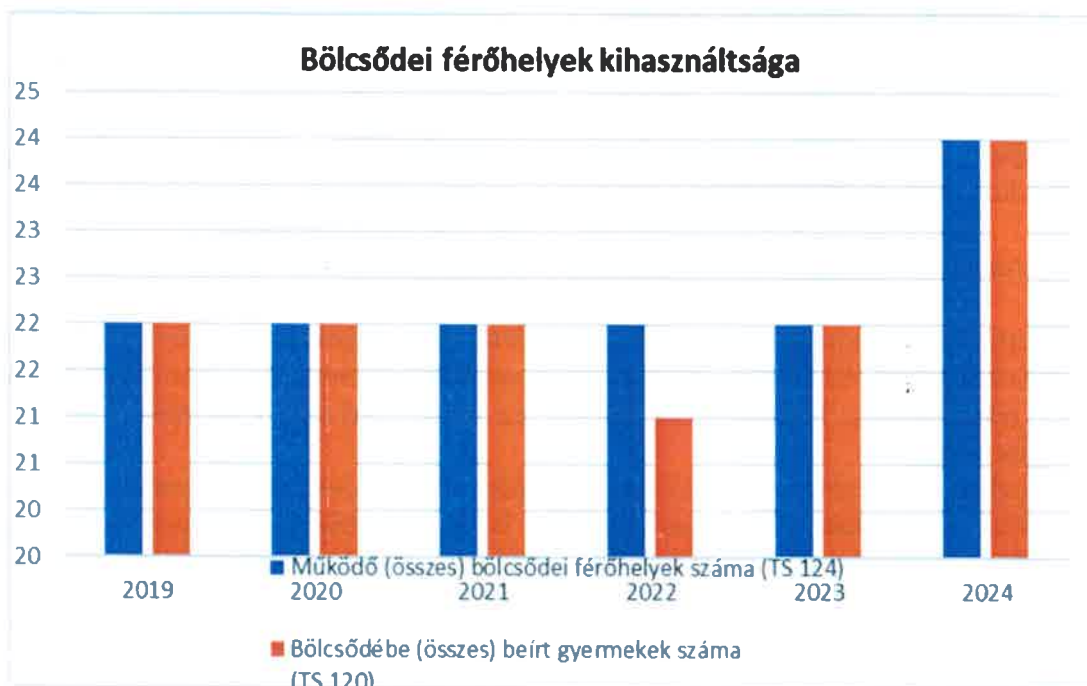

2021	22	22
2022	22	22
2023	22	22
2024	24	24

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2019	0	0	0	0	0	0	22	22
2020	0	0	0	0	0	0	22	22
2021	0	0	0	0	0	0	22	22
2022	0	0	0	0	0	0	22	21
2023	0	0	0	0	0	0	22	22
2024	0	0	0	0	0	0	24	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az óvodai neveléssel összefüggő feladatok ellátása továbbra is Üllés Nagyközségi Önkormányzat feladatellátásával történik. **Az intézménybe felvehető maximális létszám 5 csoportban 125 fő, további 20 % fenntartói engedéllyel.** A Köznev. tv. 5. § (1) bekezdése alapján az óvodai nevelés szakasz a gyermek 3 éves korában kezdődik és addig az

időpontig tart, amíg a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi. Az a tény, hogy a gyermekeknek 3 éves kortól kötelező részt venniük az óvodai nevelésben a hátrányos helyzetű csoportok gyermekei esélyegyenlőségének megteremtése szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bír.

f) gyermekvédelem;

A gyermekvédelem rendszere nem működne a gyermekjóléti alapellátás témakörében említett szervek összefogása nélkül. A jó kapcsolatok, az információáramlás, a naprakész adatok, valamint a gyakori családlátogatások mind-mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyermekek védelme megfelelő legyen a településen. A gyermekek minél előbb kerülnek egy szervezett rendszerbe (bölcsőde, óvoda, iskola), annál hatásosabb védelmet lehet számukra biztosítani. Tehát mindaddig, amíg a problémák rejtve maradnak, nem lehet megfelelő intézkedést hozni a megoldásuk érdekében. Véleményünk szerint a gyermekvédelem rendszere jól működik a nagyközségben, bár az ügyek járásokhoz történt átcsoportosításával, a gyermekvédelem nagy területe esett ki az önkormányzat látóköréből.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízishelyzetben lévő gyermek, család a településen több szerv, hatóság, személy - így a jegyző, a család gondozó, a tanyagondnoki szolgáltatás munkatársai, a Mórahalmi Rendőrőrs munkatársai, illetve a helyi körzeti megbízott, a helyi polgárőrség, az orvos és a védőnő segítségét tudja kérni. A Család- és Gyermekjóléti Központ készenléti szolgálatot működtet Mórahalom járás közigazgatási területén, ahol az állandóan hívható telefonszámon a nyitvatartási időn túli krízishelyzet (családban, gyermeknevelésben felmerülő azonnali segítség, tanácsadás és tájékoztatás nyújtása) kezelése a cél. **Az ügyeleti vonalra a teleülés tekintetében 2025-ben nem érkezett hívás.**

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A településen a gyermekek számára is hozzáférhető egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférést a program 3.6 e) pontja tartalmazza.

A településen a nyári hónapokban különböző tematikával, különböző érdeklődési körű gyermekeknek gyermektábort szerveznek. Így kézműves tábor, tánc-tábor, népzenei tábor, sakktábor. Ezek a táborok hatalmas segítséget nyújtanak a szülőknek, illetve lehetővé teszik a szabadidő hasznos eltöltését is.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A hátrányos helyzetű gyermekek közül otthon nem mindig jutnak megfelelő mennyiségű és minőségű táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű a közétkeztetés, melyet az önkormányzati fenntartású Üllési Önkormányzati Konyha bonyolít.

Hét közben az intézményből szállítják az ebédet a bölcsődébe és az óvodába, az iskolások helyben étkeznek. A konyhán főznek azok számára is, akik speciális diéta szerint étkeznek, kivéve egy általános iskolást, aki gluténmentes étrendet igényel. Számára az önkormányzat külső szolgáltatóval külön megállapodás szerint biztosít ebédet a tanítási napokon.

Az intézményben hétvégén nem főznek.

A szünidei étkeztetés feltételeit a Gyvt. 21/C §-a tartalmazza. A jogszabály szerint:

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

a) * a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon! *(Az óvodában már nincsenek szünetek, az iskolai szünetekkel összehangolva)*

A programban kizárólag a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők és a HH, vagy a HHH gyermekek vehetnek részt.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Üllés nem tesz különbséget az eltérő kultúrájú és a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek között sem. Amennyiben az önkormányzat települési rendezvényt, pl. gyermeknapot szervez, azon minden gyermek egyenrangúan részt vehet.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A Helyi Esélyegyenlőségi Program során végzett adatgyűjtés esetén nem merült fel sem az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, sem pedig a gyermekekkel kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés. Erre utaló önkormányzati adat, vagy civil szervezet által tett észrevétel nem volt

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A gyermekjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából és eseti gondozásból áll. Az óvodai nevelésben az SNI gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik. Az általános iskolai oktatásban az SNI gyermekek számára elérhető az integrált nevelés és a gyógypedagógiai oktatás. A hátránykompenzáló juttatások – tekintettel a gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára és az oktatási, nevelési intézményekben történő részvételére – minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Az óvoda és az iskola is fontosnak tartja, hogy az inkluzivitás szemlélete érvényesüljön. Az óvodában az egyéni bánásmód és a differenciált fejlesztés megoldásra kerül a problémás gyermekek tekintetében. Az iskolában az egyéni tanulási eljárások keresésével, a differenciált, egyénre szabott tanórai munkával már tanórán, a tantermi keretek között megoldásokat találjanak a problémákra. Ehhez a védőnő, az iskolaorvos, a nevelési tanácsadó, a Gyermekvédelmi szolgálat segítségét is igénybe veszi. Prevenációs foglalkozásokat is szervez (drog, alkohol, bűnmegelőzés stb.) témakörökben. Ezen problémák megoldásához a szülői házzal való állandó kapcsolat nélkülözhetetlen.

Integrációs tevékenység, sajátos nevelési igényű tanulók nevelése és oktatása:

Cél az SNI gyermekek szocializációja, eredményes társadalmi integrációja, a fogyatékosságból eredő hátrányok csökkentése.

- szociális hátrányok enyhítése: szociális kompetenciák fejlesztése, a kooperatív tanulásszervezés és a kompetencia alapú oktatás lehetőséget kínál minden tanuló számára, hogy megtalálja saját és mások értékeit, azt elfogadja. A szociális kompetencián minden olyan társas képesség, készség, amely nélkül nem lehet sikeres az egyén szocializációja.

Eredményes viselkedésminták elsajátítására és begyakorlására van szükség. Ehhez egy jól felszerelt óvodára és iskolára van szükség, ami nagyban hozzájárul a szociális hátrányok csökkentéséhez. Pályázatok keresése az eszközök, berendezések, könyvtár bővítéséhez. Segítségnyújtás a tankönyvtámogatáshoz, étkezési díjak kifizetéséhez. Szoros kapcsolat a jegyzővel, a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal, nevelési tanácsadóval, a védőnőkkel, a szakértői bizottsággal.

A hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítése IPR

Az iskola nevelése, oktatása igazodik a gyerekhez és igazodik ahhoz a közeghez, amelyben a gyermekeink felnőnek. Az egyén fejlesztésén keresztül, azzal kölcsönhatásban, fejleszti a befogadó közösséget, s közösen végzett tevékenységek, együttes élmények, az egész személyiség érzelmi, morális fejlődését segítik. A mások iránti nyitottságot és elfogadást, a szorgalmat kiemelt értéknek tekintik. Az egész személyiséget fejlesztve tanít. Együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezet biztosítása.

Megvalósulása:

- képességek, készségek mérése
- egyéni képességek fejlesztése, a részképességek hiányának feltárása és javítása: fejlesztő órák, korrepetálások
- egyéni különbségekre alapozott oktatás-nevelés
- az integrációt segítő módszerek, programok, fejlesztések megvalósításához szükséges lehetőségek megteremtése. (megfelelően felszerelt tanterem, sikerélményhez való juttatás, készség és képességfejlesztő játékok, eszközök, számítógépes programok, iskolai számítógépek szabad, saját célú használata, színház, mozi, múzeumlátogatás, könyvjutalom)

Hogyan érhető el:

- óvodából az iskolába való átmenet segítése
- együttműködés a szülői házzal
- együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálattal
- együttműködés a Pedagógiai Szakszolgálattal
- együttműködés a középiskolákkal
- esetmegbeszélések, problémamegoldó fórumok
- pályázatok figyelése

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása:

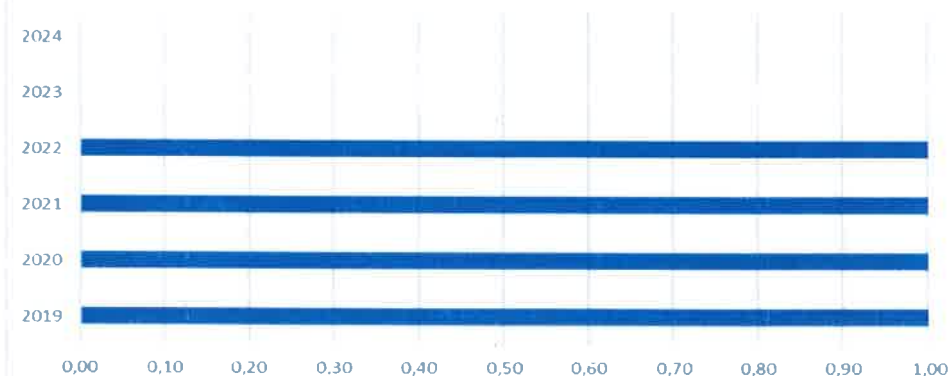
A tanulási kudarc feltárásának okai: negatív és pozitív tényezők megállapítása, önbizalom hiányának javítása, a tanulási teljesítmény javítása az önértékelés pozitív irányba való elmozdítása, kooperatív technikák alkalmazása a tanulás és a foglalkozások alatt.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2019	91	2	2,20
2020	89	6	6,74
2021	92	6	6,52
2022	91	1	1,10
2023	100	0	0,00
2024	109	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül

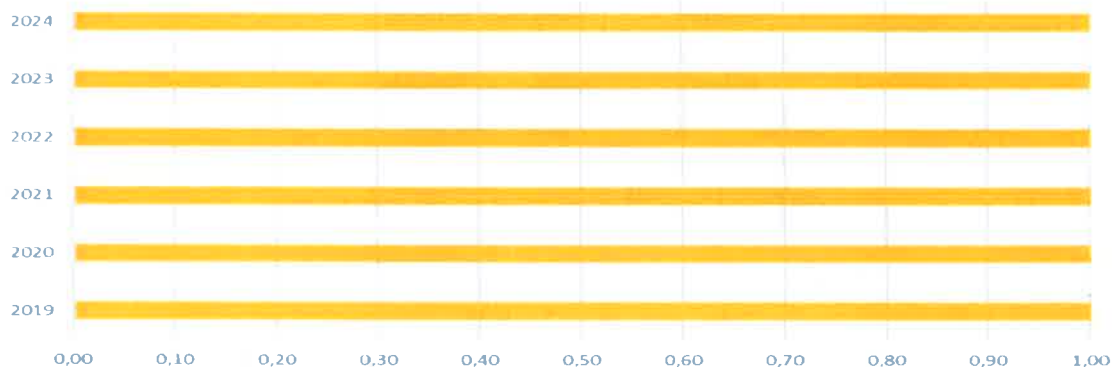

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%

2019	184	11	5,98
2020	185	17	8,76
2021	189	15	7,94
2022	189	7	3,45
2023	199	9	4,52
2024	202	7	3,27

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban táblázat NEMLEGES.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2022	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2023	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.
2024	0	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.

A településen középszintű oktatási intézmény nem található, Úllésen élő egyéb településeken középszintű oktatásban résztvevő gyermekek számára vonatkozóan nem rendelkezünk pontos adattal.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2019	27	5
2020	36	1
2021	28	4
2022	10	4
2023	14	0
2024	13	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodában a fejlesztések koordinálását a Mórahalmi Pedagógiai Szakszolgálat látja el az alábbi szakemberek segítségével:

- fejlesztő pedagógus,
- gyógypedagógus
- logopédus
- pszichológus

Az iskola munkáját egy főállású gyógypedagógus, három fejlesztőpedagógus; a mórakalmi szakszolgálat biztosítja a pszichológust és a logopédust.

Az óvoda nevelő intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik. Az óvodában kialakított hagyományok jelentősen szolgálják a közösséggé formálódást és a tartalmas közösségi életet. Nagyon fontos, hogy az óvodapedagógusok minden gyermek képességét önmagához – a saját lehetőségeihez – viszonyítva igyekezzen fejleszteni. A részképességek fejlődésében elmaradott gyermekek felzárkóztatása, illetve fejlesztése lényeges kérdés már óvodai korban is. Az üllési óvodában előfordult beszéd fogyatékos, halláskárosult, enyhe fokban értelmi fogyatékos gyermek is.

A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Rehabilitációs Bizottság állítja ki a gyermek fejlettségi szintjéről a szakvéleményt. A szakvélemény pontosan tartalmazza, hogy adott esetben milyen jellegű feladatokkal fejleszthető a gyermek képessége. A fejlesztés pedig a fejlődési naplóba rögzített fejlődési terv alapján folyik.

A fejlesztő foglalkozások mikro- és/vagy makrocsoportban zajlanak. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében fontos, hogy az óvodában eltöltött idő élményekkel teli és programokban gazdag legyen. Ezek a gyermekek ingerszegény környezetben élnek, ezért szükséges a látáskör szélesítése, valamint a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelése. Az óvodában a játékos tanulásban való önkéntes részvétel, esélyt jelenthet a további fejlődésre.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	2	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	125 (+ fenntartói engedéllyel további 20 % lehetséges)	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	5	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30	17.30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	3 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	11	-
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	11	-
Gyógypedagógusok létszáma	-	-
Dajka/gondozónő	6	-
Kisegítő személyzet (pedagógiai asszisztens)	2	-

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

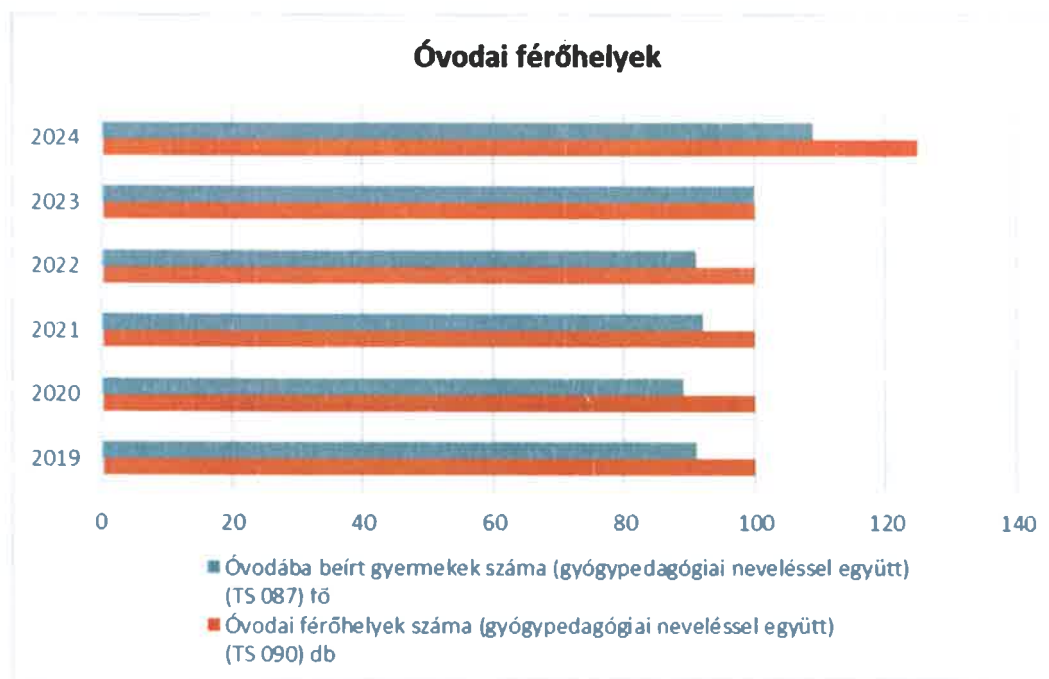
A 3-6 éves korú gyermekek száma emelkedő tendenciát mutat, a maximális helykihasználást figyelembe véve, a csoportlétszámok is magasak, ezért egy új, 5. csoport létrehozása – a 2024/2025-ös nevelési évtől - indokolt volt.

Nem elhanyagolható kérdés, hogy a beíratott gyermekek mekkora hányada tartozik a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekek közé.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2019	83	4	100	1	91	0	27	23
2020	87	4	100	1	89	0	25	22
2021	95	4	100	1	92	0	22	23
2022	97	4	100	1	91	0	18	23
2023	106	4	100	1	100	0	19	7
2024	108	5	125	1	109	0	18	22

Forrás: TelR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

*

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2019	0	9	2	20,44	7,61
2020	0	9	2	21,56	12,37
2021	0	8	2	23,63	13,76
2022	0	9	2	22,56	13,30
2023	0	9	2	22,11	11,06
2024	0	10	2	21,40	13,55

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2019	30
2020	39
2021	25

2022	21
2023	21
2024	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A Fontos Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában és a Csigabiga Óvoda és Bölcsődében hátrányos megkülönböztetés, jogellenes elkülönítés, szegregáció az oktatás képzés területén nincs.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Mivel a községben általános iskolai oktatás egy intézményben valósult meg, ezért összehasonlításra nincs lehetőség.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő

2019	0	0	24	22
2020	0	0	25	13
2021	0	0	17	10
2022	0	0	43	8
2023	0	0	42	9
2024	0	0	36	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

- kognitív képességek hatékony fejlesztése,
- motivációs szint fenntartása,
- változatos oktatási stratégiák alkalmazása,
- egész napos ellátás biztosítása,
- családlátogatás,
- a szülők, családok nevelési gondjainak segítése,
- fejlesztőpedagógus, iskola pszichológus, logopédus biztosítása,
- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás szervezése,
- felzárkóztató, fejlesztő órák és foglalkozások megtartása,
- megfelelő, egyénre szabott minősítési és értékelési szempontok kidolgozása,
- szintfelmérés a fejlődés érdekében.

Az önkormányzat a hátrányos helyzetű, tehetséges 8. évfolyamos tanulói megsegítésére létrehozott Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programot ismerteti a pályaválasztás előtt álló diákokkal, akik amennyiben megfelelnek a feltételeknek és vállalják is annak teljesítését, részt tudnak venni a számos előnyt, lehetőséget biztosító programban.

Az iskolaépület fenntartását, működtetését -a hatályos jogszabályok értelmében - 2017. január 1-jétől a Szegedi Tankerületi Központ vette át.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a gyermekek és családok száma a gyermekjóléti szakellátásban	Családi programok szervezése
A kamasz és fiatalkorú gyermekek környezeti veszélyeztetettsége magas	Gyermekek- és ifjúsági klub kialakítása (szabadidő hasznos eltöltése, kisközösségek kialakítása)
A gyermekek közlekedési morálja egyre rosszabb	A rendőrséggel közreműködve figyelemfelhívó, közlekedésbiztonsággal összefüggő cikkek, előadások az iskolában, óvodában

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Magyarország Alaptörvényének XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, és mindenkit megilletnek az alapvető jogok bármilyen megkülönböztetés nélkül. Az egyenlő bánásmód követelménye a foglalkoztatás, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, az oktatás, az egészségügy és a társadalmi részvétel valamennyi területén érvényesül.

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény előírja az egyenlő bánásmód követelményének betartását a munkaviszony teljes időtartama alatt, különös tekintettel a munkabérre és az egyéb foglalkoztatási feltételekre. Az egyenlő munkáért egyenlő bér elvének érvényesítése hozzájárul a nők és férfiak közötti esélyegyenlőség megteremtéséhez.

Az egyenlő bánásmódról szóló jogszabályok tiltják a nem, a családi állapot, a várandósság, az anyaság vagy más védett tulajdonság alapján történő közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést. Kiemelt cél, hogy a nők számára a foglalkoztatás, a közéleti részvétel és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés során egyaránt biztosított legyen az esélyegyenlőség.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A Helyi Esélyegyenlőségi Program egyik fontos célja a nők munkaerőpiaci esélyeinek javítása, a családi és munkahelyi kötelezettségek összehangolásának támogatása, valamint a foglalkoztatásban jelentkező egyenlőtlenségek csökkentése.

Az elmúlt években a nők munkaerőpiaci részvétele országosan és helyi szinten is kedvezően alakult, ugyanakkor továbbra is vannak olyan élethelyzetek, amelyek nehezítik a tartós foglalkoztatást. A hagyományos nemi szerepek fokozatosan háttérbe szorulnak, egyre természetesebb, hogy a nők aktív szerepet vállalnak a munkaerőpiacon, miközben a családi feladatok ellátásában is jelentős szerepet töltenek be.

A foglalkoztatás szempontjából továbbra is fokozott figyelmet igényelnek:

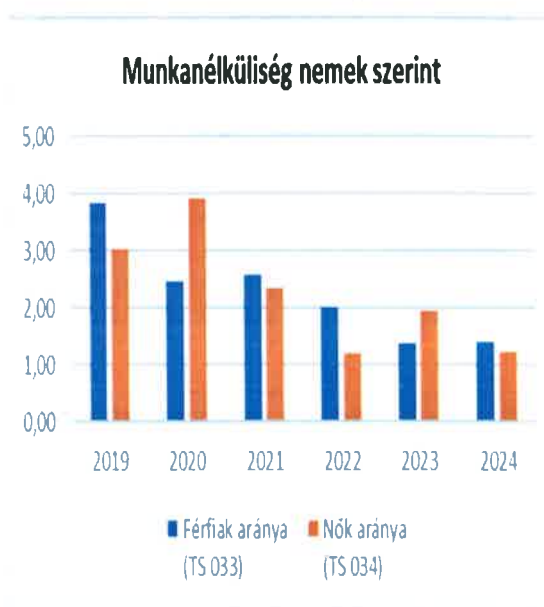
- a 45 év feletti nők, akik életkoruk miatt nehezebben találnak új munkahelyet;

- a pályakezdő fiatal nők, akik szakmai tapasztalat hiányában kerülhetnek hátrányos helyzetbe;
- a kisgyermeket nevelő, illetve gyermekgondozási ellátásból visszatérő édesanyák, akik számára a munkaerőpiacra történő visszatérés sok esetben nehézséget jelent.

A nők foglalkoztatásának javítását elősegíthetik a rugalmas foglalkoztatási formák, a részmunkaidős és távmunka-lehetőségek, a képzések és átképzések, valamint a családbarát munkáltatói szemlélet erősítése. Ezek az intézkedések hozzájárulnak a munka és a magánélet összehangolásához, valamint a nők gazdasági önállóságának erősítéséhez.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2019	3,84	3,04	3,44%
2020	2,47	3,91	3,19%
2021	2,57	2,36	2,47%
2022	2,02	1,22	1,62%
2023	1,38	1,94	1,66%
2024	1,4	1,24	1,32%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

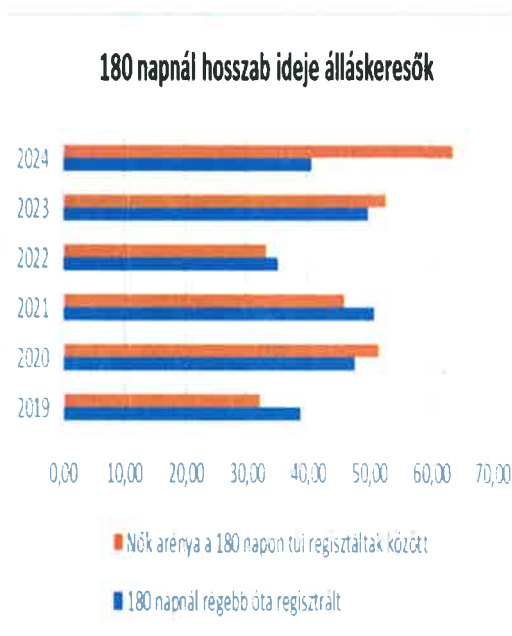

A nyilvántartott álláskeresők aránya 2019 és 2024 között összességében jelentős csökkenést mutat Üllésen. Míg 2019-ben a 15–64 éves állandó népesség 3,44%-a volt regisztrált álláskereső, addig 2024-re ez az arány 1,32%-ra mérséklődött. A nemek szerinti adatok alapján az egyes években kisebb ingadozások figyelhetők meg: 2020-ban és 2023-ban a nők munkanélküliségi rátája meghaladta a férfiakét, míg a többi évben a férfiak aránya volt magasabb vagy közel azonos. 2024-ben mindkét nem esetében alacsony értékek jellemzőek (férfiak: 1,40%, nők: 1,24%), ami kedvező munkaerőpiaci helyzetre utal. Az adatok alapján nem tapasztalható tartós, jelentős különbség a férfiak és a nők munkanélküliségi rátája között, ugyanakkor továbbra is fontos a kisgyermekes nők, a 45 év felettiek és a munkaerőpiacra visszatérők elhelyezkedésének támogatása.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2019	38,89	32,14
2020	47,69	51,61
2021	50,98	46,15
2022	35,29	33,33
2023	50	52,94
2024	40,74	63,64

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

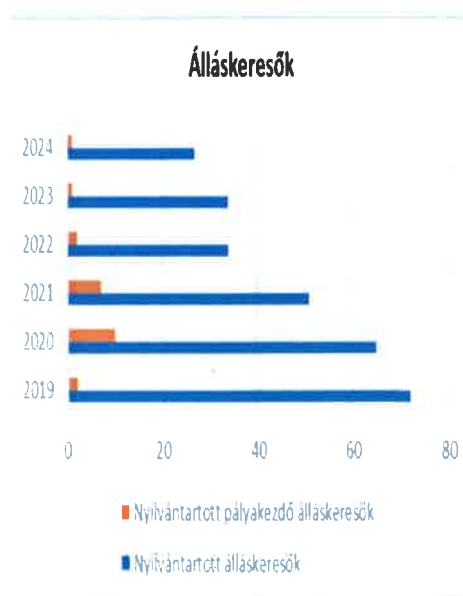
A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya az egyes években jelentős ingadozást mutatott. A tartós álláskereső aránya 2022-ben volt a legalacsonyabb (35,29%), míg 2021-ben és 2023-ban meghaladta az 50%-ot. A nők aránya a tartós álláskereső között szintén változó képet mutat: 2019-ben még 32,14% volt, 2024-re azonban 63,64%-ra emelkedett. Ez arra utal, hogy bár a nyilvántartott álláskereső száma összességében alacsony, a tartós munkanélküliség a nőket egyre nagyobb arányban érinti. A munkaerőpiacra való visszatérést különösen a kisgyermekes édesanyák, a gyermekgondozási ellátásból visszatérők, valamint az idősebb korosztályba tartozó nők esetében indokolt célzott foglalkoztatási és képzési lehetőségekkel támogatni.

Az Európai Parlament által 2013. februárjában megbízott közvélemény-kutató cég által végzett felmérés rávilágított arra, hogy a gazdasági válság és a nők témájában Magyarországon legfontosabbnak tartott kihívások sorrendje a nemi egyenlőtlenségek terén a következőképpen alakult:

1. A munka és a magánélet összeegyeztethetősége: A magyar lakosság jelentős része ezt jelölte meg a nőkkel és a gazdasági válsággal kapcsolatos legfőbb problémaként.
2. Bérkülönbségek: A nők és férfiak közötti egyenlőtlen bérezés szintén kiemelt aggodalomra adott okot.
3. Családi kötelezettségek aránytalan megoszlása: A háztartási és gondozási munkák egyenetlen eloszlása szintén hangsúlyosan szerepelt az eredményekben.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2019	72	2
2020	65	10
2021	51	7
2022	34	2
2023	34	1
2024	27	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskeresők száma Üllésen a vizsgált időszakban **alacsony szinten alakult, ugyanakkor 2020-ban átmeneti emelkedés volt tapasztalható, amikor számuk 10 főre nőtt. Ezt követően folyamatos csökkenés figyelhető meg: 2022-ben már csak 2 fő, 2023-ban és 2024-ben pedig mindössze 1-1 pályakezdő szerepelt a nyilvántartásban. Ezzel párhuzamosan a nyilvántartott álláskeresők teljes létszáma is jelentősen mérséklődött, 2019 és 2024 között 72 főről 27 főre csökkent. A pályakezdők alacsony száma arra utal, hogy a fiatalok többsége viszonylag rövid idő alatt el tud helyezkedni, vagy tanulmányait folytatja**

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen élő nőket érintő képzés a közmunkaprogram keretében nem valósul meg. A hiányszakmákra felkészítő képzéseket a munkaügyi központok ajánlhatják fel.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Pontos adatok nem álltak rendelkezésünkre arra vonatkozólag, hogy a munkanélküli nők milyen iskolai végzettséggel rendelkeznek, de ismereteink szerint a településen az alacsony iskolázottságú, de dolgozni akaró nők a közfoglalkoztatásban, a mezőgazdaságban alkalmi/állandó munkásként, vagy pl. segédmunkásként tudnak elhelyezkedni.

A magasabban kvalifikált nők elhelyezkedési lehetőségei jóval nagyobbak.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során végzett kutatások, információgyűjtések nem világítottak rá ilyen jellegű problémára a községben. Persze ez nem jelenti azt, hogy ez a jelenség nem létezik. Több tanulmány is kimutatta, hogy az egyenlő munkáért egyenlő bérezés elve sok esetben nem érvényesül. A községben nem működnek olyan jellegű munkáltatók, foglalkoztatók, amelyek esetében tetten lehetne érni a nőket érintő elvek sérülését. Az önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének. (Az önkormányzati foglalkoztatás nagy részét törvény által kötelezően előírt bértábla alapján végzi).

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Az a jelenség inkább jellemző, hogy idénymunkák tekintetében a vállalkozók gyakrabban foglalkoztatnak női munkavállalót, mint férfi munkavállalót.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A gyermekvállalás és munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás, a szolgáltatási hiányosságok ronthatják a nők munkaerő-piaci esélyeit.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2019	1,5	95	63,33
2020	1,5	94	62,67
2021	1,5	109	72,67
2022	1,5	128	85,33
2023	1,5	145	96,67
2024	1,5	149	99,33

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A településen a védőnői álláshelyek száma a vizsgált időszakban változatlanul 1,5 státusz volt, amely folyamatosan biztosította a védőnői ellátás személyi feltételeit. **Ugyanakkor a 0–3 éves gyermekek száma 2019 és 2024 között 95 főről 149 főre emelkedett, ami közel 57%-os növekedést jelent. Ennek következtében az egy védőnőre jutó**

átlagos gyermekszám 63,33 főről 99,33 főre nőtt. A növekvő ellátotti létszám fokozott munkaterhelést jelent a védőnői szolgálat számára, miközben a szakemberlétszám nem változott.

A nő családi és munkahelyi feladatainak összeegyeztethetősége érdekében szükség van támogató intézményekre, szolgáltatásokra.

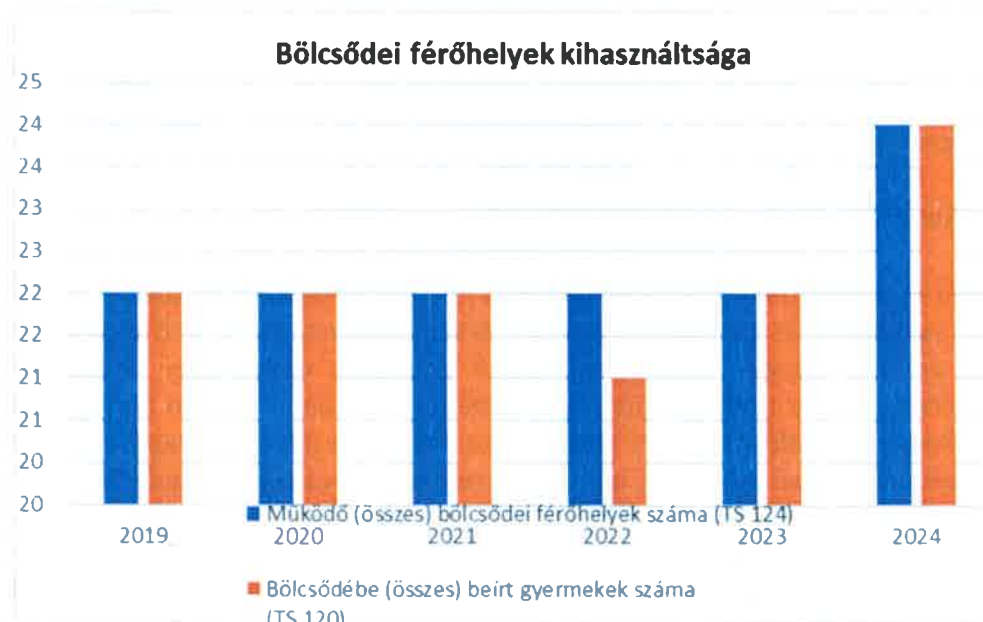
5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2019	22	22
2020	22	22
2021	22	22
2022	22	22
2023	22	22
2024	24	24

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2019	0	0	0	0	0	0	22	22
2020	0	0	0	0	0	0	22	22
2021	0	0	0	0	0	0	22	22
2022	0	0	0	0	0	0	22	21
2023	0	0	0	0	0	0	22	22
2024	0	0	0	0	0	0	24	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nők foglalkoztatásának elősegítéséhez az önkormányzat minden lehetséges eszközt mozgósít. 2014. június 1-jétől Üllés Nagyközségi Önkormányzat pályázati támogatás és saját erő biztosítása mellett egy új, két csoportszobás bölcsőde építését valósította meg, amelyben 22 gyermek, majd 2024-től kapacitásbővítés miatt 24 gyermek napközbeni felügyelete, gondozása, nevelése vált biztosítottá. Az épületben a helyiségek számának növekedésével, fejlesztő szoba és sószoza kialakításával komplexebb ellátásra nyílt lehetőség: már két évnél fiatalabb gyermekek napközbeni ellátása mellett időszakos felügyelet, fejlesztő foglalkozások (pl. gyógytorna), baba-mama klub, étkezési-táplálási tanácsadás kialakítása.) Az épületben megújuló energiaforrásokat használó rendszer (geometrikus energiára alapozott hőszivattyús fűtő-hűtő rendszer, felületfűtéssel és –hűtéssel a csoportszobákban is) került kiépítésre. Az új intézmény nemcsak ellátotti létszám bővítésével, hanem foglalkoztatotti létszám bővítésével is járt.

A nők munkahely keresésének megkönnyítésére a bölcsődében bevezetésre került az időszakos gyermekfelügyelet. A felügyelet díját méltányos alapon 200 Ft/óradíjban határozta meg a Képviselőtestület.

A bölcsőde a bővítés óta folyamatos, maximális kihasználtsággal működik, az érdeklődés nagy, az intézmény pedig igyekszik minden felvételi kérelmet teljesíteni – elősegítve ezzel a nők munkába állásának elősegítését.

Az óvoda és bölcsőde intézményi nyitvatartását az önkormányzat szintén a nők foglalkoztatásának elősegítéséhez igazítja: a napi nyitvatartás: hétfőtől – péntekig 06.30-17.30-ig (heti 55 óra).

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás jellemzően a védőnői szolgálat munkájában jelenik meg.

A védőnők szerepe már várandós korban felértékelődik, tanácsokkal látják el a leendő szülőket, a beszélgetések során részesül a kismama új információkban. Emellett a kismamáknak meg kell jelenni a kötelező tanácsadásokon, ahol az alapvizsgálatok (pl. vérnyomásmérés) elvégzése is megtörténik.

A Védőnői Szolgálat Baba-mama Klubot és Facebook csoportot is működtet. A klub keretében a kismamák az új információk mellett, egymás között tapasztalatot is cserélhetnek.

A védőnők munkájuk során fokozott figyelmet szentelnek a szociálisan nehéz helyzetben lévő várandós anyákra, vagy kisgyermekükre.

A várandós kismamák számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már idejekorán elkezdik. Segítséget nyújtanak a családi- szociális juttatások megismerésében.

Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nők elleni és a kapcsolati erőszak továbbra is jelentős társadalmi probléma, amely súlyosan sérti az emberi méltóságot és az esélyegyenlőség érvényesülését. Az ENSZ meghatározása szerint a nők elleni erőszak minden olyan nemi alapú erőszakos cselekmény, amely testi, lelki vagy szexuális sérelmet okoz vagy okozhat, illetve ilyen cselekménnyel való fenyegetést, kényszerítést vagy a szabadságtól való önkényes megfosztást foglal magában. A kapcsolati erőszak áldozatainak között jelentős arányban találhatók nők és gyermekek, ugyanakkor a jelenség sok esetben rejtve marad, ezért kiemelten fontos a korai felismerés és a megfelelő segítségnyújtás.

A településünkön 2024-ben 5 esetben érkezett a Szolgálathoz családon belüli bántalmazásról jelzés,

A hozzátartozók közötti erőszak megelőzését és kezelését több jogszabály, köztük a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény, valamint a Büntető Törvénykönyv kapcsolati erőszakra vonatkozó rendelkezései szolgálják. A hatékony fellépésben kiemelt szerepet töltenek be a rendőrség, az egészségügyi szolgáltatók, a védőnői szolgálat, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálat és központ szakemberei, akik a jelzőrendszer tagjaiként együttműködnek a veszélyeztetett személyek védelmében.

A településen fontos feladat a lakosság tájékoztatása a segítségkérési lehetőségekről, valamint a szemléletformáló programok szervezése. Különösen lényeges, hogy az érintettek bizalommal fordulhassanak a segítő szolgálatokhoz, és a jelzőrendszer valamennyi tagja a felmerülő gyanú esetén haladéktalanul megtegye a szükséges jelzést. A megelőzésben és az áldozatok támogatásában az intézmények közötti együttműködés és a társadalmi érzékenyítés egyaránt meghatározó szerepet játszik.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Üllésen sem anyaoththon, sem családok átmeneti otthona nem működik. **Anyaoththon a településtől kb. 25 km-ra található Szegeden működik a Gyermeklancfű Anyaoththon Alapítvány fenntartásában, családok átmeneti otthona pedig a csak szegedi illetőségű Szeged-Szentmihályon található, a járásban nincs ilyen intézmény.**

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és a férfiak egyenjogúak, vagyis mindkét nem tagjait azonos jogok illetik meg a polgári, politikai, gazdasági, szociális és kulturális jogok gyakorlása során. A nemek közötti esélyegyenlőség megvalósulásának fontos feltétele a nők közéleti szerepvállalásának és döntéshozatalban való részvételének biztosítása.

Üllés Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete 7 tagból áll, amelyből 4 fő nő. Ez a korábbi önkormányzati ciklushoz képest kedvező változást jelent, a női képviselők száma egy fővel emelkedett. Az önkormányzati intézmények és tagintézmények vezetői valamennyien nők, ami jól mutatja a nők meghatározó szerepét a helyi közszolgáltatások irányításában. A település civil életében szintén jelentős a női

szerepvállalás: a működő 19 civil szervezet közül 13-at női vezető irányít. Mindez azt jelzi, hogy a település közéletében és közösségi életében a nők aktív szerepet vállalnak, és jelenlétük a döntéshozatalban, valamint a helyi közösségek működésében is meghatározó.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nők munkaerő-piaci és családi szerepeinek összehangolása napjainkban is kihívást jelent. A munkavállalás mellett a gyermekneveléssel, a háztartás vezetésével, valamint az idős hozzátartozók gondozásával kapcsolatos feladatok sok esetben többletterhet rónak a nőkre. A családbarát foglalkoztatási formák – például a rugalmas munkaidő, a részmunkaidős foglalkoztatás, a távmunka vagy a gyermekellátási szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés – hozzájárulhatnak a nők munkaerő-piaci részvételének erősítéséhez.

A helyi tapasztalatok alapján a nőket érintő leggyakoribb társadalmi problémák közé tartozik a munkanélküliség, az alacsony iskolai végzettségből adódó munkaerő-piaci hátrány, a kisgyermeket nevelő anyák elszigetelődése, valamint a magányosság érzése. A foglalkoztatási nehézségek enyhítésében fontos szerepet töltenek be a Csongrád-Csanád **Megyei** Kormányhivatal Mórahalmi Járási Hivatalának foglalkoztatási szolgáltatásai, valamint az önkormányzat és a szociális intézmények együttműködésével megvalósuló helyi és országos programok.

Üllés Nagyközségi Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a nők egészségének megőrzésére. Ennek egyik fontos eleme a településen évente szeptember-október hónapokban megrendezett egészségvédelmi szűrővizsgálatok, amelynek keretében a lakosság, köztük a nők számára is lehetőség nyílik különböző szűrővizsgálatokon és egészségmegőrző programokon való részvételre.

A nők életpályája során több olyan életszakasz is azonosítható, amely fokozott munkaerő-piaci kockázatot hordoz. A pályakezdő fiatal nők elhelyezkedését nehezítheti a munkatapasztalat hiánya, a kisgyermeket nevelő nők esetében kihívást jelenthet a gyermekgondozási ellátások időszakát követő munkába való visszatérés, míg az 50 év feletti nők számára a munkahely elvesztése esetén az újbóli elhelyezkedés gyakran hosszabb időt vesz igénybe. Ezért kiemelten fontos az élethosszig tartó tanulás, a képzési lehetőségekhez való hozzáférés és az atipikus foglalkoztatási formák támogatása.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családon belüli és partnerkapcsolati erőszak látners jelenléte	Nők elleni erőszak megállítása
A nyári szünidő idején a szülők, az anyák számára rendkívül megterhelő feladat a gyermekek elhelyezése.	A gyermekek számára táborok szervezése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Hazánk – az európai országok többségéhez hasonlóan – az öregedő társadalmak közé tartozik. Ennek háttérében a tartósan alacsony születésszám, valamint a születéskor várható élettartam növekedése áll. A népesség előregedése hosszú távon jelentős kihívást jelent a munkaerőpiac, az egészségügyi és szociális ellátórendszer, valamint a társadalmi gondoskodás számára. Mindezek miatt kiemelt jelentőségű az időskorúak életminőségének megőrzése, az önálló életvitel támogatása, valamint a megfelelő egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása.

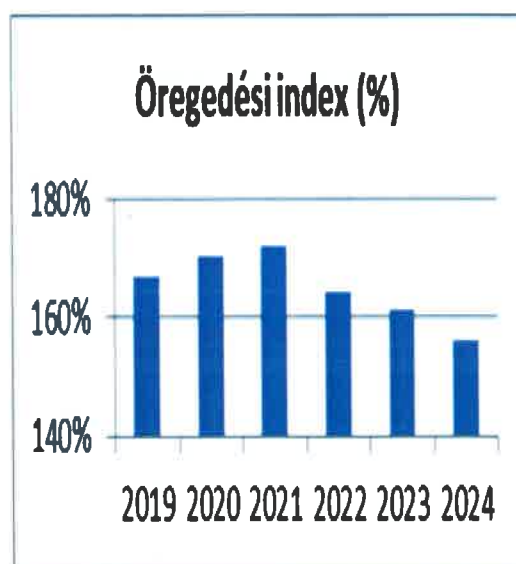
Üllésen is megfigyelhető az időskorú lakosság arányának növekedése az összlakosságon belül (2. számú táblázat). A település sajátossága, hogy jelentős számú idős ember él külterületi tanyákon, ami a szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a mindennapi segítségnyújtás szempontjából külön figyelmet igényel. A családszerkezet átalakulása, a kisebb családok elterjedése és a fiatalabb generációk munkavállalási mobilitása miatt egyre több idős ember él egyedül, illetve szorul rendszeres segítségre.

A gondozásra és ápolásra szoruló idősök száma várhatóan tovább emelkedik, ezért kiemelt jelentősége van a házi segítségnyújtásnak, a szociális alapszolgáltatásoknak, valamint az egészségügyi alapellátás és a családok együttműködésének. Az időskorban leggyakrabban előforduló egészségügyi problémák közé tartoznak a szív- és érrendszeri betegségek, a daganatos megbetegedések, a mozgásszervi problémák, valamint az életkor előrehaladtával gyakoribbá váló kognitív és mentális betegségek, így különösen a demencia és a depresszió. Az idősök esélyegyenlőségének biztosítása érdekében fontos az aktív idősödés támogatása, a közösségi programok szervezése, valamint az egészségmegőrzést és a biztonságos, önálló életvitelt segítő szolgáltatások fejlesztése.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2019	644	386	166,84%
2020	659	387	170,28%
2021	669	389	171,98%
2022	678	413	164,16%
2023	695	431	161,25%
2024	699	448	156,03%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

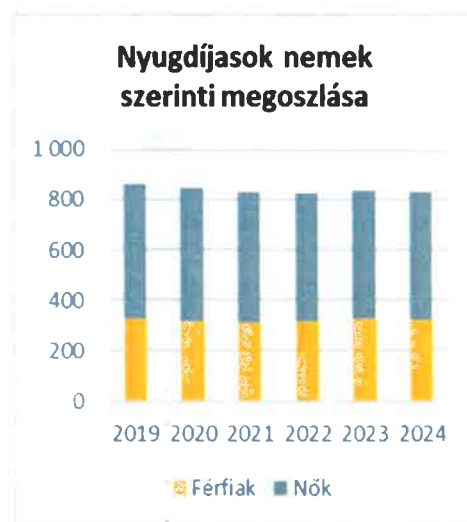

Az öregedési index adatai azt mutatják, hogy Üllés lakossága továbbra is előregedő tendenciát mutat, ugyanakkor az elmúlt években kedvező változás figyelhető meg. Míg 2019-ben 100 gyermekkorú lakosra közel 167 időskorú jutott, addig 2024-re ez az arány 156-ra csökkent. A javulás háttérében

elsősorban a 0–14 éves korosztály létszámának növekedése áll, amely 386 főről 448 főre emelkedett, miközben a 65 év feletti lakosság száma is tovább nőtt. Az öregedési index csökkenése arra utal, hogy a fiatalabb korosztály létszámának növekedése részben ellensúlyozza az időskorú népesség emelkedését. Ennek ellenére az idősek száma továbbra is jelentősen meghaladja a gyermekkorúakét, ezért a településen továbbra is kiemelt figyelmet kell fordítani az idősek ellátására, valamint a gyermekes családokat támogató intézkedések fenntartására és erősítésére

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2019	326	537	863
2020	318	526	844
2021	312	518	830
2022	315	512	827
2023	327	510	837
2024	321	508	829

Forrás: TelIR, KSH Tstar

A nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma Üllésen az elmúlt években összességében stabilnak tekinthető, kisebb ingadozások mellett. A nyugdíjasok száma 2019 és 2024 között 863 főről 829 főre mérséklődött, ami enyhe csökkenést jelez. Az adatokból egyértelműen látható, hogy a nyugdíjellátásban részesülők között a nők száma jelentősen meghaladja a férfiakét, ami összefügg a nők magasabb várható élettartamával. A férfi és női nyugdíjasok aránya az évek során lényegében változatlan maradt. A településen továbbra is jelentős az időskorú lakosság

aránya. Az idősök nyugdíja a falvakban alacsonyabb, különösen a volt mezőgazdasági dolgozóké. A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma.

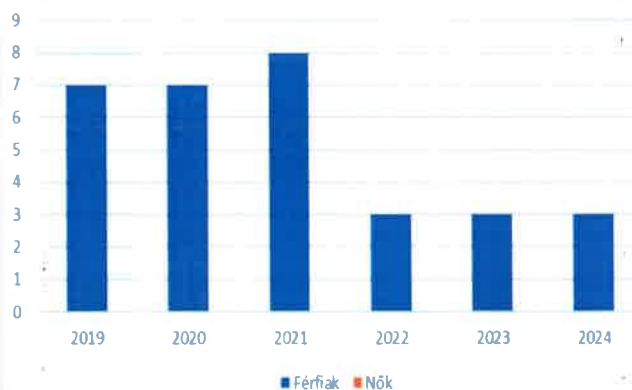
Üllésen a lakosság döntő többségének megélhetését a mezőgazdaság biztosítja, ezért jellemző, hogy a nyugdíjasok mezőgazdaságból is származó bevétellel egészítik ki nyugdíjukat.

A munkahelyek bizonytalanra válása tükröződik abban, hogy az időskorúak többsége az utóbbi időben a mielőbbi nyugdíjba vonulást választotta. A nők például előszeretettel választják a „Nők 40” program keretében történő nyugdíjba vonulást.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2019	7	0	224	386	1	36	7
2020	7	0	218	378	1	32	5
2021	8	0	215	373	0	28	5
2022	3	0	226	370	1	28	6
2023	3	0	232	377	2	30	6
2024	3	0	231	383	1	26	6

Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint

Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülők nemek szerint

A nyugdíjszerű ellátások adatai alapján megállapítható, hogy Üllésen az öregségi nyugdíjban részesülők alkotják az időskorú ellátásban részesülők legnagyobb csoportját. Az öregségi nyugdíjasok között a nők száma minden évben jelentősen meghaladja a férfiakét, ami összhangban áll a nők hosszabb várható élettartamával. Az özvegyi és szülői nyugdíjban részesülők körében szintén a nők vannak túlsúlyban, míg a férfiak száma elenyésző. Az időskorúak járadékában részesülők havi átlagos létszáma az elmúlt években alacsony és lényegében változatlan maradt, ami arra utal, hogy a településen viszonylag kevesen szorulnak erre a támogatási formára. Sajnálatos tényként kell megállapítani, hogy az időskorú népességben belül is növekszik a szegénység, a mélyszegénység, különösen az egyedül élő, kevés nyugdíjjal rendelkezők esetében. Különösen nagy gondot jelent a gyógyszerek beszerzése, a korábbi nagyobb lakásban (jellemzően kádárkockában) való maradás esetén a rezszi költség, de jelentkezik az ételmezés és a ruházat biztosítása terén is a forráshiány.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Fő összesen	72	65	51	34	34	27
41-45 év (TS 042)	Fő	4	6	6	3	4	1
	%	5,56%	9,23%	11,76%	8,82%	11,76%	3,70%
46-50 év (TS 043)	Fő	10	4	3	5	2	1
	%	13,89%	6,15%	5,88%	14,71%	5,88%	3,70%
51-55 év (TS 044)	Fő	10	7	5	5	3	2
	%	13,89%	10,77%	9,80%	14,71%	8,82%	7,41%
56-60 év (TS 045)	Fő	5	4	4	3	2	4
	%	6,94%	6,15%	7,84%	8,82%	5,88%	14,81%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	13	11	11	6	9	10
	%	18,06%	16,92%	21,57%	17,65%	26,47%	37,04%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma Üllésen 2019 és 2024 között jelentősen csökkent, 72 főről 27 főre, ami a helyi munkaerőpiaci helyzet kedvező alakulását tükrözi. Az idősebb korosztályok azonban továbbra is fokozottan érintettek a munkanélküliségben: különösen a 61 év feletti aránya emelkedett, amely 2024-ben az összes álláskereső 37,04%-át tette ki. Ez arra utal, hogy az idősebb munkavállalók munkaerőpiaci visszailleszkedése továbbra is nehézségekbe ütközik. A 41-60 éves korosztályok esetében az álláskeresők száma összességében csökkent, bár egyes években kisebb ingadozások figyelhetők meg.

A 61 éves vagy afeletti álláskeresők nagyon nehezen helyezkednek el, és gyakori az is, hogy közel a nyugdíjhoz szüntetik meg valakinek a munkaviszonyát. Országosan is nehéz elhelyezkedni, illetve a munkaerőpiacra visszakerülni 61 év felett, és ez a tendencia Üllés településre is igaz.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A településen az időskorú személyek foglalkoztatásáról sajnos nincs tudomásunk, bár, ha foglalkoztatnak is idős személyt, az nem lehet jelentős mértékű. Az önkormányzat intézményeiben nincs időskorú foglalkoztatás, sem közfoglalkoztatás.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A településen hátrányos megkülönböztetés az időskorúak foglalkoztatása területén az önkormányzati intézményeknél nem volt, és a településen lévő egyéb munkáltatók esetében sincs tudomásunk.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az időskorra jellemző megbetegedések- a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák mellett a pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, sokszor elkülönül a társadalomtól, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik. Egyre több embernél alakul ki a demencia.

Az egyik legjelentősebb önként vállalt feladatunk biztosítani a település háziiorvosi körzeteibe tartozó üllési lakosok számára a vérminták levételét és szállítását. Ehhez a vérvételi helyiséget az önkormányzat biztosítja, a megfelelő egészségügyi személyzetet pedig szerződés alapján a MEDI-CSI 2000 Egészségügyi Szolgáltató Bt.

Szintén önként vállalt feladat az önkormányzat által évente szeptember-október hónapokban megrendezett szűrővizsgálati napok, amelyen főként az idősebb korosztály képviselteti magát. A héten megjelentek a szakorvosi vizsgálatokat helyben, a legtöbb esetben ingyenesen tudják igénybe venni.

Az orvosi rendelők felújítását, bővítését és korszerűsítését pályázati projekt által megvalósítottuk. Az így megújult épületet 2019. januárjában adtuk át a lakosoknak.

A felújított intézményben tervezzük fizetős egészségügyi szakellátások indítását, megkönnyítve ezzel a szolgáltatásokhoz való hozzájutást.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2019	326	537	863
2020	318	526	844
2021	312	518	830
2022	315	512	827
2023	327	510	837
2024	321	508	829

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Kötelező feladat az időskorúak nappali ellátása. Az ellátást 2019-ben 22 fő, 2024-ben már 24 fő vette igénybe. (2025. december 31-én: 32 fő)

Házi segítségnyújtás szolgáltatás iránti igény folyamatos nő, ennek okai: demográfiai tendenciák, idősök egészségügyi állapotromlása, az idősök otthona férőhely kapacitás végeessége. Sok esetben a gyermekek messzebb laknak, dolgoznak, így az idős szüleikre nem tudnak megfelelően figyelni.

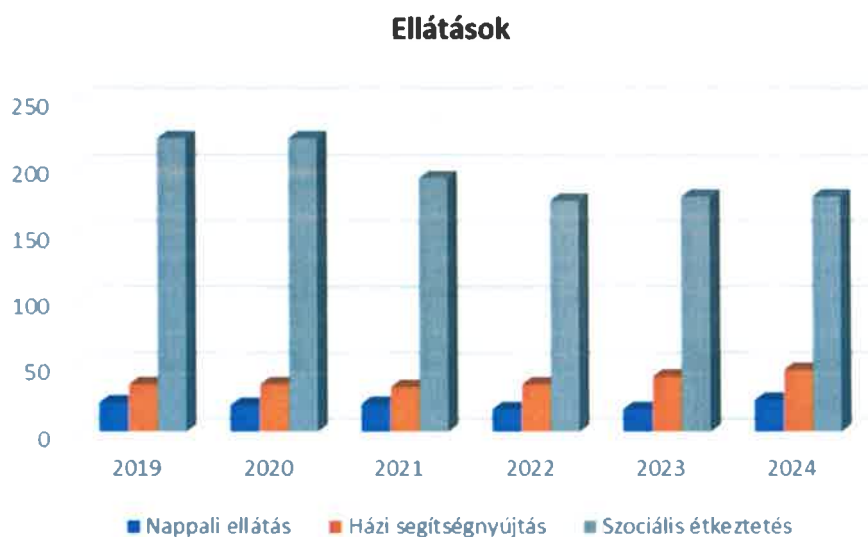
Az önkormányzat tekintettel a település hatalmas tanyavilágára 3 körzettel biztosítja a tanyagondnoki ellátást. **2019-ben a tanyagondnoki szolgáltatás 3 tanyagondnoki körzettel – 141 fő állandó ellátotti létszámmal, addig 2024-ben 135 fő állandó ellátotti létszámmal működött. (2025. december 31-én: 127 fő)**

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2019	644	20	36	222

2020	659	20	36	222
2021	669	21	34	192
2022	678	21	36	175
2023	695	18	42	178
2024	699	24	47	178

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A település integrált kulturális intézménye a Déryné Művelődési Ház és Könyvtár, melynek része a Községi Könyvtár és a Művelődési Ház. Az intézmény lehetőséget biztosít az idők kulturális, közművelődési és közösségi igényeinek kielégítésére.

A művelődési ház térítésmentesen biztosít helyet a **Vidám Nyugdíjasok Klubjának** és a nyugdíjas korosztályt tömörítő Estike Népdalkörnek – az Alkotóház a kézműveskedni vágyóknak. Az idősebb korosztály életterét biztosító külterületen *(a tanyán élő, halmozottan hátrányos helyzetű lakosok esélyegyenlőségének biztosítása, valamint a könyvtári szolgáltatásokhoz való könnyebb hozzáférés érdekében...)*

c) idők informatikai jártassága;

Az idők informatikai jártasságára vonatkozóan pontos információink nincsenek. Tapasztalatunk azonban az, hogy a sokszor messzebbre, akár külföldre elköltözött családtagokkal – gyermekkel, unokákkal – való kapcsolattartás miatt egyre többen vállalkoznak a neten való „szörfözésre”.

Sajnos a vizsgált időszakban az idők számára korábbi GINOP-os pályázati programhoz hasonló gyakorlatorientált, informatikai képzés nem volt.

d) a generációk közötti programok.

Ha településen bármilyen rendezvényt szervez az önkormányzat, azon fiatalok és idők is egyaránt részt vesznek. Az önkormányzat figyelmet fordít az idős lakosságra, és arra is, hogy semmilyen települési programból, rendezvényből ne maradjanak ki. Igénybe vesszük az ő segítő

közreműködésüket is, több rendezvényen lépnek fel többek között az Estike Népdalkör és a Királydinnye citerazenekar tagjai is.

A nappali ellátásnak helyet adó szociális központ „lakói” évente több rendezvényt is tartanak: nőnap, anyák napja, idősök világnapja, mikulás és karácsony alkalmából. A meghitt ünnepségen az iskolások és óvodások köszöntik őket, kis műsorral kedveskednek nekik.

6.4 Az idősokat, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Településünkön az idősok sajátos igényeit kielégítő programok szervezéséről a nyugdíjas klub foglalkozik. A klubnak kiemelkedő szerepe van az egyedül élő idős emberek magányának feloldásában, segítésében.

Üllésen a nyugdíjas klub tevékenysége igen sokrétű, szerteágazó tevékenységük kiterjed a következőkre:

- népdalkör működtetése,
- közös foglalkozások szervezése,
- közös kirándulás(ok) szervezése,
- önkormányzati rendezvényeken való részvétel, közreműködés,
- névnapok közös megünneplése.

A programokat az önkormányzat - a civil szférával közreműködve - anyagi lehetőségeihez mérten igyekszik megvalósítani, támogatni, melyek az alábbiak:

- Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Integrált Szociális és Gyermejjóléti Központ üllési tagintézménye Anyák Napi ünnepsége,
- az idősok tiszteletére az Idősok Világnapi ünnepsége,
- az Estike Népdalkör szervezésében a térségi Dalostalálkozó,
- a Citeraklub szervezésében a szintén térségi Citerás Találkozó.
- a 6.3 a) pontban már említett egészségvédelmi szűrővizsgálatok.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősok helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egészségi állapotromlás	A településen célzott egészségügyi szűrések, Prevenció szemlélet erősítése
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége	Generációs programok szervezése
Gyakran válnak áldozattá	Idősok személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése
A rezsitámogatás csökkentése miatt várhatóan emelkedni fognak a közüzemi tartozások	Szociális alap létrehozása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékossgal élő személy az, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi vagy pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban korlátozza vagy gátolja a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt.

A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikke szerint fogyatékos személy minden olyan ember, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely különböző akadályokkal együtt korlátozhatja a társadalomban való teljes, hatékony és másokkal egyenlő részvételét.

A 2022. évi népszámlálás során az egészségi állapotra vonatkozó adatgyűjtés módszertana megváltozott, ezért az eredmények közvetlenül nem hasonlíthatók össze a korábbi népszámlálások adataival. A KSH adatai szerint 2022-ben Magyarországon mintegy 270 ezer fő vallotta magát fogyatékossgal élőknek. A fogyatékossgal élő népesség körében továbbra is meghatározó az idősebb korosztály jelenléte, ugyanakkor jelentős számban élnek olyan személyek is, akik tartós egészségi problémájuk vagy korlátozottságuk miatt mindennapi életük során segítségre vagy speciális szolgáltatásokra szorulnak. A népszámlálás külön vizsgálta a tartós betegséggel, illetve a mindennapi tevékenységekben korlátozottsággal élő személyek körét is, ezzel átfogóbb képet adva az egészségi állapotról és a társadalmi részvételt befolyásoló tényezőkről.

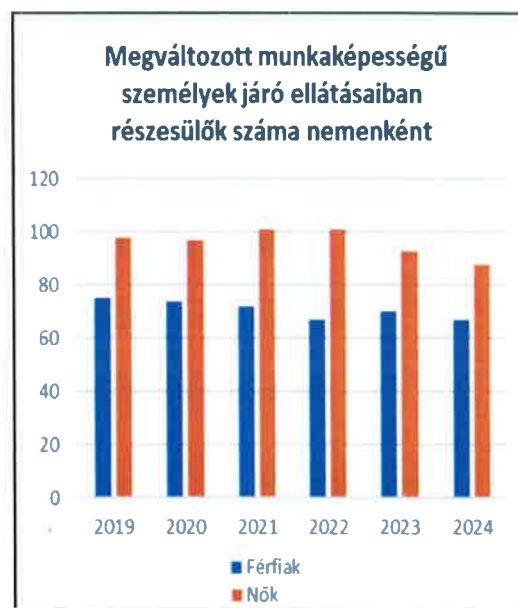
A fogyatékossgal élő személyeket a sérülés kialakulása alapján két fő csoportba sorolhatjuk:

- veleszületett, születéstől fennálló fogyatékossgal élő személyek,
- későbbi életkorban bekövetkezett, szerzett fogyatékossgal élő személyek

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2019	75	98	173
2020	74	97	171
2021	72	101	173
2022	67	101	168
2023	70	93	163
2024	67	88	155

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesülők száma
Üllésen az elmúlt években fokozatos csökkenést mutat. Míg 2019-ben összesen 173 fő részesült ilyen ellátásban, addig 2024-re számuk 155 főre mérséklődött. A vizsgált időszakban a nők száma minden évben meghaladta a férfiakét: 2024-ben 88 nő és 67 férfi részesült megváltozott munkaképességű személyek ellátásában.

A kedvező tendencia mögött több tényező is állhat, így például a nyugdíjkorhatár elérése miatti ellátásváltás, az egészségi állapot változása, valamint a foglalkoztatásba történő visszatérés lehetősége. Ugyanakkor a településen továbbra is jelentős azon lakosok száma, akik egészségi állapotuk miatt tartós támogatásra vagy speciális szolgáltatásokra szorulnak.

A megváltozott munkaképességű és fogyatékossgal élő személyek társadalmi integrációjának elősegítése érdekében kiemelt jelentőségű az akadálymentes közszolgáltatások biztosítása, az egészségügyi és szociális ellátásokhoz való egyenlő hozzáférés, valamint a foglalkoztatási lehetőségek bővítése. A helyi esélyegyenlőségi program célja olyan befogadó környezet kialakítása, amely támogatja az önálló életvitelt és elősegíti a közösségi életben való aktív részvételt.

A szociális törvény szerinti egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyét 2015. március 1. napjáig az önkormányzat, ezt követően pedig egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás formájában a járási hivatal folyósítja.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.
2023	n.a.
2024	n.a.

Forrás: szociális intézmény

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékossgal élő és tartós egészségi problémával küzdő személyek munkaerő-piaci lehetőségei továbbra is korlátozottak, annak ellenére, hogy a jogszabályi környezet az esélyegyenlőség előmozdítását és az integrált foglalkoztatást támogatja. A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény értelmében elsődleges cél az integrált foglalkoztatás megvalósítása, ennek hiányában pedig a védett foglalkoztatás biztosítása. A munkáltatók számára jogszabály írja elő a szükséges mértékű akadálymentesítés és a munkakörnyezet megfelelő átalakításának biztosítását, amelyhez állami támogatások is igénybe vehetők.

A fogyatékossgal élő emberek elhelyezkedését azonban továbbra is számos tényező nehezíti. A munkáltatói előítéletek mellett a közlekedési nehézségek, a kisebb települések korlátozott munkaerő-piaci kínálata, valamint az egészségi állapotból fakadó speciális igények egyaránt akadályozhatják a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedést. A foglalkoztatásban részt vevő személyek száma ezért országos és helyi szinten is alacsonyabb az átlagosnál.

Üllésen a fogyatékossgal élő személyek számára csak korlátozott számú foglalkoztatási lehetőség áll rendelkezésre. A településen működő vállalkozások többsége nem tud

speciális munkaköröket kialakítani, védett foglalkoztató nem működik, így a munkavállalás sok esetben a környező településeken vagy a nagyobb városokban érhető el. A közfoglalkoztatás – az egészségi állapot függvényében – egyes esetekben átmeneti lehetőséget jelenthet, azonban ez nem jelent hosszú távú megoldást a tartós munkaerő-piaci integrációra.

Az önkormányzat jelenlegi pénzügyi és szervezeti lehetőségei nem teszik lehetővé új, kifejezetten fogyatékossgal élő személyek számára kialakított munkakörök létrehozását. Ennek ellenére az önkormányzat törekszik arra, hogy pályázati lehetőségek, foglalkoztatási programok és a járási foglalkoztatási szervezet együttműködésének igénybevételével elősegítse a megváltozott munkaképességű és fogyatékossgal élő személyek munkaerő-piaci esélyeinek javítását, valamint támogassa a munkáltatók érzékenyítését és az akadálymentes foglalkoztatási feltételek megteremtését.

a) munkavállalást segítő lehetőségek;
Nincs tudomásunk ilyen lehetőségről.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során végzett adatgyűjtésnél, nem merült fel a fogyatékkal élők hátrányos megkülönböztetése a foglalkoztatás területén.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Kistérségi keretek között, Bordány gesztorságával, helyi gondozó foglalkoztatásával működtetjük a Támogató szolgálatot. A szolgáltatás helyi telephelye a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Integrált Szociális és Gyermekegészségi Központ üllési tagintézményében található.

Üllésen 1 fő szakképzett személy heti 10 órában látja el a gondozói (személyi segítői) feladatokat. Célja: a különböző fogyatékossgai csoporthoz tartozó személyek társadalmi beilleszkedésének elősegítése annak érdekében, hogy a megszokott, otthon környezetükben élhessék önálló, önrendelkező életüket. Mindezt a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belül speciális segítségnyújtás révén valósítja meg.

Az otthonukban élő fogyatékos emberek számára korlátozottak a lehetőségek a különféle szolgáltatások, oktatás, művelődés, sportolás, rekreáció igénybevételére.

A személyi segítő szolgálat célja segítséget nyújtani a fogyatékos emberek életviteli és életfenntartási szükségleteinek kielégítéséhez, szociális és szabadidős tevékenységhez, illetve információ nyújtásával segíteni, hogy ügyei intézésében döntési helyzetbe kerülhessenek.

A szolgálat személyszállítási feladatainak elvégzésére jelenleg egy 8 személyes szállításra alkalmas Mercedes Vito Tourer típusú, **valamint egy 7 személyes Dacia Jogger típusú gépjármű áll rendelkezésre.**

A szolgálat 2024. évben az alábbi szolgáltatási elemeket biztosította:

-tanácsadás, esetkezelés, szállítás, gondozás, háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás, felügyelet, készségfejlesztés, gyógypedagógiai segítségnyújtás.

A szolgálat együttműködik a hivatalokkal, egészségügyi ellátórendszerrel, szociális intézményekkel, oktatási intézményekkel, civil szervezetekkel, munkaügyi központtal, mely révén komplexebben és hatékonyabban tudnak segíteni a fogyatékkal élőknek és családjaiknak, hozzájárulva az esélyegyenlőség megteremtéséhez.

2024. december 31-én 8 fő részesült a támogató szolgálat szolgáltatásaiban Üllésen. (2025-ben szintén 8 fő)

A szolgáltatást többségében kiskorú gyermekek-, fiatalok és a nyugdíjkorhatárt betöltött személyek veszik igénybe.

A fogyatékos – elsősorban a mozgáskorlátozott - személyek munkaerő-piaci integrációjában is közreműködő szervezet a 2013. március 1-jén megalakult Mozgáskorlátozott Egyesület Együtt—Egymásért csoportja, amely az információnyújtástól egészen a gyakorlati segítségnyújtásig mindenben segít. A szervezet kirándulásokat, különböző közös programokat szervez tagjai számára, a havi egyszeri megbeszéléseken kívül. (Az üllési egyesületnek a mozgássérült tagokon kívül Down kóros, látássérült tagjai is vannak).

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátások

-a fogyatékosági támogatás: a Fot 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzügyi juttatás,

-megváltozott munkaképességű személyek ellátása: az ellátásra az a személy jogosult, aki a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltötte, és akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos, vagy kisebb mértékű és aki a kérelem benyújtását megelőzően – a jogszabályban meghatározottak szerint – keresőtevékenységet nem végez és rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A megváltozott munkaképességű személy részére egészségi állapotától és rehabilitálhatóságától függően rehabilitációs ellátást vagy rokkantsági ellátást lehet megállapítani.

-rokkantsági járadék: jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 %-os mértékű és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül.

-közlekedési kedvezmény: a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI.29.) Korm.rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

-parkolási igazolvány: a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003.(XII.1.) Korm.rendelet értelmében parkolási igazolványra az a személy jogosult,

aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott

aki látási fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak, autistának, mozgásszervi fogyatékosnak minősül
akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítették

aki vaknak, gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak, vagy autistának minősül

A fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, támogatott lakhatás, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

A helyi önkormányzat nem vezet nyilvántartást arról, hogy a pénzügyi vagy természetbeni szociális ellátásban részesülők közül hányan fogyatékossgal élő személyek, mivel az ellátások

megállapításának alapja a szociális rászorultság, és a fogyatékosokra vonatkozó adatok kezelése nem tartozik az önkormányzati nyilvántartások körébe. Emiatt a célcsoport helyi helyzetéről csak korlátozott adatok állnak rendelkezésre.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A településen működő falugondnoki szolgálat megfelelő segítséget nyújt a fogyatékkal élők számára is az egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérése érdekében. Amennyiben szükséges a falugondnok Szegedre, vagy Mórahalomra szállítja az ellátásokat igénybe vevő személyeket.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége:

-az Üllési Polgármesteri Hivatal és az épületében található kormányablak, a Déryné Művelődési Ház és Könyvtár, az Üllési Önkormányzat Konyha, a Csigabiga Óvoda és Bölcsőde óvodai intézményegysége, a Fontos Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola és az Erdei Iskola épülete részlegesen akadálymentesítettek. Az épületekbe való bejutás biztosított. Az iskola kétszintes, a feljutást külső lift segíti.

-Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Integrált Szociális és Gyermekejóléti Központ üllési tagintézménye, valamint az Egészség ház (házi orvosi rendelők, fogorvosi rendelő és védőnői Tanácsadó) akadálymentesített.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A településen a kulturális programok a Déryné Művelődési Ház és Könyvtárban, valamint a nagyobb mérvű rendezvények az Üllési Vásártéren, vagy a Horgásztónál kerülnek megrendezésre. Az ingatlan részlegesen akadálymentesített, a másik két helyszín pedig nyílt tér, ezáltal a kulturális programokhoz való hozzáférés biztosított.

A fogyatékosok a sportrendezvényeket szintén el tudják érni. A település sportrendezvényei egyrészt az iskola tornatermében kerülnek megrendezésre, mely részben akadálymentesített (nincs küszöb, mozgáskorlátozott mosdó) másrészt az Erdélyi utcai futballpályán és a műfüves pályán, melyek nyílt téren találhatóak, elérhetőek. *(A sportöltöző épülete rámpával felszerelt, mozgáskorlátozott mosdó található benne)*

A település lakóit a Képviselőtestület által kiadott, havonta, ingyenesen megjelenő „Üllési Körkép” című lapon keresztül, valamint a www.ulles.hu honlapon keresztül informáljuk.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzati munkahelyek (intézmények) akadálymentesítettsége a 7.3 a) pont szerint megoldott)

A helyi Postahivatal épületébe a bejutás szintén biztosított, a küszöb nélküli ajtó, fotocellás, automata.

A nagyközségben lévő **2 élelmiszerboltba** tudnak bejutni megfelelően a mozgásszervi fogyatékosok, küszöb nélküli, fotocellás ajtó segítségével.

A gyógyszerértár épülete megközelíthető épületébe a bejutás – hagyományos, de küszöb nélküli ajtón keresztül biztosított.

A településen lévő egyéb munkahelyek akadálymentesítettségéről pontos információval nem rendelkezünk.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A járdák, parkok akadálymentesítettsége megoldott.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye stb.);

Fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatásokat a Támogató Szolgálat látja el, melyet működéséről, céljairól a 7.1 d) pontban olvashatnak.

A településen a fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló egyéb helyi szolgáltatás – pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye stb.) nincs.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A fogyatékosok számára pozitív diszkriminációról az önkormányzatnak nincs tudomása.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településen Mozgáskorlátozottak Együtt-Egymásért Csoportja minden hónap első péntekén csoportfoglalkozást tart, ahol a tagokat érintő, érdeklő információkat hallhatnak, esetlegesen külső előadókkal, ott tapasztalatcsere is folyik.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékossgal élő emberek társadalmi helyzetének egyik legfontosabb kihívása napjainkban is a szegénységi kockázat, valamint a szolgáltatásokhoz és a munkaerőpiachoz való egyenlő hozzáférés biztosítása. A tartós egészségi állapotból fakadó többletköltségek, a korlátozott foglalkoztatási lehetőségek és a családtagokra háruló gondozási feladatok sok esetben jelentős anyagi és mentális terhet jelentenek az érintettek és hozzátartozóik számára. Ezért kiemelt jelentőségűek mind a pénzbeli támogatások, mind pedig azok a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások, amelyek hozzájárulnak az önálló életvitelhez és a családok tehermentesítéséhez.

A fogyatékossgal élő személyek megfelelő életminőségének biztosításában meghatározó szerepet töltenek be az egészségügyi, szociális és fejlesztő szolgáltatások, valamint a különböző szakemberek – így különösen a háziorvosok, szakorvosok, gyógypedagógusok, terapeuták és szociális szakemberek – együttműködése. A korszerű szemléletű ellátás alapja az egyéni szükségletek figyelembevétele, az akadálymentes hozzáférés és a méltóságteljes, partneri kommunikáció.

A fogyatékossgal élő emberek Magyarországon továbbra is a társadalom egyik leginkább veszélyeztetett csoportját alkotják. Az egészségi állapotból fakadó hátrányok mellett gyakran találkoznak a közlekedés, a foglalkoztatás, az oktatás, az ügyintézés vagy a közszolgáltatások igénybevétele során olyan akadályokkal, amelyek nehezítik teljes körű társadalmi részvételüket. Az esélyegyenlőség megteremtése ezért nem kizárólag szociális feladat, hanem közös társadalmi felelősség, amelyben az állami, önkormányzati, civil és egyházi szereplők együttműködése egyaránt meghatározó.

Üllés Nagyközségi Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a fogyatékossgal élő lakosok számára biztosítsa a rendelkezésre álló ellátásokhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférést, valamint lehetőségeihez mérten segítse önálló életvitelüket és társadalmi beilleszkedésüket. A településen nem jellemző a fogyatékossgal miatti kirekesztés; a helyi közösség alapvetően elfogadó és támogató szemléletű.

A fogyatékos emberek helyzetének egyik központi problémája a szegénység. Az öt évvel ezelőtti vizsgálati adatok azt mutatták, hogy a súlyosan, halmozottan fogyatékos személyeket nevelő családok háromnegyede élt a létminimum, 25%-uk pedig nyugdíjminimum érték alatti jövedelemből. Ezen problémát igyekszik orvosolni az önkormányzat szociális ellátásokról szóló rendelete, mely rendszeres létfenntartási támogatást nyújt a fogyatékkal élő személyek és családjuk számára. Az anyagi támogatások mellett olyan szolgáltatásokra is szüksége van a családoknak, amelyek támogatást nyújtanak a fogyatékos gyermek vagy felnőtt gondozásában, fejlesztésében, egészségügyi ellátásában. Az orvos és a (gyógy)pedagógus az, akivel a fogyatékos emberek családjai nagy arányban kapcsolatba kerülnek, e két szakemberrel gyakorlatilag „muszáj” is kontaktusban lenniük. Az orvosi ellátás alapvető problémája, hogy a legtöbb egészségügyi szakember nincs birtokában a fogyatékos emberekkel kapcsolatos speciális ismereteknek, nem tud megfelelően kommunikálni sem velük sem családtagjaikkal, és esetenként nem tudja vagy nem akarja kezelni egészségügyi problémáikat. A fogyatékossgal élő embereket a magyar társadalomban is az egyik leghátrányosabb helyzetű csoportnak tekinthetjük. Az érintettek kedvezőtlen egészségi állapota mellett a társadalmi körülményeikben is számos nehézséggel küzdenek, melyek egyfelől jelentősen befolyásolják a mindennapi életüket, másfelől a társadalom által elfogadott normákhoz való igazodást. A fogyatékossgal-ügy közösségi, tagállami, egyben hazai társadalmi ügynek tekinthető, melyben maguk az érintettek aktív szerepvállalásán túl, az érintetteket segítők, támogatók is kiemelt szerepet kapnak. Az önkormányzat törekszik arra, hogy a fogyatékkal élő személyeket támogassa. A településen nem jellemző a fogyatékossgal miatti kirekesztés, elmondható, hogy a településen élők elfogadók és befogadók a fogyatékkal élő személyekkel szemben. Ehhez nagyban hozzájárul a helyi mozgáskorlátozottakat (de más fogyatékkal élőket is) összefogó civil szervezet tevékenysége.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékkal élők személyek társadalmi aktivitása alacsony	A Mozgáskorlátozottak Együtt-Egymásért Csoportjának pénzübeli és természetbeni támogatása

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az egészségi állapot folyamatos romlása	Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, szűrővizsgálatok szervezése
A rezsitámogatás központi csökkentése miatt várhatóan emelkedni fognak a közüzemi tartozások	Szociális alap létrehozása
A kikapcsolódási, szórakozási lehetőség kevés	Üllési Horgászto és Szabadidő Központ fejlesztése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Egyre nagyobb hagyománya van a civil szerveződéseknek, amelyek egy meghatározott célú közös állampolgári tevékenységeknek színtere.

Az önkormányzat egy-egy a civil életet is befolyásoló döntés előkészítésébe bevonja az adott szervezetet. A civil szervezetek függetlenségét elismerjük, partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényen aktívan részt vesznek a szervezetek.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel hozzájárulnak a település fejlődéséhez.

A településen jelenleg 19 civil szervezet működik.

- Kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése terén működő szervezetek:

FONÓ Alapítvány, Estike Népdkör, Királydinnye citerazenekar, Írói Klub, Üllési Folkműhely Egyesület

- a célcsoportok életfeltételeinek javítása érdekében humán, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatásokat nyújtó szervezetek:

Tesz-Vesz Közhasznú Egyesület, **Vidám Nyugdíjasok Klubja**, Máltai Szeretetszolgálat Üllési Csoportja, Karitás Üllési Csoportja, Csongrád-Csanád Megyei Mozgáskorlátozottak üllési csoportja, Üllési Suli Alapítvány, VÉSZ Üllés Egyesület, Üllési Gazdakör

- az egészségügyi szolgáltatásokban, főként az egészséges életmódot, sportolást támogató szervezetek:

Üllési Ifjúsági Sportegyesület, Üllési Sakkszakosztály, Árpád Horgászegyesület, Jóga Klub, Kincsem a Lovassportért Egészséges Gyermekekért, a Természetért Alapítvány

- a közbiztonságot támogató szervezetek:

Üllési Polgárőr Egyesület, Üllés Nagyközségi Önkéntes Tűzoltó Egyesület,

- környezetvédelem terén működő szervezet:

Zöldül(l)és Környezetvédő Egyesület

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A településen nemzetiségi önkormányzat nincs, az egyház közösségi munkája nem igazán jelenik meg.

Az Önkormányzat a helyi önszerveződő közösségek pénzügyi támogatásának rendjéről szóló 16/2020.(XI.11.) önkormányzati rendeletében meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a fenti szervezeteket és azok rendezvényeit.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

d)

Az önkormányzat a Program 2.2 pontban bemutatott partnerségi, kapcsolódási pontok mellett – szélesebb körben is keresi az együttműködés lehetőségét.

Üllés Nagyközségi Önkormányzat 2007-ben együttműködési megállapodást kötött a romániai Torockó-Torockószentgyörgy település önkormányzatával, amellyel elsősorban kulturális kapcsolatokat ápol.

e) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nemzetiségi önkormányzat nincs.

f) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

- a *mélyszegénységben élőkkel* kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenység:

A Máltai Szeretetszolgálat Üllési Csoportja szintén a lakosságcsoporthoz érdekeit képviseli, adományok osztásával, különböző kedvezmények nyújtásával.

Karitás Üllési Csoportja

Fő tevékenységi köre a hátrányos helyzetű személyek, családok segítése. Ennek érdekében adományokat gyűjt, kirándulásokat, rendezvényeket szervez.

- a *gyermekkel kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenység*:

Üllési Ifjúsági Sportegyesület ingyenes sportolási lehetőséget biztosít futball szakágakban a gyermekek számára

Tesz-Vesz Közhasznú Egyesület egyik fő tevékenységi köre a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, ennek érdekében pl. táborokat szervez, különböző pályázati programokat bonyolít le

A FONÓ Alapítvány és a FONÓ Néptáncegyüttes a gyermekek kulturális életében, a hagyományörzésben vállal szerepet.

Szintén a gyermekek kulturális fejlesztésében vállal részt a fiatalok utánpótlását felvállaló Királydinnye citerazenekar. A zenekar a heti rendszerességű próbákat fellépési lehetőségekkel színesíti.

- a *nőkkel kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenység*:

A csak nőket tömörítő jóga klub az egészséges életmódra nevelést, gondolkodást biztosítja, az egészségmegőrző torna pedig elsősorban fizikális egészséges célozza a heti összejövetelek alkalmával.

Az idősekkel kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenység:

A kulturális igények az Estike Népdkör és a Királydinnye citerazenekar, az Írói Klub működésével biztosítottak.

Az idősek társas kapcsolatainak kielégítésére a **Vidámok Nyugdíjas Klubja** hivatott. A klub hetente szerdai napon működik, az idősek beszélgetnek, kártyáznak, sakkoznak, kirándulásokat szerveznek stb.

Az Üllési Polgárör Egyesület működése során az egész település közbiztonságát szolgálja, azonban fokozott figyelmet fordít az idősek személyes környezetének, otthonának védelmére

szolgáló intézkedésekre. Járőrözései során gyakran járőrözik a tanyavilágban és az idősebb lakosok életterét biztosító utcákban.

A fogyatékkal élőkkel kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenység:

A fogyatékkal élők életkörülményei, társas kapcsolatainak javítását tűzte ki célul a Csongrád-Csanád Megyei Mozgáskorlátozottak Üllési csoportja. A klubtagok havonta egyszer gyűlnek össze.

g) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzeti önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésében részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, oktatási-nevelési, közművelődési szakemberek, így a Csigabiga Óvoda és Bölcsőde vezetője, a bölcsőde részintézmény vezetője, a Homokháti Szociális Központ Üllési Tagintézménye vezetője, a Védőnői Szolgálat munkatársa, a – Fontos Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola igazgatója, a Déryné Művelődési Ház és Könyvtár dolgozói, a családgondozó.

Az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárása elkészítésének módszere az online kapcsolattartás, majd a program-tervezet véleményezésére vonatkozott.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A program az önkormányzat honlapján, a www.ulles.hu honlapon közzétételre kerül, így az állampolgárok is megismerhetik az esélyegyenlőségi folyamatokat, intézkedéseket, így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Az alacsony iskolai végzettségű személyek körében a szegénység oka a tartós munkanélküliség	Közfoglalkoztatás lehetőségeinek maximális kihasználása
	A lakosok egészségügyi állapota az országos átlagnak megfelelő, romló egészségügyi állapot	Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, szűrővizsgálatok szervezése
	Szociális bérlakások elavult korszerűtlen állapota	Szociális bérlakások felújítása, új lakhatási lehetőségek vizsgálata
	Kis település lévén kevés a munkahely	Gazdasági iparterület II. ütemének megvalósítása, újabb gazdasági terület kialakítása
	Az alacsony jövedelmű emberek számára a kikapcsolódási, szórakozási lehetőség kevés	Üllési Horgásztó és Szabadidő Központ fejlesztése
	A rezsitámogatás központi csökkentése miatt várhatóan emelkedni fognak a lakosság közüzemi tartozásai	Szociális alap létrehozása
Gyermekek	Magas a gyermekek és családok száma a gyermekjóléti szakellátásban	Családi programok szervezése
	A kamasz és fiatalkorú gyermekek környezeti veszélyeztetettsége magas	Gyermek- és ifjúsági klub kialakítása, szabadidő hasznos eltöltése
	A gyermekek közlekedési morálja egyre rosszabb	A rendőrséggel és a polgárőrséggel együttműködve figyelemfelhívó, illetve közlekedésbiztonsággal összefüggő cikkek, előadások, interaktív napok az óvodában, iskolában
Idősek	Egészségi állapotromlás	A településen célzott egészségügyi szűrések, Prevenációs szemlélet erősítése
	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége	Generációs programok szervezése
	Gyakran válnak áldozattá	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése
	A rezsitámogatás központi csökkentése miatt várhatóan emelkedni fognak a	Szociális alap létrehozása

	közüzemi tartozások	
Nők	Családon belüli és partnerkapcsolati erőszak látens jelenléte	A nők elleni erőszak megállítása
	A nyári szünidő idején a szülők, az anyák számára rendkívül megterhelő feladat a gyermekek elhelyezése.	A gyermekek számára táborok szervezése
Fogyatékkal élők	A fogyatékos személyek társadalmi aktivitása alacsony	A Mozgáskorlátozottak Együtt-Egymásért Csoportja pénzügyi és természetbeni támogatása
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Az egészségi állapot folyamatos romlása	Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, szűrővizsgálatok szervezése
	A rezsitámogatás központi csökkentése miatt várhatóan emelkedni fognak a közüzemi tartozások	Szociális alap létrehozása
	A kikapcsolódási, szórakozási lehetőség kevés	Üllési Horgásztó és Szabadidő Központ fejlesztése

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a helyi közösségbe beilleszkedve a közösségi normákat betartva képesek élni, munkaerő-piaci integrációjuk sikeres.

Fontos számunkra, **hogy a mélyszegénységben élők életszínvonala emelkedjen**

Kiemelt területnek tartjuk a **gyermekek fejlődési esélyeinek javítását**

Folyamatosan odafigyelünk arra, hogy az **idősek számára méltó öregkor, egyben „szépkor” legyen**

Elengedhetetlennek tartjuk a **nők esetén az otthon és a munkahely közötti egyensúly megteremtését**

Különös figyelmet fordítunk arra, hogy a **fogyatékkal élők** életesélyei javuljanak

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Közfoglalkoztatás lehetőségeinek maximális kihasználása
B	Feltárt probléma megnevezése	A szegénység oka és következménye a munkanélküliség, az alacsonyan iskolázott személyek száma nem csökken
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél: munkanélküliek számának csökkentése (főként az alacsonyan iskolázott személyek esetén) Rövidtávú cél: a Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal Móraalmi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztállyal való kapcsolatfelvétel, - tartás Középtávú cél: a foglalkoztatási program lebonyolítása Hosszú távú cél: munkanélküliek számának csökkentése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1) Felmérés a lehetséges foglalkoztatási területekről (pl. intézmények, közterületek, különböző célok megvalósítása stb) 2) Kapcsolatfelvétel és folyamatos kapcsolattartás a Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal Móraalmi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztállyal 3) Foglalkoztatással kapcsolatos dokumentumok elkészítése 4) A foglalkoztatási program lebonyolítása, elszámolás
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: polgármester Résztevők: szociális ügyintéző, Technikai Csoport vezetője
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	A tevékenységek folyamatosak, határidő: 2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	1) Rövidtávon: a felmérés elkészült, a Csongrád-Csanád Megyei Kormányhivatal Móraalmi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályával a kapcsolatfelvétel sikerült 2) Középtávon: a szükséges dokumentumok rendelkezésre állnak, a támogatási szerződés megkötésre került 3) Hosszú távon: 8 fő munkanélküli bevonásra került a foglalkoztatási programba, a kitűzött célok (intézmény munkálatok, közterületi munka, egyéb munka stb.) megvalósultak
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati támogatás/központi támogatás Humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Központi költségvetési keret függő

L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns
---	---	--------------

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Egészségtudatos életmódra nevelés, szűrővizsgálatok szervezése
B	Feltárt probléma megnevezése	A lakosok egészségi állapota az országos átlaghoz hasonló, romló egészségi állapot
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél: Az egészségügyi állapot javítása Rövidtávú cél: Egészségvédelmi Hét/szűrővizsgálatok szervezése Középtávú cél: a lakosság évenként szűréseken való megjelenése Hosszútávú cél: Egészségtudatos életforma kialakulása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Program 2024-2029.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Egészséges Magyarország 2021-2027. Egészségügyi Ágazati Stratégia
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Egészségügyi és szociális dolgozókkal való kapcsolatfelvétel 2.) Kapcsolatfelvétel a vizsgálatot végző orvosokkal 3.) A propagandaanyag elkészítése - szórólap, felhívás elkészítése 4.) A szűrővizsgálati hét/szűrővizsgálatok lebonyolítása 5.) A lakosok megjelenése arányának vizsgálata, a kiszűrt betegség típusok begyűjtése, háziorvosok általi elemzése
G	Az intézkedés felelőse	Felelős: polgármester Résztevők: Polgármesteri Hivatal igazgatási ügyintézője, vizsgálatot végző orvosok, háziorvosok, védőnő, szociális területen dolgozók
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A vizsgálatokon megjelentek száma, további vizsgálatokra irányított betegek száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Önkormányzati pénzügyi forrás/pályázati támogatás/humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Jelenleg még fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Szociális bérlakások felújítása, új lakhatási lehetőségek vizsgálata
B	Feltárt probléma megnevezése	A bérlakások elavult korszerűtlen állapotban vannak
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A bérlakáshelyzet javítása, a lakók életminőségének javítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Program 2024-2029., Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Pályázati felhívás keresése/pályázat benyújtása/saját forrás biztosítása 2.) Kivitelezés lebonyolítása
G	Az intézkedés felelőse	polgármester Részrtvevők: műszaki ügyintéző, Technikai Csoport
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	folyamatos, a felújítás lakásonként történik, az egyes bérlők kiköltözését követően (2027. december 31.)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Energetikailag és esztétikailag megújult lakás(ok)
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Önkormányzati pénzügyi forrás/pályázati támogatás/humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az energetikailag is megújuló lakás fenntartása költséghatékonyabb lesz
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Gazdasági iparterület II. ütemének megvalósítása, újabb gazdasági iparterület kialakítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Kis település lévén kevés a munkahely
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Munkanélküliség csökkentése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Program 2024-2029. Településfejlesztési koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A kialakított területen a vállalkozókkal szerződéskötés
G	Az intézkedés felelőse	polgármester Résztevők: jegyző, műszaki ügyintéző, vállalkozók
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Bérleti szerződések elkészülnek. A terület infrastrukturális kiépítettsége bővül
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Önkormányzati humán erőforrás, vállalkozók anyagi/pályázati forrásai
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A terület fenntartása a vállalkozók által befizetett bérleti díjból történik.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Üllési Horgásztó és Szabadidő Központ fejlesztése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az alacsony jövedelműek (gyerekek, idősek, fogyatékosok) számára a kikapcsolódási, szórakozási lehetőség kevés
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A lakosok, illetve az átutazók számára is egy színvonalas kikapcsolódási, szórakozási lehetőség megvalósítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Program 2024-2029.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030.
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Pályázati felhívás keresése 2.) Pályázat benyújtása 3.) Támogatási szerződés megkötése, közbeszerzési eljárás lebonyolítása, vállalkozói szerződés megkötése 4.) Kivitelezés, átadás
G	Az intézkedés felelőse	polgármester Résztevők: pályázati író, műszaki ügyintéző
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Támogatási szerződés, engedélyes tervek, vállalkozói szerződés, átadott létesítmény
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati támogatás/önkormányzati önerő/humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az önkormányzat karbantartásával megoldott
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Szociális alap létrehozása
B	Feltárt probléma megnevezése	A rezsitámogatás központi csökkentése miatt várhatóan emelkedni fognak a lakosok közüzemi tartozásai
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A közüzemi tartozások mérséklése, elkerülése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030.
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Önkormányzati önerő biztosítása – alap létrehozása 2.) Rendeletalkotás – az igénybevétel feltételeinek rögzítése 3.) E lehetőség lakosság számára történő publikálása
G	Az intézkedés felelőse	polgármester Résztevők: jegyző, pénzügyi-gazdálkodási csoportvezető
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	tárgyévi költségvetés, önkormányzati rendelet, közüzemi tartozások miatt nehéz helyzetbe kerülő lakosok számának csökkenése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Önkormányzati forrás, humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Részben fenntartható. Valószínű mindenkinek segíteni nem tudunk
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Családi programok szervezése
B	Feltárt probléma megnevezése	Magas a gyermekek és családok száma a gyermekjóléti szakellátásban
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél: a veszélyeztetett gyermekek számának csökkenése Rövid távú cél: pályázati felhívás keresése Középtávú cél: programok szervezése, lebonyolítása Hosszú távú cél: Életminőség javulása, értelmes célok, hobbik felé fordulás
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Pályázati felhívás keresése, pályázatírás 2.) Programok lebonyolítása 3.) A projekt kiértékelése
G	Az intézkedés felelőse	polgármester Résztevők: családsegítő, szociális dolgozók, védőnők
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Hosszú távon a családi programok eredményességének mutatója, hogy a résztvevő gyermekek a tanórákon aktívabban szerepelnek, nyitottabbak, az érdeklődési körük kiszélesed
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Sikeres pályázat – Támogatási szerződés Sikeres programszervezés, a résztvevők száma (jelenléti ív)
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Anyagi és humán erőforrás biztosítása révén fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Gyermekek és ifjúsági klub kialakítása (szabadidő hasznos eltöltése)
B	Feltárt probléma megnevezése	A kamasz- és fiatalok környezeti veszélyeztetettség magas
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél: a gyermekek, fiatalok számára a közösségi élet fejlesztése Rövidtávú cél: pályázati felhívás keresése Középtávú cél: pályázat lebonyolítása (kivitelezés stb.) Hosszútávú cél: a klub átadása, fenntartása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Program 2024-2029.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Pályázatírás 2.) Tervezés, engedélyeztetés, közbeszerzés 3.) Beruházás megkezdése, lebonyolítása 4.) Létesítmény átadása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester Részvevők: pályázatíró, műszaki ügyintéző, Déryné Művelődési Ház és Könyvtár igazgatója
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Kiviteli tervek, kész létesítmény, klubfoglalkozások
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati támogatás, önkormányzati önerő, humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fiatalok közül felelős klubvezető keresése
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	A gyermekek közlekedési tudatosságának fejlesztése
B	Feltárt probléma megnevezése	A gyermekek közlekedési morálja egyre rosszabb
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	településszinten javul a közlekedésbiztonság
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Kapcsolatfelvétel a rendőrséggel, polgárőrséggel 2.) Figyelemfelhívó szövegek írása, közzététele a közösségi oldalakon, interaktív napok az óvodában, iskolában (KEVE program) 3.) Együttes szolgálat vállalása (rendőrség-polgárőrség)
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester Résztevők: rendőrség, polgárőrség vezetője
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Esetleges balesetek elkerülése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A járőrözés folyamán a rollerezés ellenőrzése külön intézkedést nem igényel
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Generációs programok szervezése
B	Feltárt probléma megnevezése	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános cél: Nemzedékek közötti kapcsolat erősítése Rövidtávú cél: kapcsolatfelvétel a korosztályok képviselőivel Középtávú cél: olcsó, illetve ingyenes programok szervezése Hosszú távú cél: az idősök elszeparálódásának megakadályozása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2009-2034)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Kapcsolatfelvétel a korosztályok képviselőivel 2.) Egyeztetés a programokról 3.) Források keresése 4.) A programok lebonyolítása
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester Résztevők: Déryné Művelődési Ház és Könyvtár igazgatója, családsegítő, szociális központ tagintézményvezető, Vidám Nyugdíjasok Klubja vezetője
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	plakátok, a rendezvényen résztvevők száma, fotók
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás/önkormányzati önerő, humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóságot az érdeklődési körnek megfelelő programok biztosítják.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az idősek gyakran válnak áldozattá
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az idősek áldozattá válásának megakadályozása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2009-2034.)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Igényfelmérés a helyi újságon keresztül 2.) Pályázatírás 3.) Készülékek átadás az igénylőknek 4.) Elszámolás 5.) Helyi újságban figyelemfelhívó cikkek megjelentetése
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester Résztevők: szociális központ tagintézmény-vezető, Vidám Nyugdíjasok Klubja vezetője
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Készülékek átadása, újságcikkek, bűnesetek csökkenése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati támogatás/önkormányzati önerő, humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A készülékek fenntartása a beszerelés után megoldott A bűnmegelőzési újságcikkek megjelentetése az Üllési Körképben folyamatos
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	A nők elleni erőszak megállítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Családon belüli és partnerkapcsolati erőszak látens jelenléte
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Újságcikkek közzététele Kevesebb erőszakos cselekmény elérése A nők gondolkodásmódjának formálása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” című kormányzati akcióterv (2021–2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Kapcsolatfelvétel segítő szervezetekkel 2.) Újságcikkek közzététele
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester Résztevők: jegyző, szociális ügyintéző, családsegítő, védőnő
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A rendőrség éves beszámolója, újságcikkek
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fenntarthatóság a humán erőforrás révén adott
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	A gyermekek számára táborok szervezése
B	Feltárt probléma megnevezése	A nyári szünidő idején a szülők, az anyák számára rendkívül megterhelő feladat a gyermekek elhelyezése
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az anyák helyzetének, munkavégzésének segítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” című kormányzati akcióterv (2021–2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Pályázati lehetőség keresése, benyújtás (2023-tól kezdődően) 2.) Igényfelmérés – nyertes pályázat esetén 3.) Kommunikáció a táborszervezőkkel 4.) Plakátok, szóróanyagok készítése 5.) tábor lebonyolítása 6.) Értékelés
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester Résztevők: családsegítő, általános iskola - pedagógusok
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Pályázati anyag, plakát(ok), névsor, fényképek, elszámolás
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati támogatás és humán erőforrás, illetve önkormányzati épület (Erdei Iskola)
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Pályázati költségvetésből
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Mozgáskorlátozottak Együtt-Egymásért Csoportja pénzübeli és természetbeni támogatása
B	Feltárt probléma megnevezése	A fogyatékkal élők társadalmi aktivitása alacsony
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A közösség megerősítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Program 2024-2029. Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékkosságügyi Program (2026-2036.)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.) Pályázati felhívás közzététele 2.) Szerződéskötés 3.) Elszámolás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester Résztevők: polgármesteri hivatal ügyintézője, civil szervezet vezetője
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	pályázati felhívás, támogatási szerződés, a civil szervezet rendezvényeinek dokumentumai (fényképek, jelenléti ívek)
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Önkormányzati pénzügyi forrás, civil szervezet vezetője önkéntes munkájával segíti a szervezet munkáját
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkéntes munkával fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés helyzetelemzés következtetése	Az intézkedéssel elért kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményessége és mértéke	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés és bemutatása

0. Településszintű probléma

I	Az egészségi állapot folyamatos romlása	Egészségügyi életforma kialakulása	Gazdasági Program	Egészséges Magyarország 2021-2027. Egészségügyi Ágazati Stratégia	1.) Egészségügyi szociális dolgozókkal való kapcsolatfelvétel 2.) Kapcsolatfelvétel a vizsgálatot végző orvosokkal 3.) A Hivatal propagandanyag elkészítése szórólap, felhívás elkészítése 4.) A szűrővizsgálati hét/szűrővizsgálatok lebonyolítása 5.) A lakosok megjelenése arányának vizsgálata, a kiszűrt betegségtípusok begyűjtése, háziorvosok általi elemzése	Felelős: polgármester Részvevők: Polgármesteri Hivatal igazgatási ügyintézője, vizsgálatot végző orvosok, háziorvosok, védőnők, szociális területen dolgozók	2027. december 31.	A vizsgálatokon megjelentek száma, további vizsgálatokra irányított betegek száma	Önkormányzati pénzügyi forrás/pályázati támogatás/humán erőforrás	Jelenleg még fenntartható	nem releváns
---	---	------------------------------------	-------------------	---	---	---	--------------------	---	---	---------------------------	--------------

		Járási Hivatala Foglalkoztatási i Osztályal való kapcsolatfelvé tel, - tartás Középtávú cél: a foglalkoztatási program lebonyolítása Hosszú távú cél: munkanélküli ek számának csökkentése		Csanád Megyei Kormányhivat al Mórahalmi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályal 3) Foglalkoztatás sal kapcsolatos dokumentum ok elkészítése 4) A foglalkoztatási program lebonyolítása, elszámolás			támogatási szerződés megkötésére került Hosszú távon: 8 fő munkanélküli bevonásra került a foglalkoztatási programba, a kitűzött célok (intézmény munkálatok, közterületi munka, egyéb munka stb.) megvalósultak		Jelenleg még nem releváns fenntartható
2	Egészségtuda tos életmódra nevelés, szűrővizsgála ti szervezése	Általános cél: Az egészségügyi állapot javítása Rövidtávú cél: Egészségvédel mi Hét/szűrővizs gálatok szervezetése Középtávú cél: a lakosság évenként szűréseken való megjelenése Hosszútávú cél: Egészségtudat os életforma kialakulása	Gazdasági Program 2024- 2029. Egészséges Magyarország 2021-2027. Egészségügyi Agazati Stratégia	1.) Egészségügyi és szociális dolgozókkal való kapcsolatfelvét el 2.) Kapcsolatfelvé tel a vizsgálatot végző orvosokkal 3.) A propagandaany ag elkészítése - szórólap, felhívás elkészítése 4.) A szűrővizsgálati hét/szűrővizsg álatok lebonyolítása 5.) A lakosok megjelenése arányának vizsgálata, a	Felelős: polgármest er Résztevő k: Polgármest eri Hivatal igazgatási ügyintézőj e, vizsgálatot végző orvosok, házi orvosok, k, védőnő, szociális területen dolgozók	2027. december 31.	A vizsgálatokon megjelentek száma, további vizsgálatokra irányított betegek száma	Önkormányzati pénzügyi forrás/pályázati támogatás/humán erőforrás	

	természetb eni támogatás a	alacsony	Koncepció			ügyintézője civil szervezet vezetője	k dokumentumai (fényképek, jelenléti ívek)	munkáját	
--	-------------------------------------	----------	-----------	--	--	---	---	----------	--

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

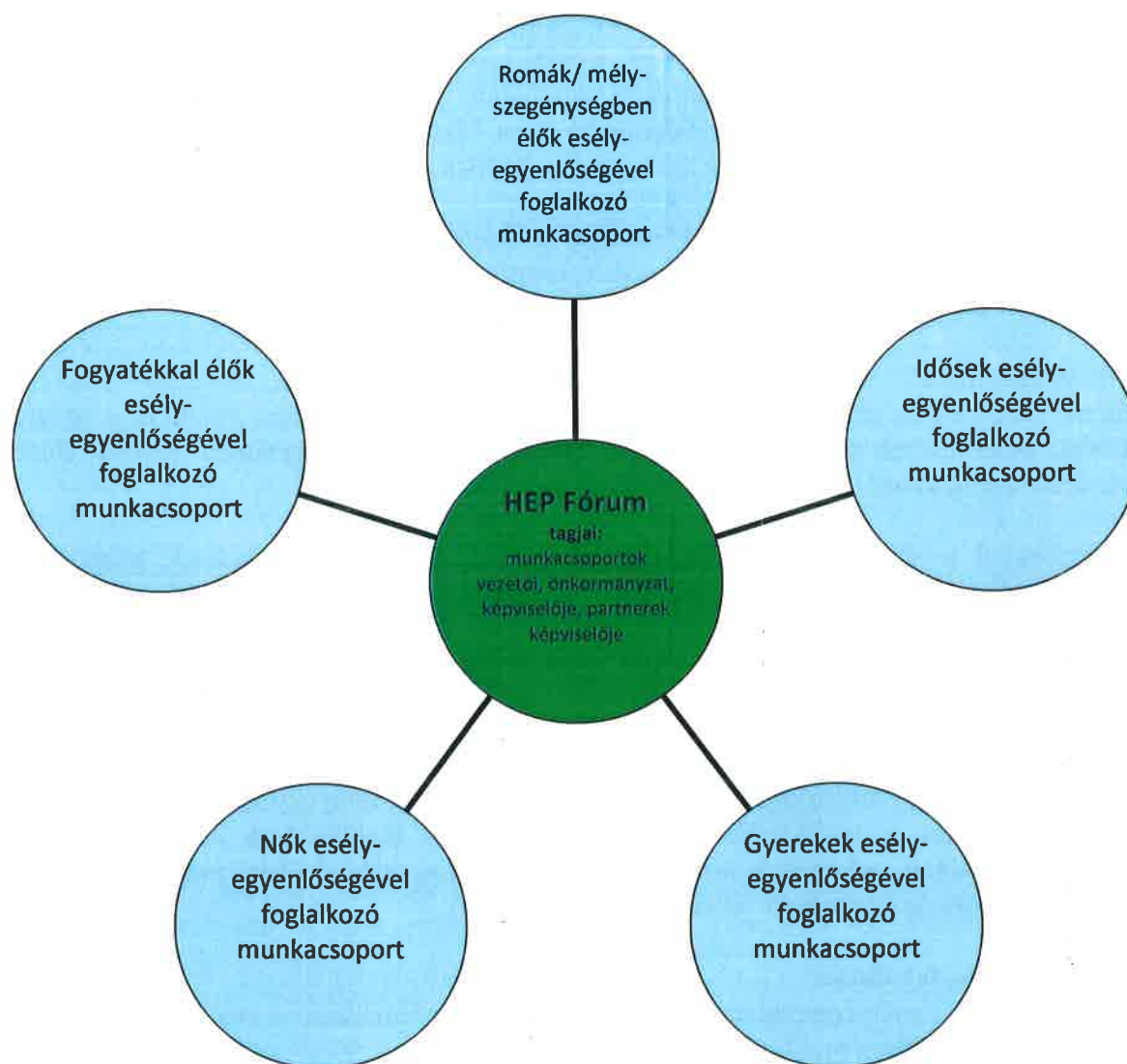
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása

- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórum összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település jegyzője,
- a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Üllés nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 125/2022.(IX.06.) önkormányzati határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Üllés, 2026. szeptember 15.

Nagy Attila Gyula
polgármester

